

Ársskýrsla 2014

Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins
Lífeyrissjóður hjúkrunarfræðinga

Efnisyfirlit

Ársskýrsla LSR og LH 2014

Ávarp stjórnarformanns LSR	2
Stjórn LSR	3
Ávarp stjórnarformanns LH	4
Stjórn LH	5
Hrein eign til greiðslu lífeyris og tekjur af fjárfestingum	6
Ávöxtun	9
Eignir og markaðir	10
Fjárfestingar	13
Verðbréfaeign	14
Fjárfestingarstefna	16
Áhættustefna	18
Hluthafastefna	19
Stjórnarháttayfirlýsing LSR	20
Sjóðfélagalán	22
Séreign LSR	24
Iðgjöld	26
Lífeyrisþegar og lífeyrisgreiðslur	29
Innborganir ríkissjóðs inn á skuldbindingar	35
Skuldbindingar	37
Hlutdeild launagreiðenda í skuldbindingum og bakábyrgð	42
Framtíðarsjóðstreymi	44
Starfsfólk LSR	45

Yfirlit LSR og LH 2014

Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris	48
Efnahagsreikningur	50
Sjóðstreymi	52

Ársreikningur LSR 2014

Skýrsla stjórnar	56
Áritun endurskoðenda	59
Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris	60
Efnahagsreikningur	62
Sjóðstreymi	64
Yfirlit um rekstur og fjárhag fjárfestingarleiða Séreignar LSR	66
Skýringar	67
Kennitölur LSR	84
Kennitölur A-deildar	85
Kennitölur B-deildar	86
Kennitölur Séreignar LSR Leið I	87
Kennitölur Séreignar LSR Leið II	88
Kennitölur Séreignar LSR Leið III	89

Ársreikningur LH 2014

Skýrsla stjórnar	92
Áritun endurskoðenda	95
Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris	96
Efnahagsreikningur	97
Sjóðstreymi	98
Skýringar	99
Kennitölur	110

Overview for LSR & LH 2014

Statement of changes in net assets available for benefits	114
Balance sheet	115
Cash flow statement	116
Financial indicators – LSR	117
Financial indicators – LH	118
Appendix – LSR & LH	119

Ársskýrsla 2014

Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins
Lífeyrissjóður hjúkrunarfræðinga

Ávarp stjórnarformanns LSR

Árið 2014 var á ýmsan hátt hagnafellt fyrir LSR. Vel tókst til við ávöxtun eigna sjóðsins og tekjur af fjárfestingum voru umtalsverðar líkt og undanfarin ár. Eignir sjóðsins til greiðslu lífeyris héldu því áfram að vaxa hröðum skrefum. Tryggingafræðileg staða A-deildar batnaði lítið eitt þó svo enn vanti talsvert á að jafnvægi náist milli eigna og lífeyrisskuldbindinga. Það er áhyggjuefni og sömuleiðis staða og framtíðarhorfur B-deildar.

Í árslok 2014 voru samanlagðar eignir allra deilda LSR 535,5 milljarðar kr. og höfðu þær hækkað um 50,5 milljarða kr. frá árinu á undan. Eignir A-deildar voru 296 milljarðar kr., eignir B-deildar 227,3 milljarðar kr. og eignir Séreignar LSR 12,2 milljarðar kr.

Ávöxtun sjóðsins á liðnu ári var mjög góð. Nafnávöxtun LSR var 10,1% sem svarar til 8,9% hreinnar raunávöxtunar. Tekjur af fjárfestingum á árinu voru 49,5 milljarðar kr. og ef horft er til síðustu þriggja ára voru tekjur af fjárfestingum á því tímabili samtals 150,1 milljarður kr. Ávöxtun þessara ára hefur verið vel ásættanleg, hvort heldur sem hún er borin saman við ávöxtun annarra lífeyrissjóða eða skoðuð í sögulegu samhengi.

Allir eignaflokkar skiluðu góðri ávöxtun á síðasta ári, en hlutabréf, bæði innlend og erlend, standa undir drjúgum hluta ávöxtunarinnar. Sjóðurinn er með 32,5% eigna sinna í erlendum gjaldmiðlum sem er tiltölulega hátt hlutfall samanborið við aðra lífeyrissjóði. Hlutfall erlendra eigna er mjög mismunandi milli A- og B-deildar. Hjá A-deild eru 23,6% eigna í erlendum gjaldeyri meðan hlutfallið er 44,6% í B-deildinni. Gjalddeyrihaftin hafa þannig haft mismunandi áhrif á eignasamsetningu deildanna. A-deildin er ung og ört stækkandi deild með mikið innflæði í formi iðgjalda, en hlutfallslega litlar lífeyrisgreiðslur. Innflæðið er allt í íslenskum krónum og hlutfall erlendra eigna minnkar því ört, þó svo sjóðurinn hafi haldið í þær eignir. Þessu er öfugt farið hjá B-deildinni en þar eru lífeyrisgreiðslur verulegar umfram innflæði. Sjóðurinn hefur selt innlendar eignir til að eiga fyrir lífeyrisgreiðslum en haldið í erlendu eignirnar. Hlutfall erlendra eigna hefur því hækkað ört hjá þeirri deild og nálgast brátt fimmtíu prósentin sem eru það hámark sem leyfilegt er samkvæmt lögum um starfsemi lífeyrissjóða.

Gjalddeyrihaftin sem sett voru á haustmánuðum 2008 hafa nú verið við lýði á sjöunda ár. Þau hafa haft áhrif á fjárfestingarumhverfi, eignasamsetningu og áhættu- stýringu lífeyrissjóða almennt. Þau leiða til einsleitara eignasafns þar sem áhættudreifing verður ófullnægjandi. Þá kunna gjalddeyrihaftin að leiða til óeðlilegrar eftirspurnar eftir innlendum fjárfestingarkostum. Við slíkar aðstæður skapast hættu á skekktu verðlagi á öllum innlendum eignamörkuðum, hvort sem um er að ræða

hlutabréf, skuldabréf eða fasteignir. Þetta er áhætta sem stjórnendur lífeyrissjóða verða að vera meðvitaðir um.

LSR er stærsti lífeyrissjóður landsins og eru lífeyrisgreiðslur úr sjóðnum rúmlega þriðjungur af öllum lífeyrisgreiðslum íslenskra lífeyrissjóða. Á árinu 2014 greiddu að jafnaði tæplega 30 þúsund sjóðfélagar mánaðarlega iðgjald til LSR. Greidd iðgjöld á árinu voru samtals 22,9 milljarðar kr. Tæplega 17 þúsund sjóðfélagar fengu að meðaltali lífeyrisgreiðslur í hverjum mánuði á árinu 2014, samtals að fjárhæð 32,9 milljarðar kr. eða 2,7 milljarða kr. á mánuði.

Í lögum sem gilda um A-deild sjóðsins segir að deildin skuli á hverjum tíma eiga eignir til að mæta skuldbindingum sínum. Ef munur á eignum og skuldbindingum er utan þeirra vikmarka sem heimil eru samkvæmt lögum á hverjum tíma, skal grípa til viðeigandi ráðstafana af hálfu stjórnar. Þau vikmörk eru 10% fyrir rekstrarárið 2014. Samkvæmt niðurstöðu tryggingafræðilegrar úttektar á stöðu A-deildar í lok árs 2014 er heildarstaða hennar neikvæð um 9,6%. Deildin er því tæknilega séð innan þeirra vikmarka sem tilgreind eru í bráðabirgðaákvæði við lög um starfsemi lífeyrissjóða. Það hvílir því ekki lagaskylda á stjórn sjóðsins að grípa til aðgerða á yfirstandandi ári. Engu að síður er löngu tímabært að grípa til viðeigandi ráðstafana. Iðgjald til deildarinnar hefur verið óbreytt frá stofnun hennar árið 1997, eða 4% frá sjóðfélögum og 11,5% frá launagreiðendum. Frá þeim tíma hefur ýmislegt gerst sem kallar á auknið iðgjald til deildarinnar. Hrun fjármálakerfisins haustið 2008 hafði umtalsverð áhrif. Þá hafa lífslíkur aukist sem eru góð tíðindi fyrir sjóðfélaga en það hefur hins vegar neikvæð áhrif á skuldbindingar sjóðsins.

Tryggingafræðileg staða B-deildar veldur einnig áhyggjum. Áfallnar skuldbindingar deildarinnar voru 407,1 milljarður kr. umfram eignir um síðustu áramót. Greiddur lífeyrir er verulega umfram iðgjaldatekjur og lífeyrishækkunar og var fjárfesting B-deildar neikvætt um 15,4 milljarða kr. á árinu 2014 fyrir utan afborganir verðbréfa og innleysta fjárfestingartekna. Það gengur því hratt á eignir deildarinnar og ef ekkert verður að gert, bendir allt til að eignir B-deildar verði uppurnar árið 2030.

Þegar staða B-deildar er skoðuð er rétt að hafa í huga að deildin er aðeins að hluta til byggð á sjóðsöfnun. Eftirlaunakerfi var komið á fyrir embættismenn á árinu 1919. Það eftirlaunakerfi fékk nafnið Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins árið 1944. Því eftirlaunakerfi var svo lokað fyrir nýjum sjóðfélögum á árinu 1997 og kallast nú B-deild LSR. Aldrei á þessum langa starfstíma hefur verið við það miðað að sjóðurinn og nú deildin eigi að eiga eignir fyrir skuldbindingum. Ætíð hefur verið reiknað með að launagreiðandinn, sem að stærstum hluta til er ríkissjóður, standi að hluta til undir lífeyrisgreiðslum.

Stjórn LSR. Frá vinstri: Áslaug María Friðriksdóttir, Þórður Á. Hjaltested, Þórveig Þormóðsdóttir, Gunnar Björnsson, Árni Stefán Jónsson, Guðlaug Kristjánsdóttir, Viðar Helgason, Guðrún Ögmundsdóttir.

Samkvæmt mati tryggingafræðings sjóðsins reiknast áfallnar skuldbindingar B-deildar 634,9 milljarðar kr. Endurmetin hrein eign deildarinnar upp í skuldbindingar var um síðustu áramót 227,8 milljarðar kr. Áfallnar skuldbindingar umfram eignir voru því 407,1 milljarður kr. Þegar þessi fjárhæð er skoðuð er rétt að hafa í huga að hér er búið að reikna í eina tölu þá fjárhæð sem sjóðurinn þyrfti að eiga til að geta staðið straum af lífeyrisgreiðslum sem falla til á nokkrum áratugum. Þegar sjóðurinn tæmist mun það hafa veruleg áhrif á ríkissjóð ef ekkert verður að gert. Ein leið og sú farsælasta væri að jafna þetta með árlegum greiðslum ríkisins til B-deildar næstu áratugi.

Þegar áhrif á ríkissjóð eru skoðuð er nauðsynlegt að setja hlutina í samhengi. Á bak við reiknaða stærð yfir áfallnar skuldbindingar eru réttindi tugþúsunda sjóðfélaga. Ef ekki væri fyrir þessi réttindi þá þyrfti ríkið að greiða umtalsverðar viðbótarfjárhæðir úr almannatryggingum. Stjórn LSR lét tryggingastærðfræðing reikna út þetta samspil. Niðurstaðan var að reikna má með að sparnaður í almannatryggingarkerfinu vegna réttinda sjóðfélaga hjá B-deild LSR nemi 123 milljörðum kr. Jafnframt var

niðurstaða þessara útreikninga að ríkið muni fá 204 milljarða kr. í skatttekjur af lífeyrisgreiðslunum í framtíðinni. Nauðsynlegt er að líta á reiknaðar skuldbindingar í þessu samhengi.

Að takast á við erfiða tryggingafræðilega stöðu er eitt af mörgum krefjandi verkefnum stjórnar. Kröfur til starfshátta lífeyrissjóða og stjórnenda hafa aukist og starfsumhverfið verður sífellt flóknara. Það er því mikil ábyrgð sem hvílir á þeim sem gefið hafa kost á sér til setu í stjórn sjóðsins. Þeir þurfa að hafa góða þekkingu á því starfsumhverfi sem sjóðurinn starfar í og þeim lögum og reglum sem um hann gilda. Stjórn sjóðsins mun áfram vinna að því að treysta starfsemi til hagsbóta fyrir sjóðfélaga og ábyrgðaraðila sjóðsins.

Fyrir hönd stjórnar LSR þakka ég starfsmönnum sjóðsins, sjóðfélögum og launagreiðendum samstarfið á liðnu ári.

Árni Stefán Jónsson,
stjórnarformaður

Stjórn LSR

Stjórn LSR skipa átta stjórnarmenn. Fjármálaráðherra skipar fjóra þeirra, stjórn BSRB skipar tvo, stjórn BHM skipar einn og stjórn Kennarasambands Íslands skipar einn stjórnarmann. Núverandi stjórn tók við um síðustu áramót og komu þá tveir nýir inn í stjórn en skipunar-

tími er þrjú ár í senn. Alls kom stjórnin 21 sinni saman til formlegra fundarhalda á liðnu ári. Á árinu 2014 var Marianna Jónasdóttir formaður stjórnar sjóðsins en í ársbyrjun 2015 tók Árni Stefán Jónsson við formennskunni.

Ávarp stjórnarformanns LH

Ávöxtun eigna LH var góð á síðasta ári og ein sú hæsta meðal íslenskra lífeyrissjóða. Nafnávöxtun var 10,6% á árinu sem svarar til 9,3% hreinnar raunávöxtunar og er meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu fimm árin 5,9%. Heildareignir LH til greiðslu lífeyris í árslok 2014 námu 27,4 milljörðum kr. og voru tekjur af fjárfestingarstarfsemi á árinu 2,7 milljarðar kr.

Frá ársbyrjun 1997 hefur sjóðurinn verið lokaður fyrir nýjum sjóðfélögum. Lífeyrisgreiðslur eru langt umfram iðgjaldatekjur og lögboðnar endurgreiðslur launagreiðenda á lífeyri vegna fyrrum starfsmanna sinna. Ef ekki væri fyrir góða ávöxtun undanfarinna ára væri verulega farið að ganga á eignirnar. Samanlagðar fjárfestingartekjur síðustu þriggja ára eru 8,7 milljarðar kr. og ef horft er til síðustu fimm ára nema fjárfestingartekjur samtals 11,2 milljörðum kr. Engu að síður má reikna með að hratt gangi á eignir sjóðsins á næstu árum.

Verðbréfaeign sjóðsins í árslok 2014 skiptist þannig að 44% voru í innlendum skuldabréfum, þar af 29,3% í bréfum með ríkisábyrgð, 9,1% í innlendum hlutabréfum og hlutdeildarskírteinum, 42,5% í erlendum hlutabréfum og hlutdeildarskírteinum og 4,4% í innlánnum. Á undanförunum árum hefur sjóðurinn fylgt þeirri megin stefnu að halda í erlendar eignir en selja frekar innlendar eignir til að mæta lífeyrisgreiðslum. Með sömu stefnu mun sjóðurinn brátt nálgast það að vera með 50% heildareigna í erlendum verðbréfum, en það er það hámark sem íslenskum lífeyrissjóðum er heimilt lögum samkvæmt.

Á árinu 2014 námu lífeyrisgreiðslur samtals 2,7 milljörðum kr. og var fjöldi sjóðfélaga sem fengu greiðslur frá sjóðnum að meðaltali 946 í hverjum mánuði. Virkum sjóðfélögum fer fækkandi en að meðaltali greiddi 351 sjóðfélagi mánaðarlega iðgjald til LH á síðasta ári og fækkaði þeim um 8% milli ára. Iðgjaldagreiðslur til sjóðsins námu 225,1 milljón kr.

Áfallnar lífeyrisskuldbindingar LH í árslok 2014 voru samkvæmt útreikningi tryggingafræðings sjóðsins 78

milljarðar kr. Skuldbindingar umfram eignir eru því verulegar eða 50,6 milljarðar kr. Ríkissjóður og aðrir launagreiðendur sem greitt hafa iðgjald til sjóðsins eru ábyrgir fyrir skuldbindingum hans. Ábyrgðin er með tvennum hætti: Annars vegar endurgreiða þeir lífeyrissjóðnum mánaðarlega þann hluta af lífeyrisgreiðslum sem eru umfram fjárhæð fyrstu lífeyrisgreiðslu hjá hverjum og einum lífeyrisþega. Hins vegar eru þeir ábyrgir fyrir greiðslu lífeyris þegar eignir sjóðsins tæmast.

Skömmu eftir að LH var lokað fyrir nýjum sjóðfélögum hóf ríkissjóður að greiða inn á framtíðarskuldbindingar sínar. Það var gert til að jafna greiðslustreymi úr sjóðnum til framtíðar og til að koma í veg fyrir að hann tæmdist. Eftir hrun fjármálakerfisins árið 2008 hefur ekki orðið framhald á slíkum greiðslum. Ef ekki verður tekin ákvörðun um innborganir á skuldbindingar á allra næstu árum mun reyna á bakábyrgð launagreiðenda. Eindregið er hvatt til þess að gerð verði sem fyrst áætlun af þeirra hálfu um lausn þessa yfirvofandi vanda.

Stjórn LH fól tryggingafræðingi sjóðsins að gera áætlun um framtíðargreiðslustreymi í og úr lífeyrissjóðnum. Samkvæmt niðurstöðu þeirra útreikninga verða aðrar greiðslur en þær, sem ríkissjóður hefur greitt aukalega til sjóðsins upp í skuldbindingar sínar, uppunar á árinu 2018. Þá mun strax reyna á bakábyrgð annarra launagreiðenda en ríkissjóðs. Með aukagreiðslum ríkissjóðs hefur hins vegar tekist að lengja nokkuð líftíma sjóðsins, en áætlað er að allar eignir hans verði tæmdar árið 2031 verði ekkert að gert. Heppilegast er að tekin verði ákvörðun sem fyrst um að ríkið hefji að nýju að greiða inn á skuldbindingarnar svo komið verði í veg fyrir að sjóðurinn tæmist og að lífeyrisgreiðslur lendi af fullum þunga á ábyrgðaraðilum.

Samkvæmt lögum um starfsemi lífeyrissjóða þarf fjöldi greiðandi sjóðfélaga að vera a.m.k. 800 til að sjóður hafi starfsleyfi. Þessi takmörkun á ekki við um sjóð eins og LH með bakábyrgð launagreiðenda. Engu að síður er rétt að horfa til þessarar reglu þegar

Stjórn LH. Frá vinstri: Halldóra Friðjónsdóttir, Oddur Gunnarsson, Ragnheiður Gunnarsdóttir, Guðjón Hauksson.

staða og framtíðarhorfur sjóðsins eru metnar. Í árslok 2014 greiddu einungis 322 hjúkrunarfræðingar iðgjald til LH en mikill meirihluti starfandi hjúkrunarfræðinga greiðir nú iðgjald til A-deildar LSR. Mikið samstarf hefur verið með sjóðunum tveimur, LH og LSR. Þeir eru með sameiginlega skrifstofu og sömu starfsmenn þjónusta báða. Fjárhagur sjóðanna er hins vegar aðskilinn og stjórnarmenn ekki þeir sömu.

Stjórn LH hefur látið gera úttekt á hagkvæmni þess að sameina LH og LSR. Niðurstaða þeirrar úttektar er að heppilegast sé að LH verði sameinaður B-deild LSR. Slíkt megi gera þannig að eftir sameininguna gildi réttindareglur B-deildar og að við sameininguna tapist engin áunnin réttindi. Reglur um ávinnslu réttinda eru nánast eins í báðum sjóðunum.

Reglur um endurgreiðslur launagreiðenda á hluta af lífeyrisgreiðslum eru eins en reglur um bakábyrgð þeirra mismunandi. Ef B-deild LSR tæmist er ríkissjóður ábyrgur fyrir öllum skuldbindingum en hjá LH hvílir slík ábyrgð á hverjum launagreiðanda fyrir sig. Skýrsla um niðurstöður úttektarinnar hefur verið kynnt fyrir stjórn Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga og fjármálaráðherra. Framhald málsins er til skoðunar í fjármála- og efnahagsráðuneytinu.

Fyrir hönd stjórnar LH þakka ég starfsmönnum sjóðsins, sjóðfélögum og launagreiðendum fyrir góð samskipti á árinu.

Oddur Gunnarsson, stjórnarformaður

Stjórn LH

Stjórn LH skipa fjórir stjórnarmenn. Fjármálaráðherra skipar tvo þeirra og Félag íslenskra hjúkrunarfræðinga tvo. Núverandi stjórn tók við um síðustu áramót og kom þá einn nýr inn í stjórn en skipunartími er þrjú ár

í senn. Alls kom stjórnin 13 sinnum saman til fundar á liðnu ári. Á árinu 2014 var Ragnheiður Gunnarsdóttir formaður stjórnar sjóðsins en í ársbyrjun 2015 tók Oddur Gunnarsson við formennskunni.

Hrein eign til greiðslu lífeyris og tekjur af fjárfestingum

Samanlagðar eignir LSR og LH voru 562,8 milljarðar kr. í árslok 2014 og hækkuðu þær um 51,9 milljarða milli ára eða 10,2%. Af samanlögðum eignum LSR og LH í árslok námu eignir A-deildar LSR 296 milljörðum kr. eða rúmlega helmingi af eignum sjóðanna, eignir B-deildar LSR námu 227,3 milljörðum kr., eignir Séreignar LSR voru 12,2 milljarðar kr. og eignir LH 27,4 milljarðar kr.

Frá upphafi árs 2005 til loka árs 2014 hefur samanlögð hrein eign LSR og LH til greiðslu lífeyris aukist úr 195,4 milljörðum kr. í 562,8 milljarða kr. Aukningin nemur 367,5 milljörðum kr. á tímabilinu. Af þeirri fjárhæð voru fjárfestingartekjur rúmlega 80% eða 297,9 milljarðar kr., innborganir ríkissjóðs inn á skuldbindingar og uppgjör skuldbindinga 46,8 milljarðar kr. og iðgjöld ásamt lífeyrishækkunum umfram lífeyri og kostnað 22,7 milljarðar kr. Þrátt fyrir áhrif fjármálakreppunnar hafa eignir sjóðanna tæplega þrefaldast á undanföllum 10 árum. Það jafngildir því að árleg meðalaukning eigna hafi verið 11,1%.

Fjárfestingartekjur sjóðanna voru 52,2 milljarðar kr. á síðasta ári og hækkuðu um 6,6% frá árinu áður. Allir eignaflokkar skilundu jákvæðri ávöxtun á síðasta ári og var ávöxtun erlendra og innlendra hlutabréfa mjög góð.

Ávöxtun sjóðanna hefur verið misjöfn undanfarin 10 ár og endurspeglar þær sveiflur sem hafa verið á verðbréfamörkuðum. Þá hafa jafnframt verið miklar sviptingar í fjárfestingarumhverfi lífeyrissjóðanna á undanföllum árum og takmarkaðir fjárfestingarkostir verið í boði. Þrátt fyrir það er meðaltal hreinnar raunávöxtunar undanfarin 5 ár góð eða 5,7% hjá LSR og 5,9% hjá LH.

Síðustu 10 ár er meðaltal hreinnar raunávöxtunar LSR 2,4% og 2,2% hjá LH. Ef horft er 20 ár aftur í tímann er meðaltal hreinnar raunávöxtunar það sama hjá báðum sjóðum eða 3,7%. Samkvæmt tryggingafræðilegum forsendum um uppgjör sjóðanna er gert ráð fyrir að hrein raunávöxtun til langs tíma sé 3,5%.

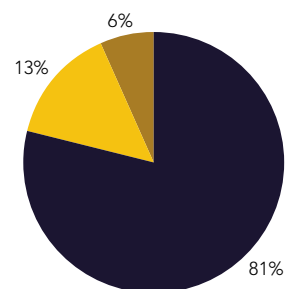
Hrein eign til greiðslu lífeyris

(í millj. kr.)	2014	2013	Breyting milli ára
A-deild LSR	295.958	256.744	15,3%
B-deild LSR	227.327	217.024	4,7%
Séreign LSR	12.187	11.186	9,0%
Lsj. hjúkrunarfræðinga	27.359	25.993	5,3%
Samtals	562.831	510.947	10,2%

Fjárfestingartekjur

(í millj. kr.)	2014	2013	Breyting milli ára
A-deild LSR	23.114	22.995	0,5%
B-deild LSR	25.659	22.453	14,3%
Séreign LSR	714	817	-12,6%
Lsj. hjúkrunarfræðinga	2.712	2.759	-1,7%
Samtals	52.199	49.024	6,5%

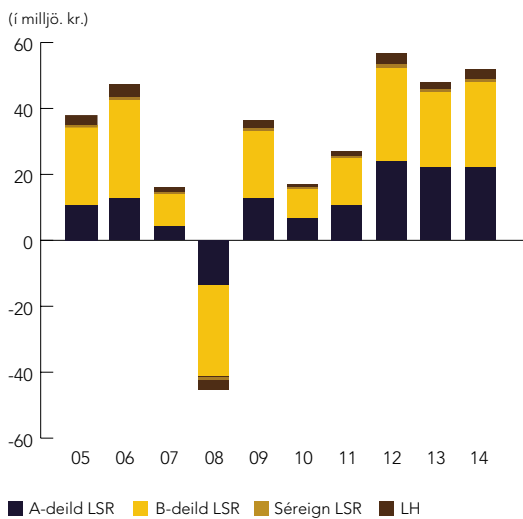
Uppruni aukinna eigna 2005–2014

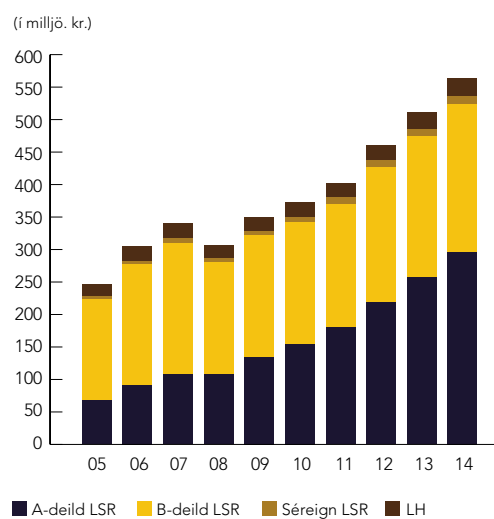
- Fjárfestingartekjur
- Greiðslur ríkissjóðs inn á skuldbindingar og uppgjör skuldbindinga
- Iðgjöld ásamt lífeyrishækkunum umfram lífeyrisgreiðslur og kostnað

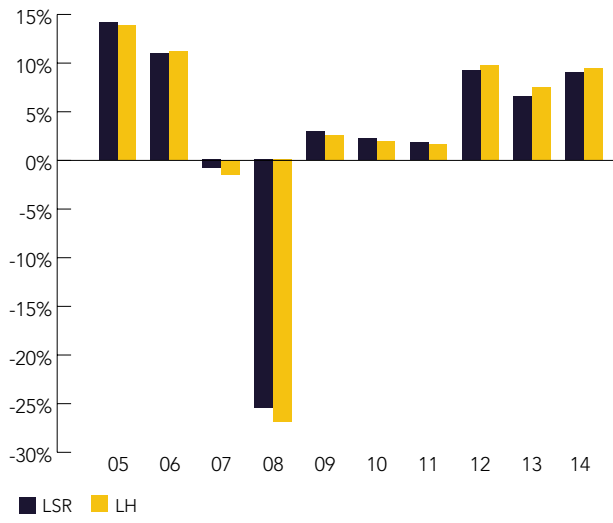
Fjárfestingartekjur

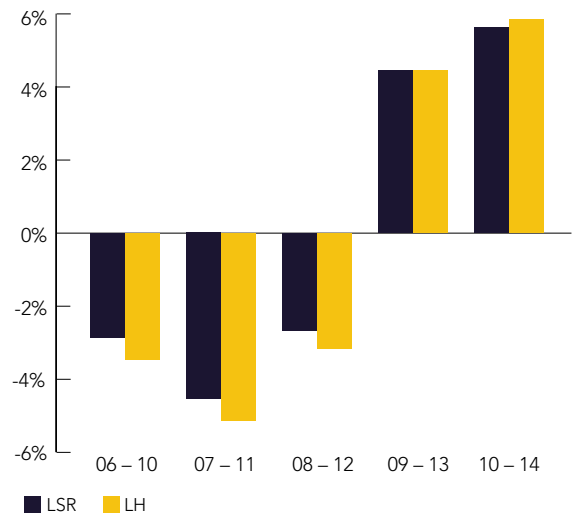
Hrein eign til greiðslu lífeyris

Hrein raunávöxtun

5 ára meðaltal hreinnar raunávöxtunar

Ávöxtun

Nafnávöxtun LSR á árinu 2014 var 10,1% sem samsvarar 9% raunávöxtun samanborið við 6,6% á árinu 2013. Hrein raunávöxtun, þ.e. þegar rekstrarkostnaður hefur verið dreginn frá hreinum fjárfestingartekjum, var 8,9% en 6,5% á árinu 2013. Meðaltal hreinnar raunávöxtunar LSR síðustu 5 árin er 5,7% og meðaltal síðustu 10 árin er 2,4%.

Nafnávöxtun LH á árinu 2014 var 10,6% sem samsvarar 9,5% raunávöxtun samanborið við 7,5% á árinu 2013. Hrein raunávöxtun LH var 9,3% á árinu 2014 en 7,3% árið áður. Meðaltal hreinnar raunávöxtunar LH síðustu 5 árin er 5,9% og meðaltal síðustu 10 árin er 2,2%.

Í meðfylgjandi töflum má sjá ávöxtun og eignasamsetningu allra deilda LSR og LH á árinu 2014. Skuldabréfaeign A-deildar LSR, B-deildar LSR og LH er gerð upp á kaupkröfu sem þýðir að breytingar á ávöxtunarkröfu skuldabréfa hafa ekki áhrif á bókfært virði þeirra bréfa sem sjóðirnir áttu í árslok 2014. Í árslok var skuldabréfaeign Séreignar LSR að mestu leyti í skuldabréfasjóðum og er hún gerð upp á markaðsvirði sem þýðir að þegar ávöxtunarkrafa á markaði lækkar, þá hækkar virði bréfanna og öfugt. Ávöxtun er reiknuð samkvæmt reglum um ársreikninga lífeyrissjóða.

Ávöxtun og eignasamsetning 2014

	A-deild	B-deild	Séreign Leið I	Séreign Leið II	Séreign Leið III	LSR	LH
Nafnávöxtun	8,7%	12,2%	8,9%	7,8%	3,2%	10,1%	10,6%
Hrein raunávöxtun	7,5%	10,9%	7,7%	6,7%	2,1%	8,9%	9,3%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára	5,0%	6,4%	6,3%	6,5%	2,4%	5,7%	5,9%

Eignasamsetning í árslok 2014

Innlán	4,2%	2,9%	3,4%	12,0%	100,0%	4,6%	4,4%
Skuldabréf	58,0%	45,6%	44,8%	50,3%		52,0%	44,0%
Innlend hlutabréf	13,9%	8,2%	11,0%	5,9%		11,3%	8,9%
Erlend hlutabréf	19,0%	38,8%	37,2%	28,2%		27,4%	37,7%
Sjóðir um sameiginlega fjárfestingu	4,9%	4,5%	3,6%	3,5%		4,7%	5,1%

Eignir og markaðir

Skuldabréf

Nafnávöxtun skuldabréfa var 6% á árinu 2014 sem samsvarar 5% raunávöxtun. Ávöxtunarkrafa verðtryggðra íbúðabréfa hækkaði á árinu 2014, þó aðallega á fyrri helmingi ársins, en á þeim síðari flókti krafan á bilinu 3–3,5%. Ávöxtunarkrafa lengri óverðtryggðra ríkisbréfa fór hækkanði um miðbik ársins en var svo í lækunarfasa á síðari hluta þess. Krafa lengstu flokka óverðtryggðra ríkisbréfa var á bilinu 6,1% til 6,4% í lok árs.

Á árinu 2014 mældist verðbólgan 1% og var því töluvert undir verðbólguþröngmiðri Seðlabanka Íslands sem er 2,5%. Vaxtaákvæðanir Seðlabanka Íslands voru sex talsins og voru stýrivextir lækkaðir í tvígang; um 0,25% í nóvember og um 0,5% í desember. Stýrivextir í lok árs voru 5,25%.

Innlend hlutabréf

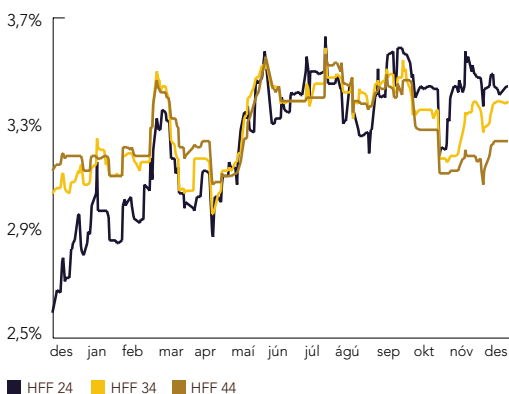
Nafnávöxtun innlendra hlutabréfa og hlutdeildarskírteina var 12,5% á árinu sem jafngildir 11,3% raunávöxtun. Skráð hlutabréf í safni LSR og LH hækkuðu um 13,8% á árinu. Til samanburðar hækkaði íslenska úrvalsvísitalan með arði, OMXI8GI, um 6,5%. Þróun íslensku úrvalsvísitölunnar á árinu 2014 er sýnd á mynd á næstu síðu.

10 stærstu skuldarar í árslok 2014 (LSR og LH)

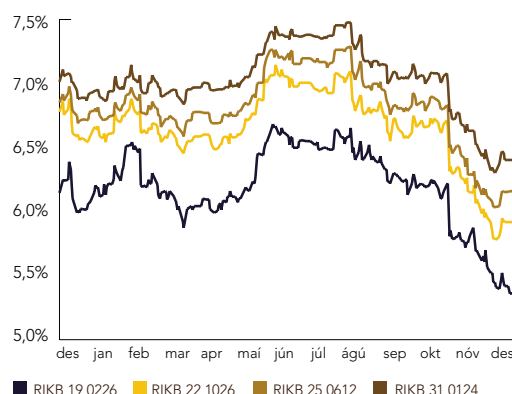
Skuldari	Í millj. kr.	Hlutföll
Íbúðalánasjóður	101.777	44,5%
Ríkissjóður Íslands	56.647	24,8%
Lánasjóður sveitarfélaga	6.272	2,7%
Reitir fasteignafélag hf.	6.265	2,7%
Landsvirkjun	6.092	2,7%
Akureyrarkaupstaður	3.319	1,5%
Orkuveita Reykjavíkur	3.214	1,4%
Lánasjóður landbúnaðarins	3.113	1,4%
Eik fasteignafélag hf.	3.000	1,3%
Ríkisútvarpið	2.951	1,3%

Stærstu skráðu félögin í safni LSR og LH í lok árs 2014 voru Icelandair Group hf., Össur hf. og Hagar hf. Icelandair Group hf. hækkaði um 16,8% á árinu, Össur hf. hækkaði um 59,4% og Hagar hækkuðu um 4,3%. Stærstu óskráðu félögin í safni LSR og LH voru Skipti hf. og Reitir fasteignafélag hf. Tvær nýskráningar voru á íslenskum hlutabréfamarkaði á árinu 2014, HB Grandi hf. og Sjóvá-Almennar tryggingar hf. og útlit er fyrir að félögum í Kauphöll Íslands muni fjölga enn frekar á árinu 2015.

Ávöxtunarkrafa stuttra og langra íbúðabréfa (HFF) á árinu 2014

Ávöxtunarkrafa óverðtryggðra ríkisskuldabréfa (RIKB) á árinu 2014

Erlend hlutabréf

Erlend hlutabréf og hlutdeildarskírteini í safni LSR og LH, reiknuð í íslenskum krónum, hækkuðu að nafnvirði um 15,6% á árinu 2014 sem svarar til 14,4% raunávöxtunar. LSR og LH eru í samstarfi við erlenda fjárvörsluaðila um ávöxtun fjármuna sjóðanna á erlendum verðbréfa-mörkuðum. Við val á fjárvörsluaðilum er horft til áhættu-dreifingar, ólíkrar aðferðafræði, reynslu, árangurs og mismunandi fjárfestingarstefnu. Leitað er eftir samstarfi við trausta aðila sem hafa náð góðum árangri yfir lengri tíma og veita góða og samkeppnishæfa þjónustu. Í töflu á næstu síðu má sjá sundurliðun á stærstu erlendu verðbréfasjóðunum í safni LSR og LH, eftir tegundum sjóða.

Heimsvísitala hlutabréfa, MSCI, hækkaði um 4,9% í dollurum og 15,8% í krónum talið. Það sem bar hæst á árinu á erlendum mörkuðum voru hækkanir á bandarískum hlutabréfamarkaði, styrking dollars, lækkanir á olíuverði, lágt vaxtastig og lág verðbólga á heimsvísu. Í byrjun árs 2015 ákvað Seðlabanki Evrópu að kaupa skuldabréf að fjárhæð 60 milljarðar evra á mánuði á tímabilinu mars 2015 til september 2016 og örva þannig efnahagslíf á evrusvæðinu.

Íslenska krónan veiktist á árinu gagnvart dollar um 10,3% en styrktist gagnvart evru um 2,7%. Hér að neðan er yfirlit yfir þróun gengisvísitölu íslensku krónunnar á árinu og á næstu síðu má sjá yfirlit yfir þróun heimsvísitölu hlutabréfa, í dollurum.

Sjóðir um sameiginlega fjárfestingu

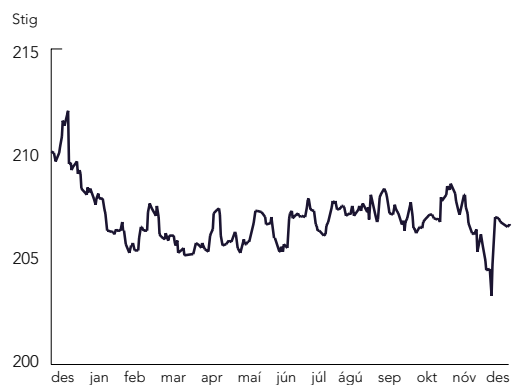
Undir sjóði um sameiginlega fjárfestingu falla innlendir og erlendir framtakssjóðir og fasteignasjóðir.

Eignir LSR og LH í framtakssjóðum námu 25,1 milljarði kr. og eignir í fasteignasjóðum námu 1,2 milljarðum kr. í árslok 2014. Á árinu 2014 voru nettóendurgreiðslur úr sjóðum um sameiginlega fjárfestingu ríflega 3,5 milljarðar kr. sem skiptist þannig að endurgreiðslur úr framtakssjóðum umfram innkallanir námu tæplega 3,4 milljarðum og endurgreiðslur úr fasteignasjóðum námu 182 milljónum kr. Í árslok var vægi eignaflokksins 4,7% af heildareignum eða tæpir 26,4 milljarðar kr.

Þróun OMXI8 með arði á árinu 2014

Þróun gengisvísitölu krónunnar á árinu 2014

Erlend verðbréf eftir tegundum sjóða 2014 (LSR og LH)

Sérgreind söfn	Í millj. kr.	Hlutföll
MFS Institutional Advisors	29.043	16,3%
Morgan Stanley	10.573	5,9%
EFG Global Equity	7.854	4,4%
ETF Credit Suisse	5.912	3,3%
	53.381	29,9%

Erlend hlutabréf

Sampo OYJ-A SHS	662	0,4%
-----------------	-----	------

Erlend hlutdeildarskírteini

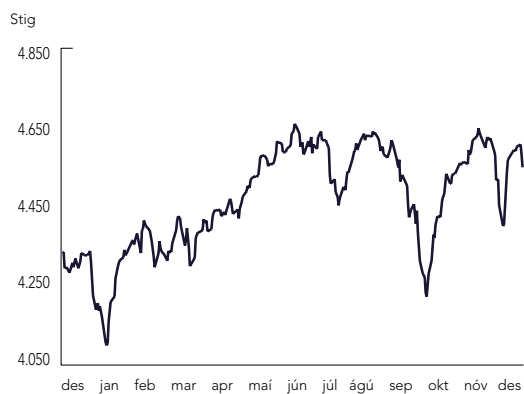
Vanguard Global Stock Index	23.685	13,3%
Schroder Global Core	16.256	9,1%
JP Morgan Global Dynamic B	13.677	7,7%
Schroder Global Quant Value	11.333	6,3%
T. Rowe Price US Large Growth	9.387	5,3%
Aðrir sjóðir	28.600	16,0%
	102.938	57,6%

Framtaks- og fasteignasjóðir

Schroder Private Equity III	2.804	1,6%
Morgan Stanley Private Equity III	2.067	1,2%
Morgan Stanley Emerging Private Markets	1.694	0,9%
Schroder Private Equity IV	1.564	0,9%
Landsbanki Private Equity II	1.306	0,7%
Morgan Stanley Private Markets IV	1.250	0,7%
Aðrir sjóðir	11.008	6,2%
	21.695	2,1%

Samtals	178.675	100,0%
----------------	----------------	---------------

Þróun MSCI með arði á árinu 2014 í USD

Fjárfestingar

Á liðnu ári keyptu LSR og LH verðbréf og veittu lán fyrir samtals 27,5 milljarða kr. að teknu tilliti til seldra bréfa. Alls voru nettókaup skuldabréfa 16,8 milljarðar kr. og nettókaup hlutabréfa námu 14,3 milljörðum kr. Endurgreiðslur frá sjóðum um sameiginlega fjárfestingu námu 3,6 milljörðum kr. Útlán til sjóðfélaga námu 4,1 milljarði kr. og uppgreiðslur 3 milljörðum kr. Þannig að nettóútlán námu 1,1 milljarði kr. á árinu. Sundurliðun fjárfestinga allra deilda LSR og LH á árinu 2014 má sjá í meðfylgjandi töflu.

Nettókaup skuldabréfa skiptast þannig að nettókaup ríkisbréfa voru 2,4 milljarðar kr., nettókaup sveitarfélagabréfa voru 302 milljónir kr., nettóútlán til sjóðfélaga námu 1,1 milljarði kr., nettókaup í innlendum skuldabréfasjóðum voru 94 milljónir kr. og nettókaup annarra skuldabréfa voru 15,2 milljarðar kr. Aftur á móti námu nettósölur fasteignaveðtryggðra skuldabréfa 2,4 milljörðum kr. á árinu.

Á árinu voru keypt innlend hlutabréf fyrir 19,6 milljarða kr. en seld fyrir 7,6 milljarða kr. og námu nettókaup því samtals 12 milljörðum kr.

Nettókaup erlendra hlutabréfa námu 2,3 milljörðum kr. á árinu 2014. Erlendar eignir jukust um 22,9 milljarða kr. á árinu og skýrist það af styrkingu dollars gagnvart krónu og ávöxtun erlendra eigna. Í árslok 2014 var hlutfallið 27,9% af eignum miðað við 26% í árslok 2013.

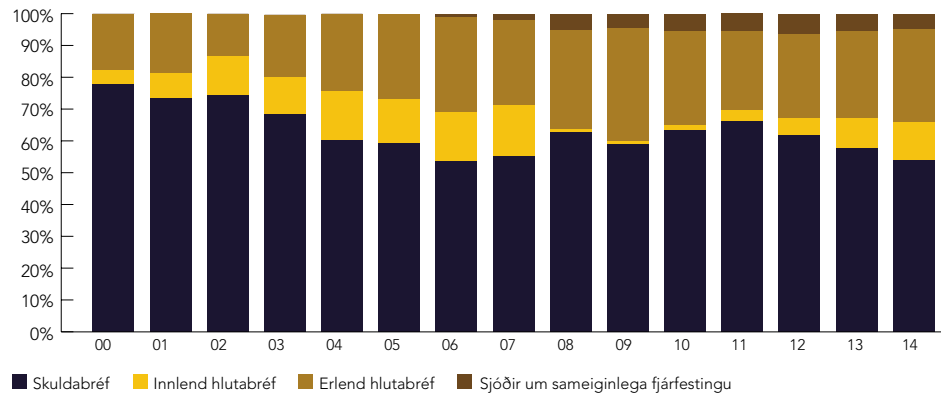
Fjárfestingarloforð í innlendum framtakssjóðum, fasteignasjóðum og samlagshlutafélögum námu 15,3 milljörðum kr. og í árslok 2014 höfðu um 49,8% af þeirri fjárhæð verið innkölluð. Fjárfestingarloforð í erlendum framtaks- og fasteignasjóðum námu 36,4 milljörðum kr. og í árslok 2014 höfðu um 72,8% af þeirri fjárhæð verið greidd í sjóðina.

Nettófjárfestingar 2014

(í millj. kr.)

	A-deild	B-deild	Séreign	LSR	LH	Samtals
Ríkistryggð bréf	13.165	-10.455	0	2.709	-312	2.397
Skuldabréf sveitarfélaga	302	0	0	302	0	302
Fasteignaveðtryggð skuldabréf	-783	-1.415	-59	-2.257	-101	-2.359
Sjóðfélagalán	1.992	-798	0	1.194	-112	1.082
Innlendir skuldabréfasjóðir	0	0	94	94	0	94
Önnur skuldabréf	11.295	3.463	0	14.758	480	15.238
Skuldabréf	25.970	-9.205	35	16.800	-45	16.754
Innlend hlutabréf	9.355	2.290	92	11.737	270	12.007
Erlend hlutabréf	189	2.105	17	2.312	-1	2.311
Hlutabréf	9.544	4.396	110	14.049	269	14.318
Framtakssjóðir	-488	-2.506	-47	-3.042	-334	-3.376
Fasteignasjóðir	-56	-108	-3	-167	-14	-182
Sjóðir um sameiginlega fjárfestingu	-545	-2.615	-50	-3.209	-349	-3.558
Fjárfestingar alls	34.969	-7.424	94	27.640	-126	27.514

Þróun verðbréfaeignar LSR og LH 2000–2014

Fjárfestingarstefna

Í fjárfestingarstefnu LSR og LH eru tilgreindar megináherslur sem unnið er eftir við ávöxtun á fjármunum sjóðanna. Þær miða að því að tryggja góða ávöxtun til lengri tíma en jafnframt að takmarka áhættu eftir því sem kostur er. Leitast er við að ná þessu með því að ákveða eignasamsetningu samkvæmt fyrirfram mótaðri fjárfestingarstefnu, tryggja eignir sem best og vanda til allra ákvarðana um fjárfestingar og vörslu á eignum sjóðanna. Í fjárfestingarstefnu er tekið á þáttum eins og árangursmælingum og hámarkseign í einstökum eignaflokkum og öðrum takmörkunum á fjárfestingum. Stjórnir LSR og LH endurskoða fjárfestingarstefnu sjóðanna eigi sjaldnar en einu sinni á ári. Við þá endurskoðun er tekið tillit til breytinga sem orðið hafa á innlendum og erlendum verðbréfamörkuðum, breytinga sem orðið hafa á umhverfi lífeyrissjóðanna og annarra ytri skilyrða sem áhrif hafa á rekstur og starfsumhverfi þeirra. Í fjárfestingarstefnunni eru sett fram markmið um eignasamsetningu sjóðanna. Fjárfestingarstefna A-deildar LSR er ólík stefnum B-deildar LSR og LH vegna þess að greiðslufæði þessara deilda hefur þróast með ólíkum

hætti. Einungis A-deild LSR tekur við nýjum sjóðfélögum á meðan B-deild LSR og LH eru lokaðar. Það veldur því að hlutfall iðgjalda af ráðstöfunarfé B-deildar LSR og LH fer minnkandi á meðan hlutfall lífeyrisgreiðslna fer vaxandi og mun svo verða um ókomna tíð.

A-deild LSR

Markmið um eignasamsetningu fyrir árið 2015 voru ákveðin þannig að vægi innlána er 1%, skuldabréfa 61%, innlendra hlutabréfa 14% og vægi erlendra hlutabréfa er 18%. Vægi sjóða um sameiginlega fjárfestingu er 6% og vægi gengisbundinna verðbréfa er samtals 23% í fjárfestingarstefnu A-deildar LSR.

B-deild LSR og LH

Markmið um eignasamsetningu fyrir árið 2015 voru ákveðin þannig að vægi innlána er 1%, skuldabréfa 47%, innlendra hlutabréfa 7% og vægi erlendra hlutabréfa er 40%. Vægi sjóða um sameiginlega fjárfestingu er 5% og vægi gengisbundinna verðbréfa er samtals 45% í fjárfestingarstefnum B-deildar LSR og LH.

Fjárfestingarstefna

	A-deild	Vikmörk		B-deild og LH	Vikmörk	
Innlán	1%	0%	15%	1%	0%	10%
Skuldabréf	61%	40%	80%	47%	30%	65%
Ríkistryggð bréf	40%	20%	60%	25%	15%	50%
Skuldabréf sveitarfélaga	2%	0%	10%	2%	0%	10%
Skuldabréf lánastofnana	2%	0%	10%	2%	0%	10%
Fasteignaveðtryggð skuldabréf	12%	5%	20%	14%	5%	25%
Önnur skuldabréf	5%	0%	10%	4%	0%	10%
Hlutabréf	32%	10%	60%	47%	10%	60%
Innlend hlutabréf	14%	5%	20%	7%	5%	15%
Erlend hlutabréf	18%	10%	50%	40%	20%	50%
Sjóðir um sameiginlega fjárfestingu	6%	0%	10%	5%	0%	10%
Fjárfesting í íbúðarhúsnæði	0%	0%	3%	0%	0%	3%
Þar af gengisbundin verðbréf	23%	10%	50%	45%	20%	50%

Séreign LSR

Samkvæmt fjárfestingarstefnu fyrir Leið I er vægi innlána 5%, skuldabréfa 47%, innlendra hlutabréfa 12%, erlendra hlutabréfa 33% og vægi sjóða um sameiginlega fjárfestingu er 3%. Vægi gengisbundinna verðbréfa er samtals 36% í fjárfestingarstefnu Leiðar I. Samkvæmt fjárfestingarstefnu fyrir Leið II er vægi innlána 5%, skuldabréfa 58%, innlendra hlutabréfa 7%, erlendra hlutabréfa 27% og vægi sjóða um sameiginlega fjár-

festingu er 3%. Vægi gengisbundinna verðbréfa er samtals 31% í fjárfestingarstefnu Leiðar II. Í Leið III er séreignarsparnaðurinn ávaxtaður að öllu leyti á verðtryggðum innlánsreikningum. Sjóðfélagar geta einnig valið svokallaða Sér-leið þar sem þeir hafa val um Leið I og Leið II framan af en svo flyst inneign sjálfkrafa yfir í Leið III með jöfnum mánaðarlegum yfirfærslum frá 55 ára aldri til 58 ára aldurs.

Fjárfestingarstefna Séreignar

	Leið I	Vikmörk		Leið II	Vikmörk		Leið III
Innlán	5%	0%	15%	5%	0%	15%	100%
Skuldabréf	47%	20%	70%	58%	30%	90%	
Ríkistryggð bréf	38%	10%	60%	48%	20%	70%	
Skuldabréf sveitarfélaga	4%	0%	15%	5%	0%	15%	
Skuldabréf lánastofnana	2%	0%	15%	2%	0%	15%	
Fasteignaveðtryggð skuldabréf	1%	0%	10%	1%	0%	10%	
Önnur skuldabréf	2%	0%	5%	2%	0%	5%	
Hlutabréf	45%	25%	60%	34%	0%	40%	
Innlend hlutabréf	12%	0%	20%	7%	0%	15%	
Erlend hlutabréf	33%	20%	50%	27%	10%	40%	
Sjóðir um sameiginlega fjárfestingu	3%	0%	10%	3%	0%	10%	
Fjárfesting í íbúðarhúsnæði	0%	0%	3%	0%	0%	3%	
Þar af gengisbundin verðbréf	36%	20%	65%	31%	10%	50%	

Áhættustefna

Meginmarkmið með áhættustefnu sjóðanna er að skilgreina áhættu, áhættueftirlit og áhættuvilja. Með áhættustefnunni er m.a. stuðlað að því að sjóðirnir nái settum markmiðum í starfsemi sinni með kerfisbundnum og öguðum vinnubrögðum ásamt því að gæta þess að lögum, reglum settum á grundvelli þeirra, samþykktum sjóðsins og öðrum innri reglum sé framfylgt.

Áhættustefnan byggir á leiðbeinandi tilmælum Fjármálaeftirlitsins um áhættustýringu samtryggingardeilda lífeyrissjóða og áhættustýringu vörsluaðila séreignarsparnaðar. Hún byggir jafnframt á lögum og reglugerðum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, sérlögum sem gilda um LSR og LH ásamt reglugerð um fjárfestingarstefnu og úttekt á ávöxtun lífeyrissjóða og vörsluaðila séreignarsparnaðar.

Samspil við fjárfestingarstefnu

Fjárfestingarstefna sjóðanna gegnir mikilvægu hlutverki við áhættustýringu þeirra. Þar er m.a. markaður rammi fyrir ráðstöfun fjármuna sjóðsins eftir eignaflokkum og takmarkanir á mótaðilaáhættu. Sjóðirnir

leitast við að ná sem bestri ávöxtun að teknu tilliti til áhættu.

Áhættueftirlit

Áhættueftirlit er umtalsverður hluti áhættustýringar. Forstöðumaður áhættustýringar hefur yfirumsjón með áhættueftirliti en sjálf framkvæmdin dreifist á starfsfólk sjóðsins eftir ábyrgðarsviði hvers og eins. Formlegt áhættueftirlit er að stærstum hluta framkvæmt með skilgreindum og tímasettum áhættueftirlitsaðgerðum, en einnig er hluta eftirlits fullnægt með gæðaeftirliti, verkferlum og öryggisstjórnkerfi sjóðsins. Áhættueftirlitið er endurskoðað eins oft og þurfa þykir en þó ekki sjaldnar en árlega.

Áhættustýring

Stjórnir sjóðanna bera endanlega ábyrgð á að fullnægjandi áhættustýring sé til staðar en framkvæmdastjóri og forstöðumaður áhættustýringar sjá um framkvæmd áhættustýringar fyrir hönd þeirra. Þá gegnir endurskoðunarnefnd sjóðanna sem og innri og ytri endurskoðendur mikilvægu hlutverki við að tryggja gæði áhættustýringar.

Í áhættustefnu eru skilgreindir fimm meginflokkar áhættu og 29 undirflokkar þeirra:

Fjárhagsleg áhætta	Lausafjáráhætta	Lífeyrstryggingaráhætta	Mótaðilaáhætta	Rekstraráhætta
<ul style="list-style-type: none"> • Vaxtaáhætta • Uppgreiðsluáhætta • Markaðsáhætta • Gjaldmiðlaáhætta • Ósamræmisáhætta • Verðbólguáhætta • Eignir og skuldbindingar utan efnahags 	<ul style="list-style-type: none"> • Seljanleikaáhætta • Útstreymisáhætta 	<ul style="list-style-type: none"> • Áhætta vegna aukinnar iðgjaldþarfar • Bakábyrgðaráhætta • Iðgjaldaáhætta • Umhverfisáhætta • Lýðfræðileg áhætta • Réttindaflutningsáhætta 	<ul style="list-style-type: none"> • Útlánaáhætta • Samþjöppunaráhætta • Landsáhætta • Afhendingaráhætta • Uppgjöraráhætta 	<ul style="list-style-type: none"> • Starfsmannaáhætta • Áhætta vegna svika • Áhætta vegna upplýsingatækni • Orðsporsáhætta • Pólitísk áhætta, lög og reglur • Skjalaáhætta • Úrskurðaráhætta lífeyris • Áhætta vegna útivistunar • Upplýsingaáhætta

Hluthafastefna

LSR er langtímafjárfestir sem leitast við að ná góðri ávöxtun á fjárfestingar sínar, en jafnframt að vera ábyrgur hluthafi sem stuðlar að framþróun starfshátta á hlutabréfamarkaði. LSR gerir kröfu til þess að fyrirtæki, sem sjóðurinn fjárfestir í, sýni ábyrgð gagnvart samfélagslegum gildum, umhverfinu og að starfað sé í samræmi við viðurkenndar leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja. Við mat á starfsháttum fyrirtækja horfir sjóðurinn m.a. til aðstæðna á markaði, laga og almennt viðurkenndra reglna og gilda. Við mat á virkni LSR sem fjárfestis er m.a. litið til eignarhlutdeildar, fjárhæðar og samkeppnisumhverfis.

Val á stjórnarmönnum og kröfur til þeirra

Stjórn LSR mun meta í hverju tilviki fyrir sig hvort gerð verði tillaga um stjórnarmann fyrir hluthafafund þar sem kosning stjórnar hjá viðkomandi fyrirtæki fer fram. LSR hefur ekki bein afskipti af stjórnarstörfum viðkomandi einstaklings eftir að hann hefur verið kosinn í stjórn þess fyrirtækis sem sjóðurinn fjárfestir í.

Stjórnarmenn og framkvæmdastjóri LSR skulu ekki taka sæti í stjórn fyrirtækja í umboði sjóðsins eða sem sjóðurinn fjárfestir í. Starfsmenn sjóðsins geta tekið sæti í stjórn, fjárfestingarráðum og ráðgjafarráðum fyrirtækja sem stofnuð eru til að sinna sérstökum þáttum í starfsemi sjóðsins eða fyrirtækjum, sem sjóðurinn á hlut í, og hafa eingöngu fjárvörslu og fjármálaumsýslu að markmiði.

LSR gerir kröfu um að stjórnarmenn í fyrirtækjum sem sjóðurinn fjárfestir í, sinni stjórnarstarfi sínu af heilindum, kostgæfni og í samræmi við góða stjórnarhætti. Stjórnarmenn skulu taka virkan þátt í stjórnarstörfum og vera sjálfstæðir í störfum sínum.

LSR styður almennt ekki stjórnarmann ef seta hans í öðrum stjórnnum getur haft neikvæð áhrif á ákvarðanatöku hans í málefnum er varða viðkomandi fyrirtæki

eða ef fyrirsjáanlegt er að hann verði meira og minna vanhæfur til ákvarðanatöku í mikilvægum málum sökum hagsmunaárekstra.

Samsetning stjórnar ætti að taka mið af starfsemi og stefnu viðkomandi fyrirtækis og bera með sér fjölbreytni og breidd í hæfni, þekkingu og reynslu stjórnarmanna. Við kosningu stjórnarmanna er m.a. litið til þess að stjórnarmenn hafi menntun og reynslu sem nýtist við stjórnun og rekstur viðkomandi fyrirtækis, að kynjahlutföll séu í samræmi við löggjöf um lágmark 40% hvors kyns í stjórn og að stjórnarmenn hafi ekki sýnt af sér hegðun sem kann að rýra traust þeirra og trúverðugleika.

Störf stjórnar

LSR leggur ríka áherslu á að stjórn viðkomandi fyrirtækis starfi í samræmi við góða stjórnarhætti; m.a. að haga störfum sínum í samræmi við viðurkenndar leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja, setja sér starfsreglur, skilgreina valdheimildir forstjóra/framkvæmdastjóra, meta eigin störf með árangursmati og birta árlega upplýsingar um stjórnarhætti sína.

Jafnframt væntir sjóðurinn þess að undirnefndum stjórnar séu settar starfsreglur sem stjórn samþykkir og að stjórnarmenn taki ekki að sér önnur störf fyrir viðkomandi fyrirtæki en þau sem honum eru falin sérstaklega af stjórn.

Starfskjör stjórnenda

Sjóðurinn gerir kröfu um að starfskjarastefna viðkomandi fyrirtækis uppfylli kröfur hlutafélagalaga og taki mið af viðurkenndum leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja eins og við á. LSR telur að við ákvörðun um starfskjör stjórnenda eigi að gæta hófs og m.a. að líta til stærðar og umfangs fyrirtækisins svo og þeirra starfskjara sem ætla má að bjóðist almennt á þeim markaði sem fyrirtækið starfar á.

Stjórnarháttayfirlýsing LSR

Með góðum stjórnarháttum í starfsemi Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins (LSR) er lagður grunnur að traustum samskiptum stjórnenda og starfsmanna sjóðsins við sjóðfélaga, launagreiðendur sem greiða iðgjald til sjóðsins fyrir starfsmenn sína og ábyrgðaraðila sjóðsins. Með góðum stjórnarháttum er stuðlað að gagnsæi í starfsemi sjóðsins. Við mótun stjórnarháttanna hafa stjórnendur og stjórn sjóðsins haft til hliðsjónar almennt viðurkennd sjónarmið og leiðbeiningar um góða stjórnarhætti fyrir-tækja.

Í stefnuyfirlýsingu sjóðsins segir: LSR tileinkar sér ábyrga starfshætti, með vönduð vinnubrögð, fagmennsku og frumkvæði að leiðarljósi. Sjóðurinn leggur áherslu á fyrirmyndarþjónustu og öfluga upplýsingatækni. Þannig verður LSR traustur lífeyrissjóður og sjóðfélögum örugg samfylgd.

Hlutverk LSR er:

- Að greiða sjóðfélögum lífeyri
- Að tryggja sjóðfélaga fyrir tekjumissi í kjölfar örorku og stuðla að fjárhagslegu öryggi maka og barna við andlát sjóðfélaga
- Að taka við iðgjöldum og varðveita upplýsingar um réttindi sjóðfélaga
- Að ávaxta fjármuni sjóðsins með sem bestum hætti með hliðsjón af fjárfestingarstefnu og að teknu tilliti til áhættu

Gildi sem starfsmenn LSR hafa tileinkað sér eru virðing, vilji og ánægja. Með þau gildi að leiðarljósi vinna starfsmenn að markmiði og stefnu lífeyrissjóðsins. Jafnframt er mikilvægt að samfélagslegt hlutverk lífeyrissjóðsins verði haft að leiðarljósi í allri starfsemi hans.

LSR starfar samkvæmt lögum um sjóðinn nr. 1/1997, samkvæmt lögum nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, samþykktum sem settar hafa verið um starfsemi sjóðsins og öðrum reglum sem um lífeyrissjóði gilda.

Stjórn sjóðsins er skipuð átta einstaklingum. Fjármála- og efnahagsráðherra skipar fjóra stjórnarmenn, stjórn BSRB skipar tvo, stjórn BHM einn og stjórn KÍ einn. Stjórnin ber ábyrgð á starfsemi sjóðsins í samræmi við lög um lífeyrissjóði, reglugerðir settar samkvæmt þeim og samþykktir sjóðsins. Stjórnin hefur sett sér starfsreglur. Þá

hefur stjórnin sett reglur um hæfi lykilstarfsmanna, sett siða- og samskiptareglur, sett reglur um lánveitingar til sjóðfélaga og samþykkt hluthafastefnu. Þessar reglur eru aðgengilegar á heimasíðu sjóðsins www.lsr.is ásamt upplýsingum um stjórn.

Stjórnin hefur auk þessa samþykkt margvíslegar reglur sem gilda í starfseminni. Má þar m.a. nefna reglur um hlutverk stjórnar, framkvæmdastjóra og annarra starfsmanna við ávöxtun eigna sjóðsins, verklagsreglur um verðbréfavíðskipti lífeyrissjóðsins, stjórnar hans og starfsmanna, reglur um varnir gegn peningabætti og reglur um upplýsingagjöf framkvæmdastjóra og fleiri aðila til stjórnar.

Stjórn LSR hefur samþykkt fjárfestingarstefnu og um form og efni hennar ásamt úttekt á ávöxtun fer eftir reglugerð útgefinni af fjármálaráðuneytinu nr. 916/2009. Í fjárfestingarstefnu eru tilgreindar megináherslur sem unnið er eftir við ávöxtun á fjármunum sjóðsins. Stefnan miðar að því að tryggja góða ávöxtun til lengri tíma en jafnframt að takmarka áhættu eftir því sem kostur er.

Þá hefur stjórnin samþykkt áhættustefnu, en áhættustýring hjá sjóðnum byggir á leiðbeinandi tilmælum FME nr. 1/2013, um áhættustýringu (eftirlitskerfi) samtryggingardeilda lífeyrissjóða og leiðbeinandi tilmælum FME nr. 2/2013, um áhættustýringu (eftirlitskerfi) vörsluaðila sér-eignarsparnaðar. Þessar meginreglur innihalda helstu ferla áhættustýringar varðandi alla þætti í starfsemi sjóðsins.

Áhættustefnan er eitt af lykilverkfærum stjórnar við að uppfylla þær skyldur sem á yfirstjórn sjóðsins hvíla. Henni er beitt samhliða fjárfestingarstefnu sjóðsins og stuðlar hún að því að lífeyrissjóðurinn nái settum markmiðum með ásættanlegri áhættu í starfsemi sinni með kerfisbundnum og öguðum vinnubrögðum.

Það er eitt af verkefnum stjórnar að móta innra eftirlit lífeyrissjóðsins og skjalfesta eftirlitsferla. Allir helstu ferlar í starfseminni hafa verið skjalfestir og hlutverk skilgreind. Lögð er áhersla á að greina helstu áhættuþætti og innleitt er virkt eftirlit til að draga úr áhættu og villum.

Endurskoðunarnefnd er undirnefnd stjórnar og er hún skipuð til eins árs í senn. Hún starfar í samræmi við IX. kafla laga um ársreikninga nr. 3/2006. Nefndin hefur eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila, tilhögun innra

eftirlits og aðferðum við áhættumat í því skyni að auka trúverðugleika í starfsemi sjóðsins.

Önnur undirnefnd stjórnar er starfsnefnd, en hún fjallar um vafamál sem upp kunna að koma varðandi röðun lífeyrispega B-deildar í launaflokka. Upplýsingar um endurskoðunarnefnd og starfsnefnd er að finna á heimasíðu sjóðsins.

Með lögum, samþykktum, reglum og leiðbeinandi til-
mælum Fjármálaeftirlitsins er markaður rammi sem líf-
eyrissjóðurinn starfar eftir. Til viðbótar eru settar skýrar
innanhússreglur og verkferlar sem auðvelda störf starfs-
manna, auka gagnsæi og bæta þjónustu við sjóðfélaga
í hvívetna.

Samþykkt af stjórn LSR 8. apríl 2015

Sjóðfélagalán

Útlán LSR og LH til sjóðfélaga á árinu 2014 námu 4.064 milljónum kr. samanborið við 3.546 milljónir kr. árið áður. Uppgreiðsla lána nam 2.982 milljónum kr. á árinu 2014. Nettóútlán ársins voru því 1.082 milljónir kr. á móti 1.370 milljónum kr. á árinu 2013. Alls voru veitt 494 lán á árinu 2014 samanborið við 490 árið áður. Um þriðjungur veittra lána á árinu 2014 er með breytilegum vöxtum yfir lánstímann en önnur útlán á árinu eru með föstum vöxtum.

Sjóðfélagalán í vanskilum námu samtals 391 milljón kr. í árslok 2014 og lækkaði fjárhæð vanskila um 3,7% milli ára. Hlutfallsleg fjárhæð sjóðfélagalána í vanskilum er lág eða 0,63%. Þá voru 406 lán í meira en 3ja mánaða vanskilum í árslok 2014 og fækkaði þeim um 5 lán milli ára.

Lán sem fóru til uppboðsmeðferðar voru 20 á árinu 2014 sem er 12 lánum færri en árið áður. Það er neyðarúrræði að bjóða upp eignir og leitast sjóðirnir við að koma til móts við skuldara með öðrum úrræðum eftir því sem kostur er áður en lán er sent til uppboðsmeðferðar. Fasteignir í eigu sjóðanna í árslok 2014 voru 10 talsins en á því ári leystu sjóðirnir til sín 5 fasteignir og seldu 7 eignir sem þeir höfðu áður eignast.

Aðgerðir ríkisstjórnarinnar í skuldamállum einstaklinga

Á síðasta ári voru samþykkt lög sem hafa það að markmiði að lækka húsnæðisskuldir heimila í landinu. Annars vegar er um að ræða lög nr. 35/2014 um leiðréttingu verðtryggðra fasteignaveðlána sem varða beint niðurfærslu verðtryggðra húsnæðislána (höfuðstólslækkun húsnæðislána). Hins vegar er um að ræða lög nr. 40/2014 um séreignarsparnað og ráðstöfun hans til greiðslu húsnæðislána og húsnæðissparnaðar, sem m.a. heimila einstaklingum að ráðstafa séreignarsparnaði inn á húsnæðislán. Miðað við umsóknir um höfuðstólslækkun húsnæðislána sem hafa verið samþykktar af skuldurum má gera ráð fyrir því að greiðslur ríkissjóðs inn á fasteignalán hjá LSR og LH komi til með að nema um 3 milljörðum kr. vegna 2.300 umsækjenda. Á árinu 2014 voru 128 milljónir kr. af séreignariðgjöldum greiddar inn á lán hjá þeim sem eru með fasteignalán hjá LSR.

Sjóðfélagalán LSR og LH

(í þús. kr.)

Veitt lán á árinu:	2014	2013	Breyting
Fjárhæð	4.063.743	3.546.046	14,6%
Fjöldi lána	494	490	0,8%
Meðalfjárhæð	8.226	7.237	13,7%
Lán í árslok:			
Heildarfjárhæð	62.273.081	62.601.105	-0,5%
Fjöldi lána	12.402	12.871	-3,6%
Meðalfjárhæð	5.021	4.864	3,2%
Aðrar upplýsingar:			
Fjöldi lána með breytilegum vöxtum í árslok	7.432	7.990	-7,0%
Fjöldi lána með föstum vöxtum í árslok	4.970	4.881	1,8%
Fjöldi frystra lána í árslok	120	222	-45,9%
Fjöldi lána í greiðsluáðlögun	127	100	27,0%
Fjöldi lána í sértækri skuldaaðlögun	44	81	-45,7%
Fjöldi útsendra uppboðsbeiðna á árinu	20	32	-37,5%
Fjöldi skuldbreyttra lána á árinu	90	161	-44,1%
Fjöldi lána í meira en 3ja mán. vanskilum í árslok	406	411	-1,2%
Fjárhæð í vanskilum alls í árslok	390.778	405.751	-3,7%
Hlutfall vanskila af sjóðfélagalánnum	0,63%	0,65%	-3,2%

Lög um neytendalán

Samkvæmt lögum um neytendalán hvílir ákveðin upplýsingaskylda á lánveitanda við lánveitingu, m.a. þarf að gefa lánsúmsækjanda upplýsingar á stöðluðu eyðublaði áður en lán er veitt. Með lögnum er lánveitendum einnig skylt að meta lánshæfi einstaklinga og framkvæma greiðslumat við lánveitingu ef fjárhæð láns fer yfir ákveðin mörk.

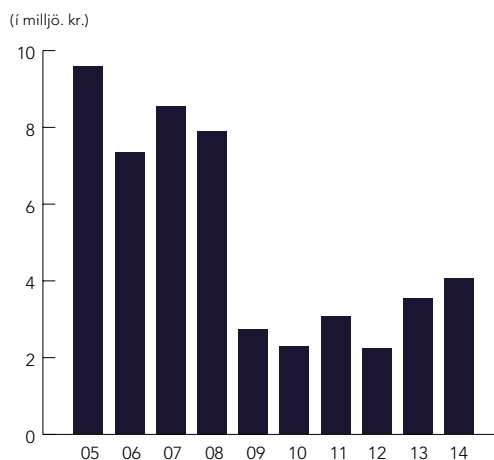
Úrræði vegna greiðsluvanda

Ýmis úrræði eru í boði hjá sjóðunum fyrir skuldara í greiðsluvanda. Helstu úrræðin sem sjóðirnir bjóða upp á eru skuldbreyting vanskila, frestun á greiðslum, lenging lánstíma og skilmálabreyting til að létta greiðslubyrði.

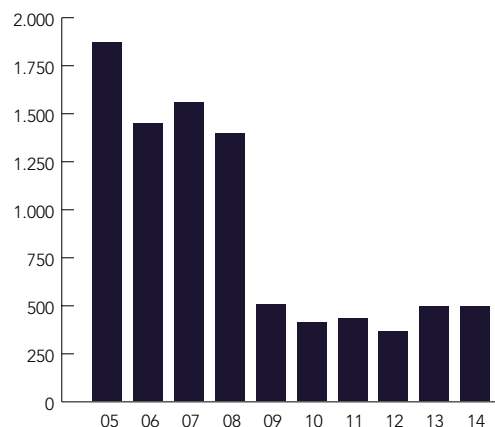
Greiðsluaðlögun

Ef þær aðgerðir, sem að framan er rætt um, duga ekki til að lántakendur geti greitt af lánum sínum þarf að grípa til aðgerða sem ganga lengra. Þetta á við þegar um verulegan greiðsluvanda er að ræða og eignastaða er ef til vill einnig neikvæð. Þeim lántakendum stendur til boða að leita eftir greiðsluaðlögun með aðstoð embættis Umboðsmanns skuldara. Greiðsluaðlögun getur eftir atvikum átt sér stað með eftirgjöf krafna, hlutfallslegri lækkun þeirra, sölu eigna, framlengingu lána, tímabundnum gjaldfresti eða öllu framangreindu í senn.

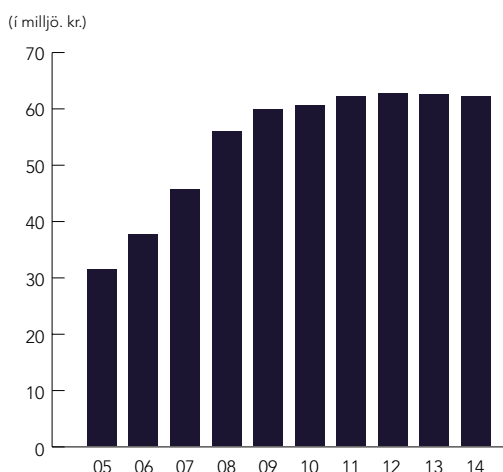
Veitt lán til sjóðfélaga LSR og LH

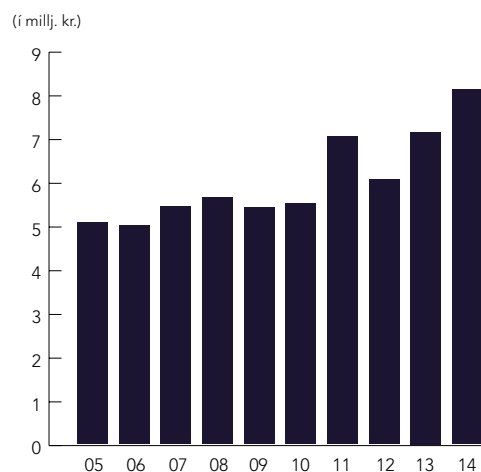
Fjöldi veittra sjóðfélagalána LSR og LH

Útistandandi lán til sjóðfélaga LSR og LH

Meðalfjárhæð veittra sjóðfélagalána LSR og LH

Séreign LSR

Iðgjöld, lífeyrir og eignir

Iðgjöld á árinu 2014 námu 909 milljónum kr. og hækkuðu um 42,9% frá árinu 2013. Þessa hækkun á milli ára má að töluverðu leyti rekja til þess úrræðis að heimila innborgun á framlagi í séreignarsjóð skattfrjálst inn á húsnæðislán. Lífeyrisgreiðslur úr Séreign LSR námu 534 milljónum kr. á árinu og þar af námu greiðslur vegna tímabundinnar heimildar til útgreiðslu séreignar 222 milljónum kr. Heildareignir sjóðfélaga námu 12.187 milljónum kr. í árslok 2014 og hækkuðu um 1.001 milljón kr. eða um 9% á milli ára. Á árinu 2014 greiddi 3.491 sjóðfélagi iðgjald til Séreignar LSR. Meðalfjöldi virkra sjóðfélaga var 2.805 og fjölgaði þeim um 9,2% milli ára. Heildarfjöldi þeirra sem áttu eign í sjóðnum í árslok 2014 var 5.951.

Fjárfestingarleiðir

Sjóðfélagar í Séreign LSR geta valið milli Leiðar I, Leiðar II, Leiðar III og Sér-leiðar. Samkvæmt fjárfestingarstefnu Leiðar I er vægi hlutabréfa 45%, skuldabréfa 47%, sjóða um sameiginlega fjárfestingu 3% og innlána 5%. Í Leið II er vægi hlutabréfa 34%, skuldabréfa 58%, sjóða um sameiginlega fjárfestingu 3% og innlána 5%. Í Leið III eru eignir ávaxtaðar á verðtryggðum innlánsreikningum. Velji sjóðfélagi eina af leiðunum þremur helst sú fjárfestingarleið óbreytt en í Sér-leið færast inneign sjálfkrafa milli leiða eftir aldri og áhættuvali.

Verðbréfaeign

Hrein eign Leiðar I var 5.758 milljónir kr. í lok árs 2014. Eign í skuldabréfum var 2.586 milljónir kr. eða 44,8% af verðbréfaeign, erlend hlutabréfaeign var 2.144 milljónir kr. eða

37,2% af verðbréfaeign og innlend hlutabréfaeign var 636 milljónir kr. eða 11%. Eign í sjóðum um sameiginlega fjárfestingu nam 207 milljónum kr. eða 3,6% og innlán námu 196 milljónum kr. eða 3,4% af verðbréfaeign Leiðar I.

Hrein eign Leiðar II var 1.156 milljónir kr. í lok árs 2014. Eign í skuldabréfum var 584 milljónir kr. eða 50,3% af verðbréfaeign, erlend hlutabréfaeign var 327 milljónir kr. eða 28,2% af verðbréfaeign og innlend hlutabréfaeign var 68 milljónir kr. eða 5,9% af eignum. Eign í sjóðum um sameiginlega fjárfestingu nam 41 milljón kr. eða 3,5% og innlán námu 140 milljónum kr. eða 12% af verðbréfaeign Leiðar II.

Í lok árs var hrein eign Leiðar III, sem ávöxtuð er á verðtryggðum innlánsreikningum, 5.273 milljónir kr.

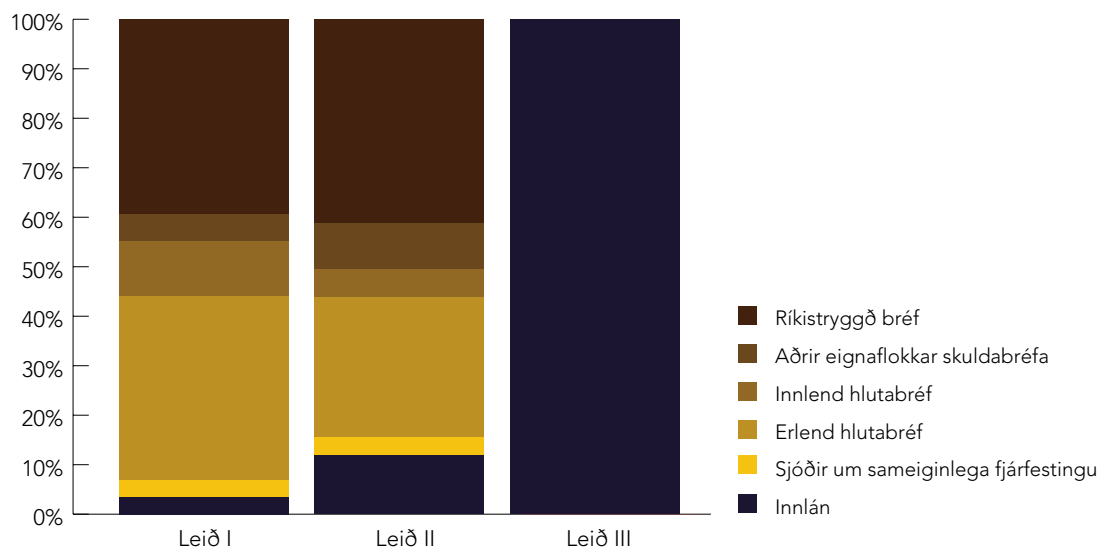
Ávöxtun ársins 2014

Nafnávöxtun Leiðar I var 8,9% sem samsvarar 7,7% hreinni raunávöxtun samanborið við 5,7% á árinu 2013. Nafnávöxtun Leiðar II var 7,8% sem samsvarar 6,7% hreinni raunávöxtun samanborið við 4,8% á árinu 2013. Nafnávöxtun Leiðar III var 3,2% sem samsvarar 2,1% hreinni raunávöxtun samanborið við 2% á árinu 2013.

Ráðstöfun séreignarsparnaðar inn á fasteignalán

Á árinu 2014 kom til framkvæmda úrræði ríkisstjórnar um greiðslur séreignarsparnaðar inn á húsnæðislán eða til húsnæðiskaupa. Á síðari helmingi ársins 2014 greiddi Séreign LSR 79 milljónir kr. inn á fasteignalán 529 sjóðfélaga í Séreign.

Verðbréfaeign Séreignar 2014

Hrein eign til greiðslu lífeyris

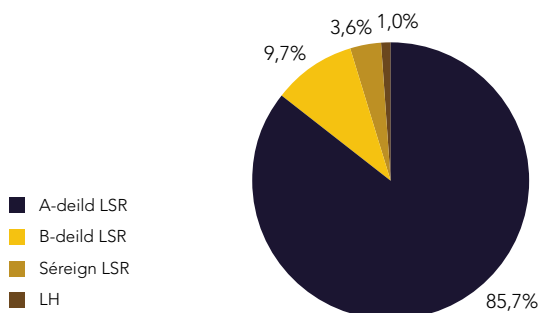
(í millj. kr.)				
Fjárfestingarleiðir	2014	Hlutfall	2013	Breyting milli ára
Leið I	5.758	47,2%	5.319	8,3%
Leið II	1.156	9,5%	1.019	13,4%
Leið III	5.273	43,3%	4.848	8,8%
Samtals	12.187	100,0%	11.186	8,9%

Iðgjöld

Á árinu 2014 námu iðgjaldagreiðslur til LSR og LH 23,1 milljarði kr. Iðgjaldatekjur jukust um 1,7 milljarða kr. á árinu 2014 eða sem nemur 7,9% milli ára. Af iðgjaldagreiðslum ársins fóru 85,7% til A-deildar LSR eða 19,8 milljarðar kr. sem er hækkun um 8,9% milli ára. Iðgjöld til B-deildar LSR námu 2,2 milljörðum kr. á árinu 2014 og 225 milljónir voru greiddar til LH. Iðgjaldagreiðslur til Séreignar LSR voru 909 milljónir kr. á árinu 2014 en af þeirri fjárhæð var 79 milljónum kr. ráðstafað inn á húsnæðislán samkvæmt ákvörðun sjóðfélaga.

Meðalfjöldi virkra sjóðfélaga, sem er sá fjöldi sem greiðir iðgjald að meðaltali í hverjum mánuði, var 29.920 á árinu 2014 og fjölgaði þeim um 0,2% milli ára. Flestir sjóðfélagar greiða til A-deildar LSR eða 23.313 talsins og fjölgaði þeim um 1,1% milli ára. B-deild LSR og LH eru lokuð fyrir nýjum sjóðfélögum en virkum sjóðfélögum B-deildar LSR fækkaði um 406 milli ára eða sem nemur 10,5%. Sjóðfélögum LH fækkaði að sama skapi um 8% á síðastliðnu ári. Sjóðfélögum sem greiða reglulega til samtryggingardeilda sjóðanna hefur fækkað um 1.883 eða sem nemur 6,5% frá árinu 2009 en það ár náði fjöldi virkra sjóðfélaga hámarki.

Skipting iðgjalda 2014

Samanlagður fjöldi sjóðfélaga sem greiddi iðgjald einhvern tíma á árinu 2014 var 34.500 og fjölgaði um 1,2% milli ára. Þar af greiddu 3.640 sjóðfélagar til fleiri en eins sjóðs eða einnar deildar. Af 3.491 sjóðfélögum Séreignar LSR greiða 257 eingöngu til sjóðanna vegna séreignarsparnaðar.

Iðgjöld

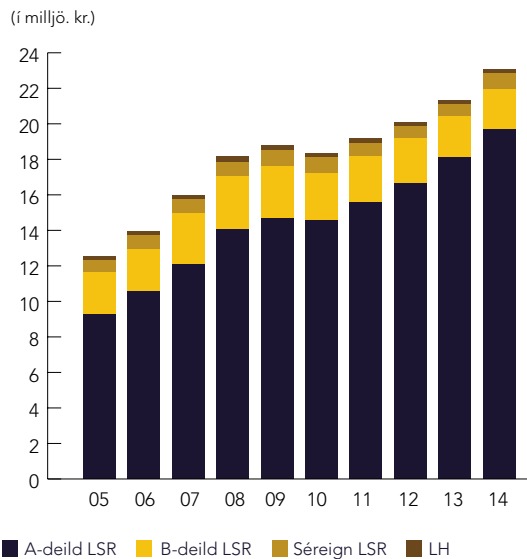
(í millj. kr.)	2014	2013	Breyting	Breyting á hvern virkan sjóðfélaga
A-deild LSR	19.792	18.180	8,9%	7,7%
B-deild LSR	2.241	2.339	-4,2%	7,1%
Séreign LSR	803	636	30,5%	19,5%
Lsj. hjúkrunarfræðinga	225	235	-4,0%	4,3%
Samtals	23.088	21.389	7,9%	

Sjóðfélagar

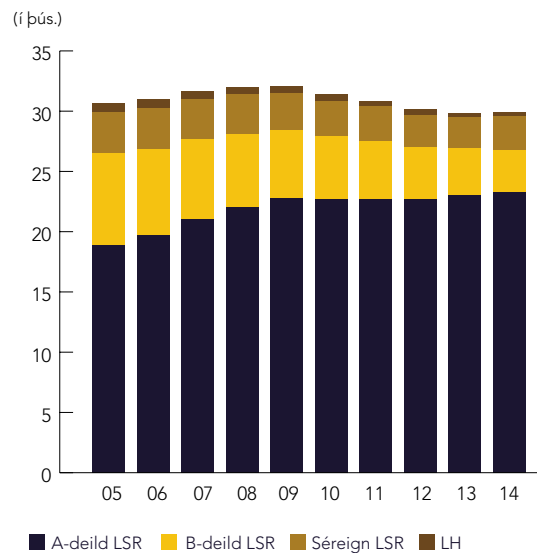
	Meðalfjöldi virkra sjóðfélaga			2014	Greiðandi sjóðfélagar			Með réttindi 31.12.14
	2014	2013	Breyting		2014	2013	Breyting	
A-deild LSR	23.313	23.066	1,1%	26.923	26.750	0,6%	57.557	
B-deild LSR	3.450	3.856	-10,5%	3.715	4.106	-9,5%	37.047	
Séreign LSR	2.805	2.569	9,2%	3.491	2.834	23,2%	5.951	
Lsj. hjúkrunarfræðinga	351	382	-8,0%	371	404	-8,2%	2.984	
Samtals	29.920	29.873	0,2%	34.500	34.094	1,2%	103.539	

Lögbundin iðgjöld

Meðalfjöldi virkra sjóðfélaga

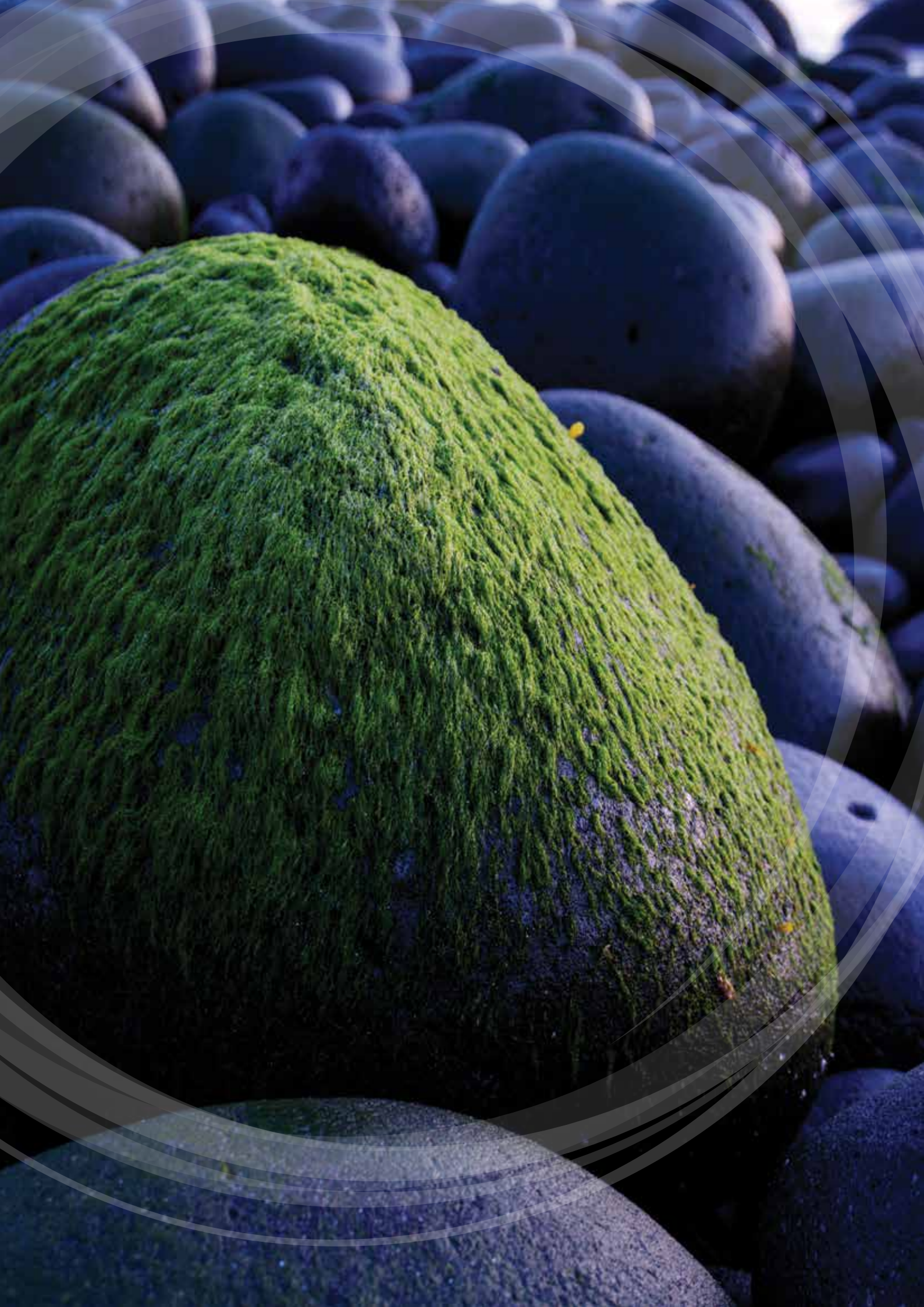

Í árslok 2014 var meðalaldur þeirra sem greiddu iðgjöld til A-deildar LSR 45 ár og 71% þeirra voru konur og 29% karlar. Meðalaldur sjóðfélaga sem greiddu til B-deildar LSR var hins vegar 59 ár og voru 60% þeirra konur en 40% karlar. Hjá LH var meðalaldurinn 59 ár en kynjahlutföllin talsvert frábrugðin eða 98% konur og 2% karlar. Meðalaldur hjá Séreign LSR var 56 ár, þar af var meðalaldur 53 ár í Leið I, 51 ár í Leið II og 59 ár í Leið III.

Greiðandi sjóðfélagar í desember 2014

	Karlar	Konur	Meðalaldur
A-deild LSR	29%	71%	45
B-deild LSR	40%	60%	59
Séreign LSR	34%	66%	56
Lsj. hjúkrunarfræðinga	2%	98%	59

Lífeyrisþegar og lífeyrisgreiðslur

Heildarfjárhæð lífeyrisgreiðslna nam 35,6 milljörðum kr. á árinu 2014 en þar af voru greiðslur úr B-deild LSR 81,4% eða 29 milljarðar kr. Lífeyrisgreiðslur jukust um 11,9% á árinu og meðalfjárhæð lífeyris hækkaði um 5,8%. Tæplega 89,1% af lífeyrisgreiðslum sjóðanna er úr B-deild LSR og LH og breytast þær í takt við breytingar á dagvinnulaunum opinberra starfsmanna. Í A-deild LSR eru lífeyrisgreiðslur verðtryggðar með visitölu neysluverðs. Samanlagður fjöldi lífeyrisþega í

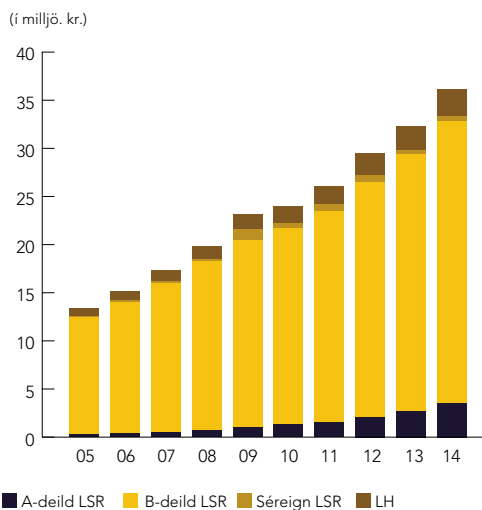
öllum deildum LSR og LH á árinu 2014 var 20.952 og fjölgaði um 5,8% á árinu.

Hjá B-deild LSR fengu 1.980 lífeyrisþegar einnig greiðslur úr A-deild LSR og af lífeyrisþegum hjá LH fengu 292 greiðslur frá A- eða B-deild LSR. Fjöldatalningar í umfjöllun um lífeyrisgreiðslur eru með þeim hætti að fái lífeyrisþegi fleiri en eina tegund lífeyris eða greiðslur frá fleiri en einum sjóði eða deild, er hann talinn oftar en einu sinni.

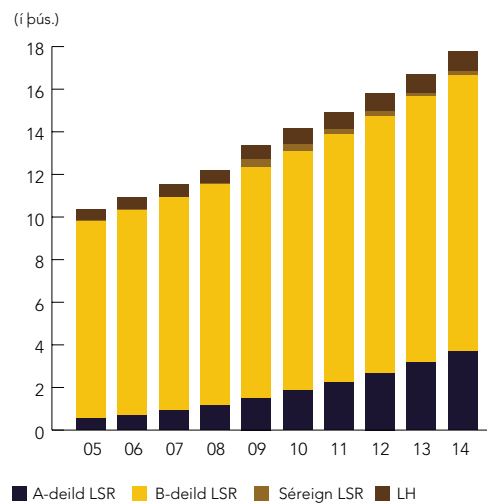
Lífeyrir

	Lífeyrisgreiðslur í millj. kr.			Fjöldi lífeyrisþega			Meðalfjárhæð lífeyris í þús. kr.		
	2014	2013	Breyt.	2014	2013	Breyt.	2014	2013	Breyt.
A-deild LSR	3.345	2.535	32,0%	4.594	3.950	16,3%	728	642	13,5%
B-deild LSR	28.988	26.366	9,9%	14.756	14.277	3,4%	1.965	1.847	6,4%
Séreign LSR	534	453	18,0%	588	615	-4,4%	908	736	23,4%
Lsj. hjúkrunarfræðinga	2.741	2.472	10,9%	1.014	961	5,5%	2.703	2.572	5,1%
Samtals	35.608	31.825	11,9%	20.952	19.803	5,8%	1.700	1.607	5,8%

Lífeyrisgreiðslur

Meðalfjöldi lífeyrisþega

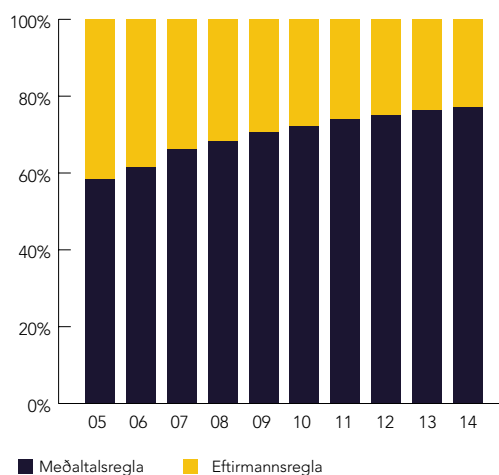

Eftirmanns- og meðaltalsregla

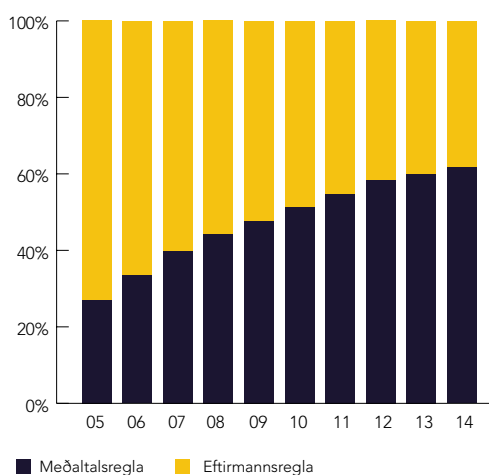
Sjóðfélagar í B-deild LSR og LH sem fara á lífeyri í beinu framhaldi af starfi geta valið hvort breytingar á lífeyrisgreiðslum þeirra fylgja launum eftirmanns í starfi eða meðalbreytingum sem verða á launum opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu.

Miðað við lífeyrisgreiðslur í desember 2014 fengu 77,2% lífeyrisþega greiddan lífeyri frá B-deild LSR samkvæmt meðaltalsreglu en 61,7% lífeyrisþega hjá LH. Hér á opnunni má sjá breytingar á hlutfalli milli meðaltals- og eftirmannsreglu hjá lífeyrisþegum B-deildar LSR og LH undanfarin 10 ár.

Lífeyrisgreiðslur úr B-deild LSR í desember, flokkað eftir útgreiðslureglu

Lífeyrisgreiðslur úr LH í desember, flokkað eftir útgreiðslureglu

Skipting lífeyrisgreiðslna eftir tegund lífeyris

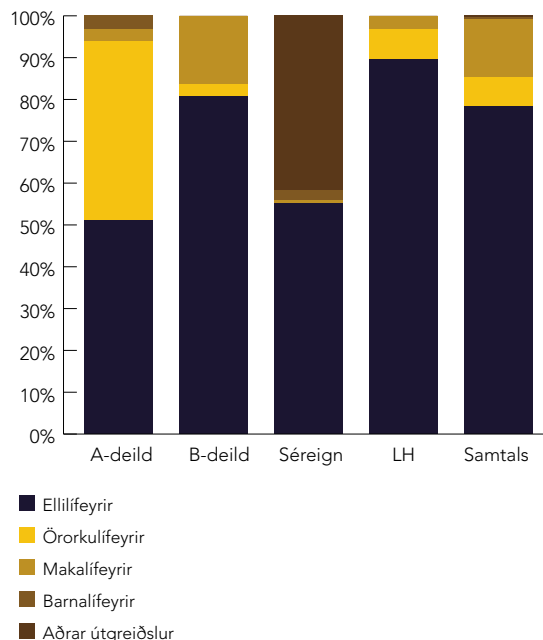
Samsetning lífeyrisgreiðslna eftir tegund lífeyris er ólík milli deilda LSR og LH. Hún er meðal annars háð reglum sjóðanna hvað varðar einstakar tegundir lífeyris og því hve lengi sjóðirnir hafa tekið á móti iðgjöldum. Þá er mismunandi vægi lífeyristegunda einnig háð kyni og aldri sjóðfélaga.

Í heildina eru 78,2% lífeyrisgreiðslna úr sjóðunum vegna ellilífeyris en vægi hans eykst um 0,4% milli ára. Vægi makalífeyrisgreiðslna var 13,9% af greiðslum, örorkulífeyrir nam 7% af greiðslum og barnalífeyrir 0,4%. Þá voru útgreiðslur hjá Séreign LSR vegna tímabundinnar heimildar til úttektar úr séreignarsjóðum 0,6% af greiðslum.

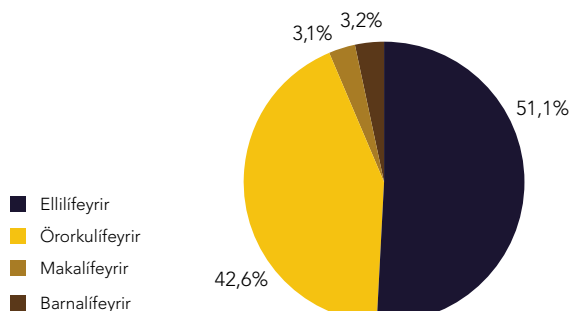
A-deild LSR

Á árinu 2014 fengu 4.594 lífeyrisþegar greiðslur úr A-deild LSR, samtals að fjárhæð 3.345 milljónir kr. Meðalaldur lífeyrisþega í árslok 2014 var 66 ár og voru 68,5% af þeim konur en 31,5% karlar (hér eru barnalífeyrisþegar ekki taldir með). Meðalaldur þeirra sem áttu réttindi í árslok 2014 var 45 ár en A-deild sjóðsins er tiltölulega ung að árum með 18 ára iðgjaldasögu. Hlutfall örorkulífeyris er tiltölulega hátt hjá sjóðnum en við úrskurð á örorku njóta sjóðfélagar framreiknings líkt og þeir hefðu áunnið sér réttindi til ellilífeyrisaldurs. Við útreikning ellilífeyris er hins vegar miðað við áunnin réttindi og skýrir það tiltölulega hátt hlutfall örorkulífeyrisgreiðslna.

Skipting lífeyrisgreiðslna eftir lífeyristegundum 2014

Skipting lífeyrisgreiðslna A-deildar LSR 2014

A-deild LSR

	Lífeyrisgreiðslur í millj. kr.			Fjöldi lífeyrisþega			Meðalfjárhæð lífeyris í þús. kr.		
	2014	2013	Breyt.	2014	2013	Breyt.	2014	2013	Breyt.
Ellilífeyrir	1.710	1.256	36,1%	2.638	2.255	17,0%	648	557	16,4%
Örorkulífeyrir	1.424	1.097	29,8%	1.199	1.023	17,2%	1.187	1.072	10,7%
Makalífeyrir	105	95	10,5%	219	190	15,3%	480	500	-4,1%
Barnalífeyrir	107	87	22,0%	538	482	11,6%	198	181	9,3%
Samtals	3.345	2.535	32,0%	4.594	3.950	16,3%	728	642	13,5%

B-deild LSR

Á árinu 2014 fengu 14.756 lífeyrisþegar greiðslur úr B-deild LSR, samtals að fjárhæð 29 milljarðar kr. Meðalaldur lífeyrisþega var 74 ár í árslok 2014 og voru 63% af þeim konur en 37% karlar (hér eru barnalífeyrisþegar ekki taldir með).

Meðalréttindaprósenta lífeyrisþega í B-deild LSR var 37,4% í desember 2014. Fyrir fullt starf ávinnur sjóðfélagi sér 2% á ári og að meðaltali er því um að ræða áunnin réttindi í tæplega 19 ár miðað við fullt starf. Meðalfjárhæð greidd til lífeyrisþega í desember var 170 þúsund kr. en meðalviðmiðunarlaun til greiðslu lífeyris voru 411 þúsund kr. Vakin er athygli á því að framangreindar tölur eru meðaltöl og því lækka lífeyrisþegar sem eiga lítil réttindi hjá sjóðnum meðalréttindaprósentuna. Meðalviðmiðunarlaun hækkuðu um 7,7% milli ára en meðalréttindaprósenta lífeyrisþega lækkaði um 0,6%. Vísitala sem mælir breytingar á dagvinnulaunum opinberra starfsmanna hækkaði um 8,6% á árinu 2014.

Ef meðalfjárhæð lífeyris er vegin miðað við réttindi lífeyrisþega eru 4.508 kr. á bak við hvert réttindaprósent eða sem svarar til 451 þúsund kr. meðalviðmiðunarlauna. Meðalviðmiðunarlaun til greiðslu lífeyris voru hins vegar lægri eða 411 þúsund kr. Almenn þá er því segja að fylgni sé á milli hækkandi réttindaprósentu og hækkandi viðmiðunarlauna. Sjóðfélagi sem greitt hefur meirihluta starfsævi sinnar til B-deildar LSR ætti að vera kominn með að lágmarki 70% lífeyrisréttindi miðað við fullt starf. Ef miðað er við vegin meðalviðmiðunarlaun í desember 2014 myndu ellilífeyrisgreiðslur til slíks sjóðfélaga nema 320 þúsund kr. á mánuði.

B-deild LSR

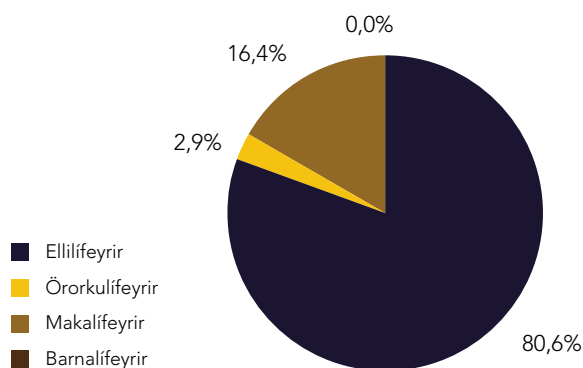
	Lífeyrisgreiðslur í millj. kr.			Fjöldi lífeyrisþega			Meðalfjárhæð lífeyris í þús. kr.		
	2014	2013	Breyt.	2014	2013	Breyt.	2014	2013	Breyt.
Ellilífeyrir	23.378	21.037	11,1%	10.788	10.398	3,8%	2.167	2.023	7,1%
Örorkulífeyrir	850	803	5,9%	1.209	1.164	3,9%	703	690	2,0%
Makalífeyrir	4.752	4.519	5,2%	2.644	2.599	1,7%	1.797	1.739	3,4%
Barnalífeyrir	7	7	2,0%	115	116	-0,9%	65	63	2,8%
Samtals	28.988	26.366	9,9%	14.756	14.277	3,4%	1.965	1.847	6,4%

Meðallífeyrir og meðalréttindi í desember 2014 hjá B-deild LSR

	Meðalréttindi %	Meðalfjárhæð	Meðalviðmiðunarlaun	Meðalfjárhæð á bak við hvert réttindaprósent
Ellilífeyrir	40,2%	183.808	414.387	4.569
Örorkulífeyrir	16,7%	56.877	308.483	3.403
Makalífeyrir	33,3%	156.034	437.053	4.681
Meðaltal	37,4%	169.986	411.035	4.508

Við útreikninginn voru notaðar fjárhæðir vegna elli-, maka- og örorkulífeyrisgreiðslna fyrir dagvinnu í desember 2014 án persónuuppbótar.

Skipting lífeyrisgreiðslna B-deildar LSR 2014

Af þeim 29 milljörðum kr. sem greiddir voru í lífeyri úr B-deild LSR á síðasta ári fékk sjóðurinn 10,2 milljarða endurgreidda frá launagreiðendum vegna ábyrgðar þeirra á greiðslu lífeyrishækkana. Samkvæmt lögum nr. 1/1997 um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins er launagreiðendum í B-deild LSR skylt að endurgreiða þann hluta lífeyris sem tilkominn er vegna hækkunar á áður úrskurðum lífeyri fyrrum starfsmanna sinna.

Hlutfall B-deildar LSR í lífeyrisgreiðslum á árinu 2014 var 64,7% en var 64,5% árið áður. Því lengur sem lífeyrisþegi hefur verið á lífeyri, því lægra er hlutfallið þar sem uppsafnaðar launahækkningar eru greiddar af viðkomandi launagreiðanda. Geri launagreiðandi upp skuldbindingu sína fellur innheimta lífeyrishækkana niður. Þar að auki hefur nýliðun á lífeyri, launahækkningar, lífeyrisaldur og lífslíkur áhrif á hlutfall B-deildar LSR í lífeyrisgreiðslum. Nýir lífeyrisúrskurðir voru 1.170 talsins á árinu en brottfallnir lífeyrisúrskurðir voru 691.

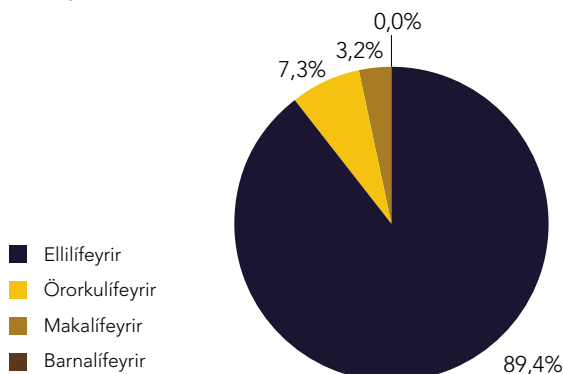
Lífeyrissjóður hjúkrunarfræðinga

Á árinu 2014 fengu 1.014 lífeyrisþegar greiðslur frá LH, samtals að fjárhæð 2.741 milljón kr. Meðalaldur lífeyrisþega sjóðsins var 71,5 ár í árslok 2014 og voru 94,5% af þeim konur en 5,5% karlar (hér eru barnalífeyrisþegar ekki taldir með).

Meðalréttindaprósenta lífeyrisþega hjá LH var 48,9% í desember 2014. Fyrir fullt starf ávinnur sjóðfélagi sér 2% á ári og að meðaltali er því um að ræða áunnin réttindi í rúmlega 24 ár miðað við fullt starf. Meðalfjárhæð greidd til lífeyrisþega í desember var 231 þúsund kr. en meðalviðmiðunarlaun til greiðslu lífeyris voru 457 þúsund kr. Vakinn er athygli á því að framangreindar tölur eru meðaltöl og því lækka lífeyrisþegar sem eiga lítil réttindi hjá sjóðnum meðalréttindaprósenta. Meðalviðmiðunarlaun hækkuðu um 7,3% milli ára en meðalréttindaprósenta lífeyrisþega hækkaði um 0,7% milli ára.

Ef meðalfjárhæð lífeyris er vegin miðað við réttindi lífeyrisþega eru 4.682 kr. á bak við hvert réttindaprósenta sem samsvarar 468 þúsund kr. meðallaunum. Sjóðfélagi sem greitt hefur meirihluta starfsævi sinnar til sjóðsins ætti að vera kominn með að lágmarki 70% lífeyrisréttindi miðað við fullt starf. Ef miðað er við vegin meðalviðmiðunarlaun sjóðsins í desember 2014 myndu ellilífeyrisgreiðslur til slíks sjóðfélaga nema 335 þúsund kr. á mánuði.

Skipting lífeyrisgreiðslna LH 2014

Af 2.741 milljón kr. sem greidd var í lífeyri úr LH á síðasta ári fékk sjóðurinn 1.066 milljónir endurgreiddar frá launagreiðendum vegna ábyrgðar þeirra á greiðslu lífeyrishækkana. Hlutfall sjóðsins í lífeyrisgreiðslum ársins var 61,1%, en var 62% árið áður. Nýir lífeyrisúrskurðir voru 85 en brottfallnir lífeyrisúrskurðir voru 32. Sjóðurinn greiðir að öllu leyti fjárhæð lífeyris vegna nýrra lífeyrisþega en launagreiðendur greiða allar hækkningar sem verða á áður úrskurðuðum lífeyri vegna fyrrum starfsmanna sinna.

Lsj. hjúkrunarfræðinga

	Lífeyrisgreiðslur í millj. kr.			Fjöldi lífeyrisþega			Meðalfjárhæð lífeyris í þús. kr.		
	2014	2013	Breyt.	2014	2013	Breyt.	2014	2013	Breyt.
Ellilífeyrir	2.450	2.207	11,0%	817	770	6,1%	2.999	2.867	4,6%
Örorkulífeyrir	201	185	8,6%	138	134	3,0%	1.458	1.382	5,5%
Makalífeyrir	89	79	12,7%	53	50	6,0%	1.677	1.578	6,3%
Barnalífeyrir	1	1	0,2%	6	7	-14,3%	99	85	16,9%
Samtals	2.741	2.472	10,9%	1.014	961	5,5%	2.703	2.572	5,1%

Meðallífeyrir og meðalréttindi í desember 2014 hjá LH

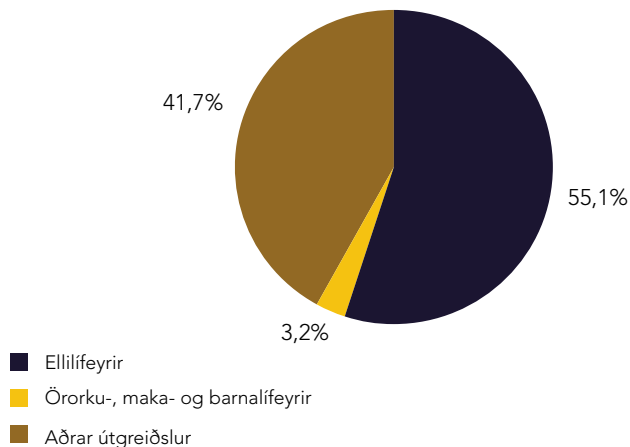
	Meðalréttindi %	Meðalfjárhæð	Meðalviðmiðunarlaun	Meðalfjárhæð á bak við hvert réttindaprósenta
Ellilífeyrir	52,3%	250.053	467.054	4.781
Örorkulífeyrir	30,7%	121.309	381.700	3.946
Makalífeyrir	31,5%	146.692	455.090	4.654
Meðaltal	48,9%	230.649	457.021	4.682

Við útreikninginn voru notaðar fjárhæðir vegna elli-, maka- og örorkulífeyrisgreiðslna fyrir dagvinnu í desember 2014 án persónuuppbótar.

Séreign LSR

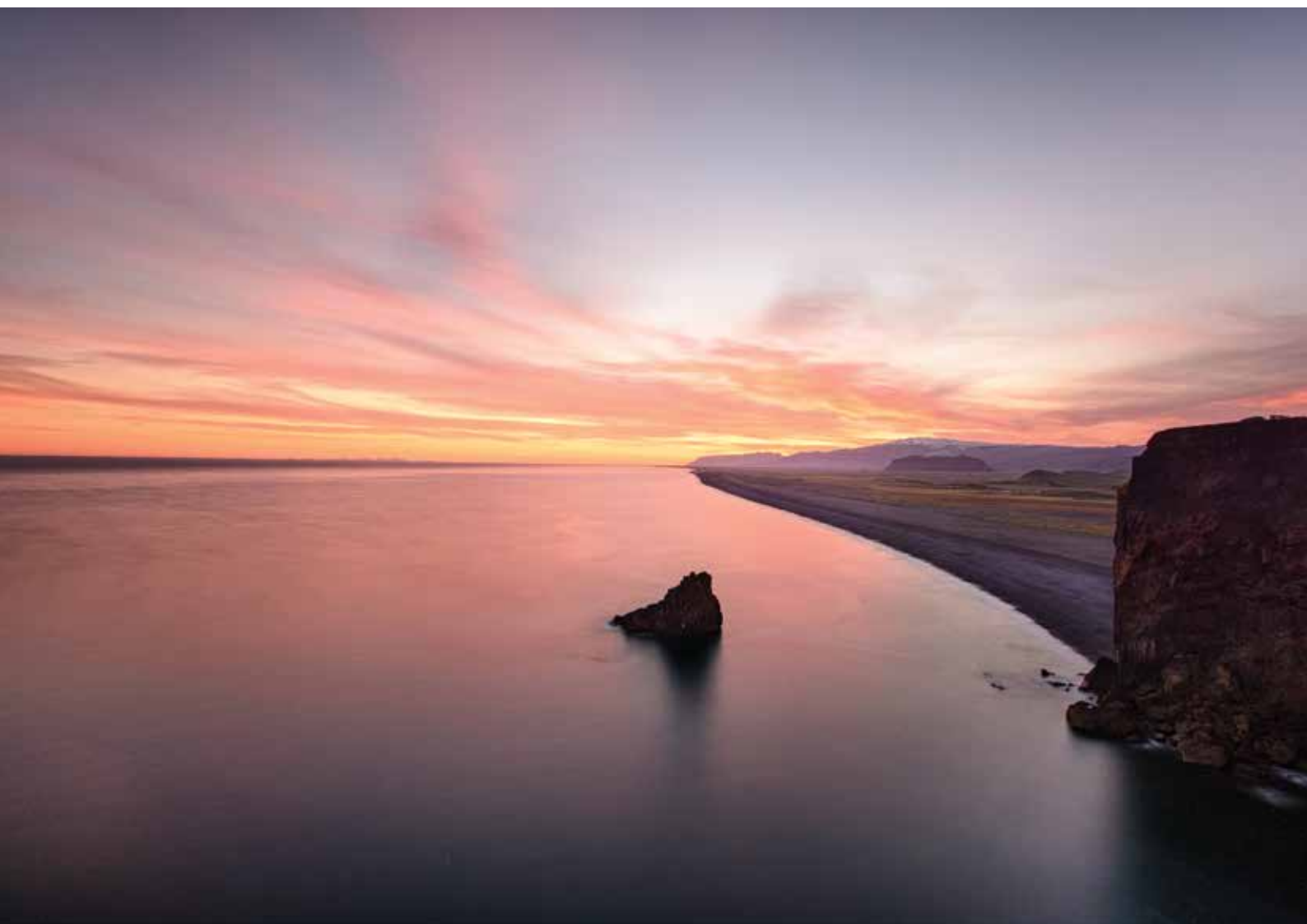
Útgreiðslur úr Séreign LSR námu 534 milljónum kr. á árinu 2014 og hækkuðu um 18% milli ára. Þar af námu útgreiðslur til þeirra sem voru 60 ára eða eldri 294 milljónum kr. Þá nýttu 235 sjóðfélagar sér tímabundna heimild til útgreiðslu séreignarsparnaðar á móti 242 einstaklingum árið áður. Í heildina námu þær greiðslur 223 milljónum kr. eða 948 þúsund kr. á hvern sjóðfélaga. Af lífeyrisgreiðslum síðasta árs voru 211 milljónir kr. greiddar úr Leið I, 47 milljónir kr. úr Leið II og 276 milljónir kr. úr Leið III. Á árinu 2014 fengu í heildina 588 sjóðfélagar greiddan lífeyri vegna séreignarsparnaðar og fækkaði þeim um 27 milli ára.

Skipting lífeyrisgreiðslna Séreignar LSR 2014

Séreign LSR

	Lífeyrisgreiðslur í millj. kr.			Fjöldi lífeyrisþega			Meðalfjárhæð lífeyris í þús. kr.		
	2014	2013	Breyt.	2014	2013	Breyt.	2014	2013	Breyt.
Ellilífeyrir	294	252	16,4%	315	318	-0,9%	933	794	17,5%
Örorku-, maka- og barnalífeyrir	17	14	22,0%	38	55	-30,9%	451	255	76,6%
Aðrar útgreiðslur	223	186	19,8%	235	242	-2,9%	948	769	23,3%
Samtals	534	453	18,0%	588	615	-4,4%	908	736	23,4%

Innborganir ríkissjóðs inn á skuldbindingar

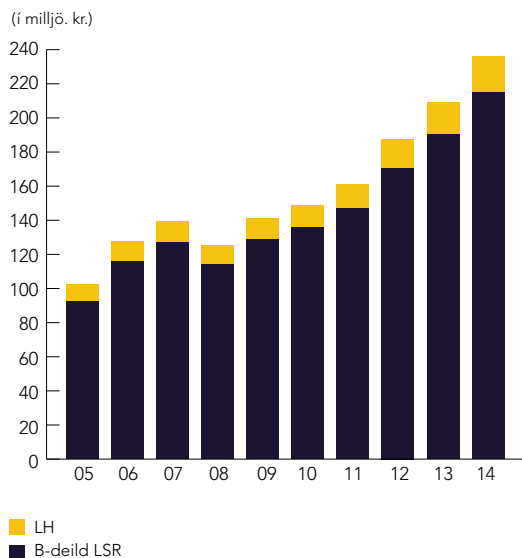
Árið 1999 ákvað fjármálaráðherra að ríkissjóður skyldi hefja greiðslur til B-deildar LSR og LH umfram lagaskyldu með það að markmiði að dreifa greiðslum á skuldbindingum sínum við sjóðina til lengri tíma. Aukagreiðslurnar hafa styrkt fjárhagsstöðu sjóðanna verulega og gert þeim kleift að mæta skuldbindingum með eignum sínum til lengri tíma en annars hefði orðið. Frá árinu 2009 hefur dregið verulega úr aukagreiðslum frá ríkissjóði.

Þær fjárhæðir sem ríkissjóður hefur greitt mynda inn eign hjá sjóðunum og kemur hún til frádráttar skuldbindingum ríkissjóðs. Innborganir ríkissjóðs geta verið ýmist í formi beinna aukagreiðslna, viðbótariðgjalds frá stofnunum í A-hluta ríkissjóðs eða iðgjaldaviðbótar frá sveitarfélögum vegna grunnskólakennara sem annars hefði verið skilað til ríkissjóðs. Inneign ríkissjóðs er uppfærð í samræmi við ávöxtun sjóðanna.

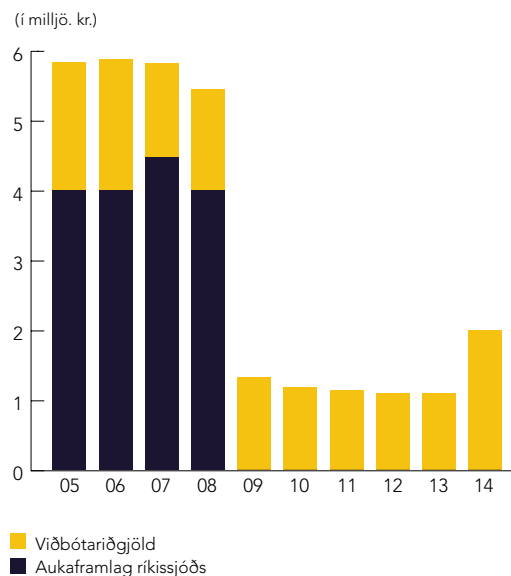
Á árinu 2014 námu innborganir ríkissjóðs í formi viðbótariðgjalda 2 milljörðum kr. og jukust um 83,6% milli ára. Aukningin kemur til af samkomulagi ríkissjóðs við Samtök fyrirtækja í velferðarþjónustu um frágang á skuldbindingum þeirra í milli. Samkomulagið fól meðal annars í sér tilfærslu á viðbótariðgjöldum til ríkissjóðs sem svo runnu til B-deildar LSR og LH. Frá árinu 1999 hefur ríkissjóður samtals greitt 90,5 milljarða kr. inn á skuldbindingar sínar við B-deild LSR og LH. Sú fjárhæð, uppfærð með ávöxtun sjóðanna, nam samtals 231,8 milljörðum kr. í árslok 2014. Þar af námu uppsafnaðir vextir og verðbætur 141,4 milljörðum kr. Á undanfórnum 3 árum hefur inneign ríkissjóðs hækkað um 69,1 milljarð kr. vegna ávöxtunar sjóðanna.

Í árslok 2014 nam hrein eign B-deildar LSR til greiðslu lífeyris 227,3 milljörðum kr. Þar af var inneign ríkissjóðs vegna aukagreiðslna 211 milljarðar kr. eða 92,8%. Hrein eign LH í árslok 2014 nam 27,4 milljörðum kr. og þar af var inneign ríkissjóðs vegna aukagreiðslna 20,9 milljarðar eða 76,2%. Ef horft er framhjá aukagreiðslum ríkissjóðs voru aðrar eignir B-deildar LSR 16,3 milljarðar kr. og LH 6,5 milljarðar kr. í árslok 2014.

Innborganir ríkissjóðs – inneign í árslok

Innborganir ríkissjóðs inn á skuldbindingar hjá LSR og LH

Innborganir ríkissjóðs inn á skuldbindingar

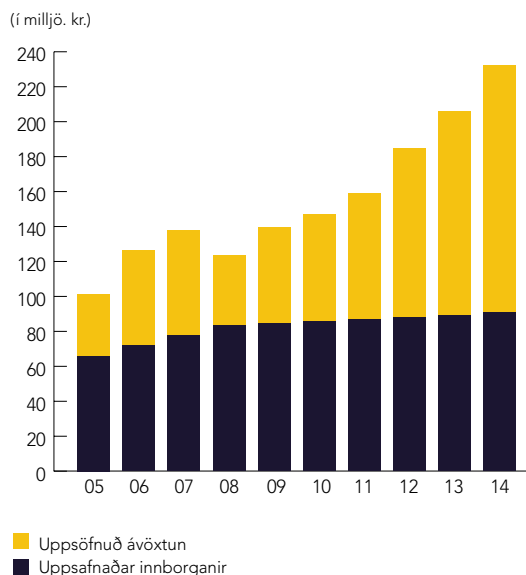
(í millj. kr.)	B-deild LSR		Lsj. hjúkrunarfræðinga		Samtals	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Inneign í ársbyrjun	186.990	167.644	18.255	16.318	205.244	183.962
Viðbótariðgjöld (A-hluti ríkissjóðs)	1.059	680	631	92	1.690	773
Viðbót vegna grunnskólakennara	310	317	0	0	310	317
Uppfærsla vegna vaxta og verðbóta	22.624	18.349	1.965	1.845	24.589	20.193
Samtals inneign í árslok	210.983	186.990	20.851	18.255	231.833	205.244

Viðbótariðgjöld annarra launagreiðenda

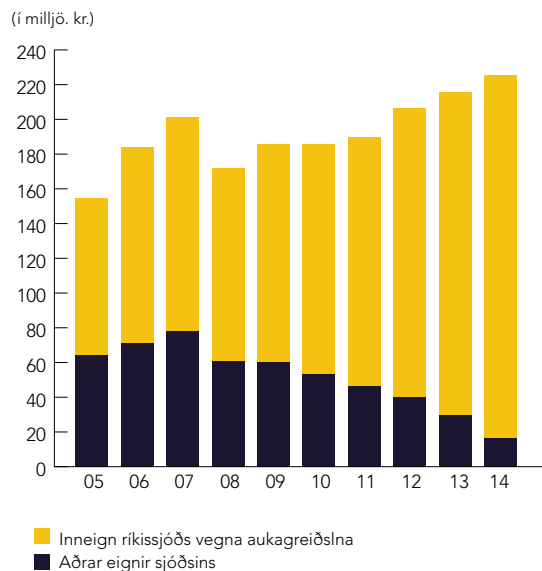
Fjármálaráðuneytið hefur ákveðið að ríkisstofnunum í B- og C-hluta ríkissjóðs og sjálfseignarstofnunum, sem njóta fjárframlaga frá ríkissjóði, sé skylt að greiða viðbótariðgjald umfram 12% lögbundið iðgjald af dagvinnulaunum til B-deildar LSR og LH. Markmiðið með greiðslu viðbótariðgjalds er að greiðslurnar gangi upp í samtímaskuldbindingu einstakra stofnana. Flestar stofnanir, sem gert hafa upp skuldbindingar sínar gagnvart B-deild LSR, greiða viðbótariðgjald sem kemur þá til frádráttar við uppgjör á árlegri skuldbindingu. Viðbótariðgjöld launagreiðenda utan A-hluta ríkissjóðs má sjá í töflunni hér að neðan.

Innborganir ríkissjóðs

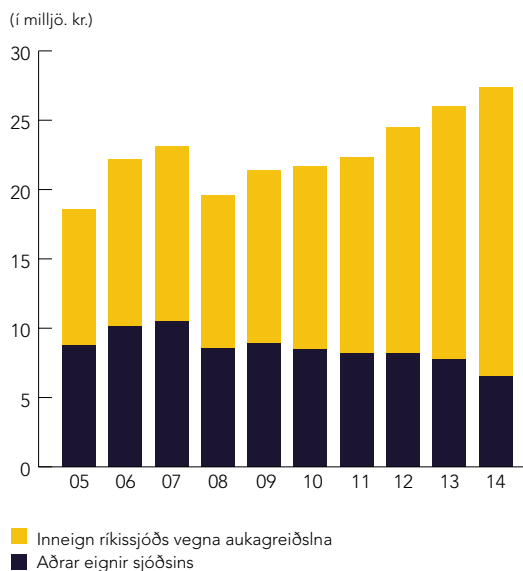
Uppsafnaðar innborganir og ávöxtun

B-deild LSR – hrein eign til greiðslu lífeyris

LH – hrein eign til greiðslu lífeyris

Viðbótariðgjöld annarra launagreiðenda

(í millj. kr.)	B-deild LSR		Lsj. hjúkrunarfræðinga		Samtals	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Óráðstafað viðbótariðgjald frá fyrra ári	1.996	1.765	988	874	2.984	2.639
Viðbótariðgjöld ársins	83	92	8	16	91	109
Ráðstafað vegna uppgjörs skuldbindinga	(467)	(54)	(493)	0	(960)	(54)
Uppfærsla vegna vaxta og verðbóta	190	193	52	98	242	291
Inneign launagreiðenda í árslok	1.802	1.996	555	988	2.357	2.984

Skuldbindingar

Stjórnir LSR og LH fólu Talnakönnun hf. að gera tryggingafræðilega úttekt á stöðu sjóðanna í árslok 2014. Útreikningurinn er í samræmi við reglugerð um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Hjá A-deild LSR er miðað við 3,5% ávöxtun eigna umfram vísitölu neysluverðs. Hjá B-deild LSR og LH er gert ráð fyrir að launahækkunar séu 1,5% umfram vísitölu neysluverðs og að ávöxtun sé 2% umfram launahækkunar. Tryggingafræðilegar forsendur eru óbreyttar frá fyrra ári og er miðað við lífslíkur sem byggðar eru á árunum 2007 til 2011.

Tryggingafræðileg úttekt á skuldbindingum A-deildar LSR

Áfallin skuldbinding A-deildar LSR í árslok 2014 var 295,6 milljarðar kr. og hækkaði um 10,7% milli ára. Hrein eign samkvæmt efnahagsreikningi í árslok 2014 nam 296 milljörðum kr. og hækkaði um 15,3% milli ára. Endurmat verðbréfa nam 4,5 milljörðum að teknu tilliti til núvirtis fjárfestingarkostnaðar í framtíðinni. Endurmetnar eignir A-deildar LSR í árslok 2014 eru því 300,4 milljarðar kr. og voru eignir í árslok þannig 4,8 mill-

örðum hærrí en áfallin skuldbinding eða sem nemur 1,6%, en staðan var neikvæð um 2,2% árið áður.

Heildarstaða A-deildar LSR, þ.e. þegar reiknað er með að núverandi sjóðfélagar greiði áfram iðgjöld til ellilífeyrisaldurs og ávinni sér réttindi í samræmi við það, er neikvæð um 55,6 milljarða kr. eða um 9,6% af heildarskuldbindingunni. Tryggingafræðileg staða sjóðsins er innan marka sem kveðið er á um í 39. gr. laga nr. 129/1997, sbr. ákvæði til bráðabirgða nr. VI. Engu að síður er mikill munur milli eigna og skuldbindinga og er nauðsynlegt að bregðast við þeim vanda sem fyrst.

Framlag launagreiðenda er nú 11,5%, en það er breytilegt samkvæmt lögum og er miðað við að A-deild LSR eigi að jafnaði nægar eignir til að mæta skuldbindingum sínum. Skv. niðurstöðu tryggingafræðilegrar úttektar þarf að hækka mótframlag launagreiðenda úr 11,5% í 15,4% til að fullt jafnvægi náist milli eigna og skuldbindinga. Miðað við það þyrfti heildariðgjald til sjóðsins að vera 19,4%.

Staða A-deildar LSR miðað við mismunandi iðgjald

(í millj. kr.)	Iðgjald	Áfallin staða	Framtíðarstaða	Heildarstaða
	15,5%	4.812 1,6%	-60.440 -21,4%	-55.628 -9,6%
	17,4%	4.853 1,6%	-33.723 -12,0%	-28.870 -5,0%
	19,4%	4.894 1,7%	-4.894 -1,7%	0 0,0%

A-deild LSR – tryggingafræðileg staða

(í millj. kr.)	2014	2013		
Hrein eign til greiðslu lífeyris	295.958	256.744		
Endurmat verðbréfa	4.453	4.648		
Áfallin skuldbinding	(295.599)	(267.139)		
Áfallin staða	4.812	(5.748)	1,6%	-2,2%
Verðmæti framtíðariðgjalda	221.366	214.251		
Framtíðarskuldbinding	(281.807)	(271.650)		
Framtíðarstaða	(60.440)	(57.399)	-21,4%	-21,1%
Eign ásamt framtíðariðgjöldum	521.778	475.643		
Heildarskuldbinding	(577.406)	(538.789)		
Heildarstaða	(55.628)	(63.147)	-9,6%	-11,7%

Tryggingafræðileg úttekt á skuldbindingum B-deildar LSR

Samkvæmt tryggingafræðilegri úttekt voru skuldbindingar B-deildar LSR 634,9 milljarðar kr. í árslok 2014 en voru 599,5 milljarðar kr. árið áður og er það 5,9% hækkun milli ára.

Hjá B-deild LSR ávinna sjóðfélagar sér réttindi, fyrir hvert ár, sem eru ákveðið hlutfall af dagvinnulaunum. Allar launabreytingar hafa áhrif á lífeyrisréttindi sjóðfélaga, hvort sem þeir eru í starfi, með geymd réttindi eða á lífeyri. Vísitala dagvinnulauna opinberra starfsmanna hækkaði um 8,6% á árinu 2014 en byrjað var að mæla hækkun dagvinnulauna opinberra starfsmanna með sérstakri vísitölu í ársbyrjun 1997. Frá þeim tímapunkti hefur árleg hækkun vísitölnunnar numið 8,1% að meðaltali. Til samanburðar hefur nafnávöxtun B-deildar LSR verið 9% að meðaltali. Tryggingafræðilegar forsendur gera ráð fyrir að ávöxtun sé 2% umfram launahækkunir til lengri tíma.

Efri taflan hér til hliðar sýnir hvernig áfallin skuldbinding í árslok 2014 skiptist eftir flokkun launagreiðenda og neðri taflan sýnir breytingu áfallinna skuldbindinga á árinu 2014.

Skuldbindingar B-deildar LSR voru 329,3 milljarðar kr. í árslok 2004 og hafa því tæplega tvöfaldast á undanförunum 10 árum. Hækkun á skuldbindingum má aðallega rekja til almennra launahækkana, kerfisbreytinga á launum opinberra starfsmanna sem og aukinna lífslíkna. Frá árslokum 2004 til loka ársins 2014 hækkaði vísitala dagvinnulauna opinberra starfsmanna um 94,1% en eignir B-deildar hafa á sama tíma hækkað um 77,5%. Á súluriti hér á næstu síðu má sjá hvernig eignir B-deildar LSR hafa þróast sem hlutfall af áföllnum skuldbindingum frá árinu 2005. Jafnframt sýnir súluritið hlutfall innborgana ríkissjóðs á móti öðrum eignum en í árslok 2014 námu uppfærðar innborganir ríkissjóðs 92,8% af eignum B-deildar LSR. Hlutfall eigna B-deildar LSR var 35,9% á

Áfallin skuldbinding í árslok 2014, B-deild LSR	Fjárhæð í millj. kr.
Ríkissjóður	474.839
Samrekstur ríkis og sveitarfélaga	5.921
Sparisjóðir	1.439
Stéttarfélög	1.503
Sveitarfélög	31.564
Uppgerðar skuldbindingar	93.473
Ýmsir með bakábyrgð sveitarfélaga	6.187
Ýmsir aðrir aðilar	19.990
Samtals	634.918

Breyting áfallinnar skuldbindingar, B-deild LSR	Fjárhæð í millj. kr.
Skuldbinding í árslok 2013	599.515
Vextir 2%	11.990
Nýjar skuldbindingar	5.207
Launahækkunir og annað	47.194
Lífeyrisgreiðslur á árinu	(28.988)
Skuldbinding í árslok 2014	634.918

móti áfallinni skuldbindingu í árslok 2014. Ávöxtun eigna var 12,2% á árinu 2014 en skuldbindingar hækkuðu um 5,9%. Þrátt fyrir það versnar tryggingafræðileg staða lítillaga milli ára en greiðslustreymi B-deildar LSR er neikvætt og þarf þar af leiðandi að ganga á eignir og ávöxtun þeirra til að greiða sjóðfélögum lífeyri.

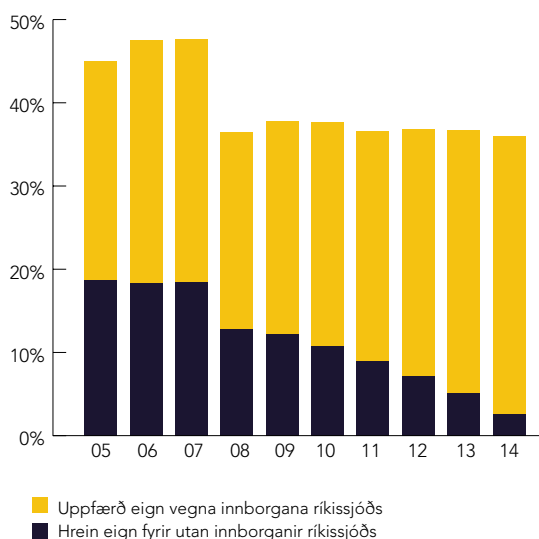
Samsetning eigna B-deildar LSR upp í skuldbindingar

Haldið er sérstaklega utan um þær greiðslur sem ríkissjóður og aðrir launagreiðendur hafa greitt aukalega til sjóðsins inn á skuldbindingar sínar. Af eignum sjóðsins í árslok að fjárhæð 227,3 milljarðar kr. eru 211 milljarðar kr. vegna aukagreiðslna ríkissjóðs og 1,8 milljarðar vegna aukagreiðslna annarra. Aðrar eignir sjóðsins voru 14,5 milljarðar kr. en til að mæta útgreiðslum er fyrst gengið á þær eignir. Áfallin staða sjóðsins var neikvæð um 64,1% í árslok 2014 og versnar um 27,7 milljarða kr. milli ára.

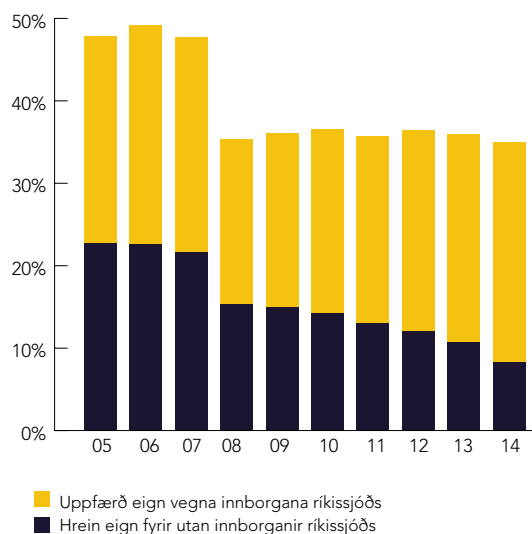
B-deild LSR – samsetning eigna og tryggingafræðileg staða

(í millj. kr.)	2014	2013
Aukagreiðslur ríkissjóðs	210.983	186.990
Aukagreiðslur annarra launagreiðenda	1.802	1.996
Aðrar eignir	14.542	28.039
Hrein eign til greiðslu lífeyris	227.327	217.024
Hrein eign til greiðslu lífeyris	227.327	217.024
Endurmat verðbréfa	515	3.114
Endurmetin hrein eign til greiðslu lífeyris	227.842	220.138
Uppgerð áfallin skuldbinding	93.473	89.009
Önnur áfallin skuldbinding	541.444	510.505
Samtals áfallin skuldbinding	634.918	599.515
Áfallin tryggingafræðileg staða	(407.075)	(379.376)
	-64,1%	-63,3%

Núvirtar eignir B-deildar LSR sem hlutfall af áföllnum skuldbindingum

Núvirtar eignir LH sem hlutfall af áföllnum skuldbindingum

Hluti launagreiðenda hefur gert upp áfallnar skuldbindingar sínar og verður B-deild LSR að standa að fullu undir þessum hluta skuldbindinga með eignum sínum og bakábyrgð ríkissjóðs án frekari krafna á launagreiðendur. Af áfallinni skuldbindingu að fjárhæð 634,9 milljarðar kr. hafa 93,5 milljarðar verið endanlega gerðir upp. Listi yfir launagreiðendur sem gert hafa upp áfallna skuldbindingu gagnvart B-deild LSR er í skýringarlið nr. 23.

Tryggingafræðileg úttekt á skuldbindingum LH
Samkvæmt tryggingafræðilegri úttekt voru skuldbindingar LH 78 milljarðar kr. í árslok 2014 en 72,9 milljarðar árið áður, sem er 6,9% hækkun milli ára.

Vísitala dagvinnulauna opinberra starfsmanna hækk-

aði um 8,6% á árinu 2014. Frá ársbyrjun 1997, þegar mæling vísitalunnar hófst, hefur árleg hækkun vísitalunnar numið 8,1% að meðaltali. Til samanburðar hefur nafnávöxtun LH verið 8,6% að meðaltali. Hækkun á skuldbindingum sjóðsins má almennt rekja til launahækkana, kerfisbreytinga á launum, áunninna réttinda sem og breytinga á lífs- og örorkulíkum.

Þegar dagvinnulaun hjúkrunarfræðinga breytast hefur það bein áhrif á skuldbindingar vegna virkra sjóðfélaga og lífeyrisþega á eftirmannsreglu. Meðaltals-hækkun dagvinnulauna allra opinberra starfsmanna hefur hins vegar áhrif á skuldbindingar vegna lífeyrisþega á meðaltalsreglu og sjóðfélaga með geymd réttindi, þ.m.t. þeirra sem fluttu sig yfir í A-deild LSR í ársbyrjun 1997.

LH – samsetning eigna og tryggingafræðileg staða

(í millj. kr.)	2014	2013
Aukagreiðslur ríkissjóðs	20.851	18.255
Aukagreiðslur annarra launagreiðenda	555	988
Aðrar eignir	5.954	6.750
Hrein eign til greiðslu lífeyris	27.359	25.993
Hrein eign til greiðslu lífeyris	27.359	25.993
Endurmat verðbréfa	2	179
Endurmetin hrein eign til greiðslu lífeyris	27.362	26.173
Uppgerð áfallin skuldbinding	109	95
Önnur áfallin skuldbinding	77.899	72.848
Samtals áfallin skuldbinding	78.008	72.944
Áfallin tryggingafræðileg staða	(50.646)	(46.771)
	-64,9%	-64,1%

Hér að neðan má sjá töflu sem sýnir hvernig áfallin skuldbinding í árslok 2014 skiptist eftir flokkun launagreiðenda ásamt töflu yfir breytingar á áföllnum skuldbindingum á árinu 2014.

Skuldbindingar LH voru 37,9 milljarðar kr. í árslok 2004 og hafa aukist um 106% á undanförunum 10 árum en á sama tíma hafa eignir sjóðsins aukist um 76,3%. Á blaðsíðu 39 sýnir súluritið hvernig eignir LH hafa þróast sem hlutfall af áföllnum skuldbindingum frá árinu 2005. Jafnframt sýnir súluritið hlutfall innborgana ríkissjóðs á móti öðrum eignum sjóðsins en í árslok 2014 námu uppfærðar innborganir ríkissjóðs 76,2% af eignum. Hlutfall eigna LH var 35,1% á móti áfallinni skuldbindingu í árslok 2014 og lækkaði um 0,8 prósentustig frá árinu áður. Ávöxtun eigna sjóðsins var 10,6% á árinu 2014 á meðan skuldbindingar hækkðu um 6,9%. Undanfarin misseri hefur jafnt og þétt

dregið úr nettóinnstreymi í sjóðinn vegna fækkunar greiðandi sjóðfélaga og aukinna lífeyrisgreiðslna og endurspeglast það í tryggingafræðilegri stöðu hans. Greiðslustreymi í sjóðinn er neikvætt og þarf hann að ganga á eignir sínar og ávöxtun þeirra til að greiða sjóðfélögum lífeyri.

Samsetning eigna LH upp í skuldbindingar

Haldið er sérstaklega utan um þær greiðslur sem ríkissjóður og aðrir launagreiðendur hafa greitt aukalega til sjóðsins inn á skuldbindingar sínar. Eignir sjóðsins í árslok 2014 voru 27,4 milljarðar kr. en þar af voru 20,9 milljarðar kr. vegna aukagreiðslna ríkissjóðs og 555 milljónir vegna aukagreiðslna annarra. Aðrar eignir sjóðsins voru 6 milljarðar kr. og er fyrst gengið á þær eignir til að mæta útgreiðslum. Áfallin staða sjóðsins var neikvæð um 64,9% í árslok 2014.

Áfallin skuldbinding í árslok 2014, LH

	Fjárhæð í millj. kr.
Ríkissjóður	72.424
Samrekstur ríkis og sveitarfélaga	10
Stéttarfélög	115
Sveitarfélög	1.099
Uppgerðar skuldbindingar	109
Ýmsir aðrir aðilar	4.252
Samtals	78.008

Breyting áfallinnar skuldbindingar, LH

	Fjárhæð í millj. kr.
Skuldbinding í árslok 2013	72.944
Vextir 2%	1.459
Nýjar skuldbindingar	449
Launahækkningar og annað	5.897
Lífeyrisgreiðslur á árinu	(2.741)
Skuldbinding í árslok 2014	78.008

Hlutdeild launagreiðenda í skuldbindingum og bakábyrgð

Samkvæmt lögum um B-deild LSR og LH er ekki gert ráð fyrir því að iðgjöld og ávöxtun þeirra standi undir lífeyrisgreiðslum og skulu launagreiðendur samkvæmt lögum sjóðanna endurgreiða sjóðunum mánaðarlega þann hluta lífeyris sem er umfram fyrstu greiðslu lífeyris. Hafi lífeyrisþegi unnið hjá fleiri en einum launagreiðanda skiptist greiðslan hlutfallslega miðað við áunnin réttindi hjá hverjum launagreiðanda fyrir sig.

Krafa á launagreiðendur samkvæmt sjóðstreymisgreiningu

Í kjölfarið á tryggingafræðilegri úttekt á sjóðunum framkvæmdi tryggingastærðfræðingur sjóðanna greiningu á framtíðargreiðsluflæði B-deildar LSR og LH og skiptingu þess í greiðslu lífeyrishækkana frá launagreiðendum og greiðslur vegna bakábyrgðar. Skuldbindingar sem unnið var með í sjóðstreymisgreiningu eru þær sömu og í tryggingafræðilegri úttekt en skipting greiðslna er frábrugðin.

Samkvæmt sjóðstreymisgreiningu tryggingastærðfræðings sjóðanna var sá hluti skuldbindinga B-deildar LSR, sem launagreiðendur eiga að standa undir, metinn 309,5 milljarðar kr. í árslok 2014 eða um 48,7% af áfallinni skuldbindingu. Samsvarandi hlutdeild launagreiðenda í áföllnum skuldbindingum gagnvart LH var metinn 43,4 milljarðar kr. í árslok 2014 eða um 55,7% af skuldbindingum sjóðsins. Ástæða þess að hlutdeild launagreiðenda er metin hærrí í LH er sú að 14,7% af áföllnum skuldbindingum B-deildar LSR hafa verið gerð upp gagnvart sjóðnum.

Bakábyrgð samkvæmt sjóðstreymisgreiningu

Réttindakerfi B-deildar LSR og LH er að hluta til byggt upp sem gegnumstreymiskerfi og að hluta með sjóðsöfnun. Þau réttindi sem sjóðfélagar ávinna sér eru mun meiri en hægt er að standa undir með 12% iðgjaldi. Vegna lokunar sjóðanna fyrir nýjum sjóðfélögum og uppbyggingar réttindakerfis þeirra, lá fyrir að eignir til að mæta skuldbindingum myndu klárast á endanum. Eftir að sjóðunum var lokað hafa lífeyrisgreiðslur verið margfalt hærrí en hefðbundnar iðgjaldagreiðslur og hefur stærstur hluti af eignamyndun eftir það verið tilkominn vegna ávöxtunar, aukagreiðslna ríkissjóðs og uppgjors á skuldbindingum. Þegar B-deild LSR og LH geta ekki lengur innt af hendi lífeyrisgreiðslur með tekjum sínum og eignum reynir á bakábyrgð sjóðanna.

Áfallin bakábyrgð ríkissjóðs gagnvart B-deild LSR var samkvæmt sjóðstreymisgreiningu í árslok 2014 metin á 97,6 milljarða kr. eða 15,4% af áfallinni skuldbindingu sjóðsins. Ríkissjóður hefur greitt inn á skuldbindingar sínar við B-deild LSR umfram lagskyldu en í árslok 2014 námu uppfærðar innborganir 211 milljörðum kr. Án aukagreiðslna ríkissjóðs hefði bakábyrgð hans verið 308,6 milljarðar í árslok 2014. Ríkissjóður hefur því náð að fjármagna 68,4% af bakábyrgð sinni vegna áfallinna skuldbindinga B-deildar LSR.

Hlutdeild ábyrgðaraðila í áföllnum skuldbindingum B-deildar LSR í árslok 2014 skv. sjóðstreymisgreiningu

	Fjárhæð í millj. kr.	Hlutdeild	Uppsöfnuð hlutdeild
Hrein eign til greiðslu lífeyris	227.327	35,8%	35,8%
Endurmat á verðbréfaeign	515	0,1%	35,9%
Krafa á ríkissjóð og aðra launagreiðendur vegna lífeyrishækkana (33. gr. laga nr. 1/1997)	309.454	48,7%	84,6%
Krafa á ríkissjóð vegna bakábyrgðar (32. gr. laga nr. 1/1997)	97.622	15,4%	100,0%
Áfallin skuldbinding skv. tryggingafræðilegri úttekt	634.918	100,0%	

Hlutdeild ábyrgðaraðila í áföllnum skuldbindingum LH í árslok 2014 skv. sjóðstreymisgreiningu

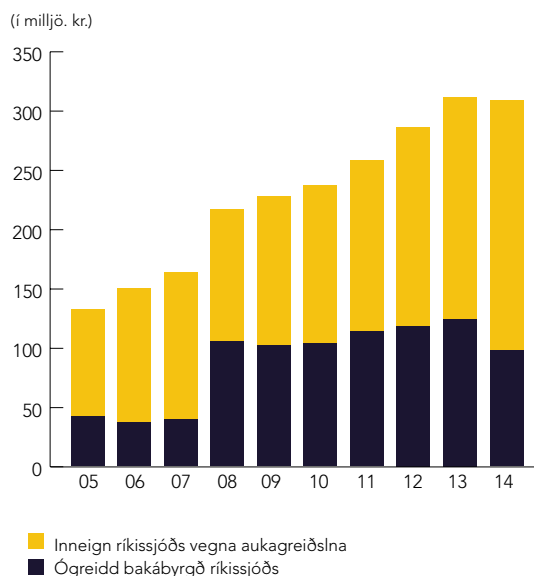
	Fjárhæð í millj. kr.	Hlutdeild	Uppsöfnuð hlutdeild
Hrein eign til greiðslu lífeyris	27.359	35,1%	35,1%
Endurmat á verðbréfaeign	2	0,0%	35,1%
Krafa á ríkissjóð og aðra launagreiðendur vegna lífeyrishækkana (20. gr. laga nr. 2/1997)	43.440	55,7%	90,8%
Krafa á ríkissjóð og aðra launagreiðendur vegna bakábyrgðar (18. gr. laga nr. 2/1997)	7.207	9,2%	100,0%
Áfallin skuldbinding skv. tryggingafræðilegri úttekt	78.008	100,0%	

Hjá LH hvílir ábyrgð á greiðslu lífeyris jafnt á öllum launagreiðendum vegna réttindaávinnslu sinna starfsmanna. Ríkissjóður er aftur á móti bakábyrgur reynist einhver launagreiðandi ekki greiðslufær. Bakábyrgð launagreiðenda gagnvart LH var samkvæmt sjóðstreymisgreiningu í árslok 2014 metin á 7,2 milljarða kr. eða 9,2% af áfallinni skuldbindingu sjóðsins. Ríkissjóður hefur greitt inn á skuldbindingar sínar við LH umfram lagaskyldu en í árslok 2014 námu uppfærðar innborganir 20,9 milljörðum kr. Án aukagreiðslna ríkissjóðs hefði bakábyrgð launagreiðenda verið 28,1 milljarður í árslok 2014. Ríkissjóður hefur því náð að fjármagna 74,3% af bakábyrgð launagreiðenda vegna áfallinna skuldbindinga LH. Þegar aðrar eignir LH en þær sem ríkissjóður hefur greitt aukalega til sjóðsins verða uppnar reynir á ábyrgð annarra launagreiðenda en ríkissjóðs á lífeyrisgreiðslum.

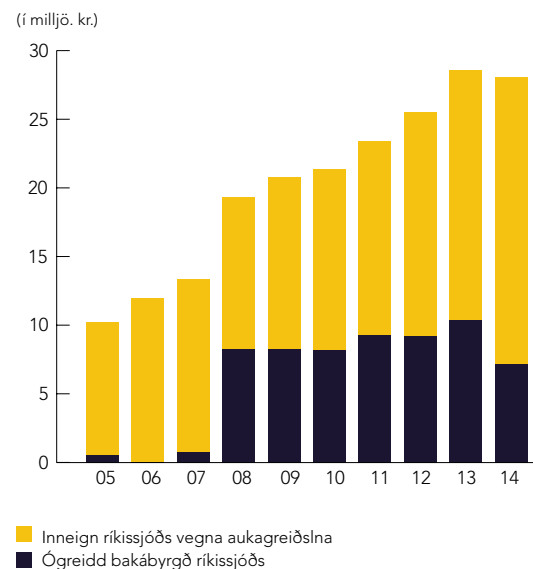
Framangreind bakábyrgð er vegna áfallinna lífeyris-skuldbindinga og tekur því ekki tillit til bakábyrgðar sem á eftir að myndast vegna iðgjaldagreiðslna í framtíðinni.

Á súluritum hér á opnunni má sjá hvernig bakábyrgð ríkissjóðs hefur þróast undanfarin 10 ár og áhrif aukagreiðslna ríkissjóðs á bakábyrgð. Fyrir árið 2014 er miðað við áætlaða bakábyrgð samkvæmt niðurstöðum sjóðstreymisgreiningar. Samkvæmt henni er gert ráð fyrir að hlutfall launagreiðenda í skuldbindingu vegna lífeyrishækkana sé hærra en áður var talið samkvæmt tryggingafræðilegum úttektum og eftirstæð bakábyrgð þar af leiðandi lægra hlutfall af skuldbindingunni. Skýrir það lækkun bakábyrgðar á árinu 2014 og að sama skapi hækkun á hlutdeild launagreiðenda miðað við fyrri ár. Framangreind tilfærsla hefur að öðru leyti engin áhrif á heildargreiðslufæði sjóðanna í framtíðinni.

B-deild LSR – bakábyrgð ríkissjóðs

LH – bakábyrgð ríkissjóðs og annarra launagreiðenda

Framtíðarsjóðstreymi

Tryggingastærðfræðingur sjóðanna hefur framkvæmt greiningu á framtíðargreiðsluflæði B-deildar LSR og LH. Reiknað hefur verið hvaða greiðslur sjóðirnir þurfa að greiða til lífeyrisþega í framtíðinni vegna réttinda sem þeir hafa áunnið sér og koma til með að ávinna sér fram að töku lífeyris. Greiðslur til lífeyrisþega í framtíðinni munu verða fjármagnaðar með eignum sjóðanna, sem eru annars vegar tilkomnar vegna aukagreiðslna frá ríkissjóði og hins vegar vegna iðgjaldagreiðslna og uppgjörð á skuldbindingum. Þar að auki fá sjóðirnir greiðslur frá launagreiðendum vegna hlutdeildar þeirra í lífeyrisgreiðslum og munu fá greiðslur frá bakábyrgðaraðilum þegar eignir eru ekki lengur til staðar til að greiða lífeyri. Miðað við fast verðlag munu lífeyrisgreiðslur sjóðanna ná hámarki eftir 5 ár. Greiðslur launagreiðenda vegna hlutdeildar í lífeyrisgreiðslum eru hins vegar í hámarki milli ára 2020 og 2030 en þær vega mun meira í framtíðarsjóðstreyminu en greiðslur vegna bakábyrgðar.

Til að greiða lífeyri er fyrst gengið á aðrar eignir en þær sem ríkissjóður hefur greitt aukalega til sjóðanna. Samkvæmt framtíðarsjóðstreymi munu aðrar eignir B-deildar LSR verða uppnar öðrum hvorum megin við næstu áramót og á árinu 2018 hjá LH. Ef engar aukagreiðslur hefðu komið frá ríkissjóði hefðu B-deild LSR og LH farið í þrot á þessum tímamarki og allar greiðslur sjóðanna þurft að koma úr ríkissjóði og frá launagreiðendum sem eru í bakábyrgð vegna lífeyrisgreiðslna úr LH. Frá og með árinu 2018 þarf LH að

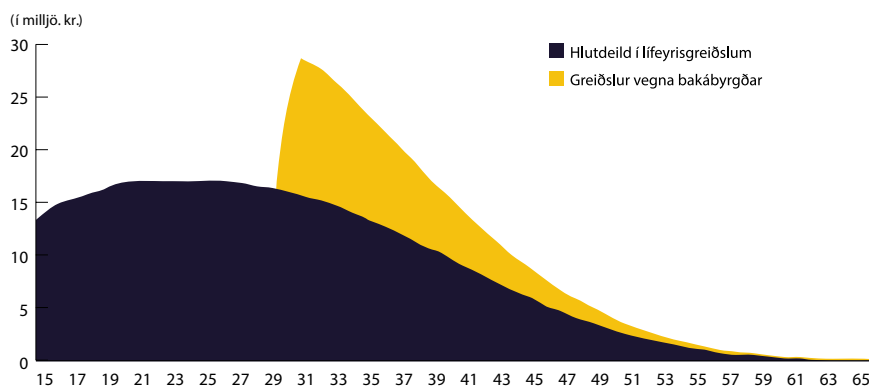
rukka launagreiðendur, aðra en ríkissjóð, að fullu um greiðslu lífeyris vegna fyrrverandi starfsmanna sinna.

Aukagreiðslur ríkissjóðs hafa styrkt fjárhagsstöðu sjóðanna verulega en vegna þeirra hefur tekist að fresta því um 15 ár að B-deild LSR komist í þrot eða til ársins 2030. Frá og með árinu 2030 þarf ríkissjóður því að standa að fullu undir greiðslu lífeyris úr sjóðnum. Samkvæmt sjóðstreymisgreiningu verða greiðslur ríkissjóðs vegna bakábyrgðar að meðaltali 10,6 milljarðar kr. á ári næstu 5 árin eftir að sjóðurinn tæmist, miðað við verðlag í árslok 2014, en fara svo lækkandi. Á sama tíma munu tekjur B-deildar LSR vegna hlutdeildar launagreiðenda í lífeyrisgreiðslum nema tæpum 13,1 milljarði kr. að meðaltali en stærstur hluti þeirrar fjárhæðar kemur úr ríkissjóði.

Að sama skapi hefur tekist að fresta því til ársins 2031 að LH komist í þrot eða um 14 ár. Þegar eignir LH verða uppnar á árinu 2031 munu samsvarandi árlegar greiðslur til LH nema 1 milljarði kr. vegna bakábyrgðar launagreiðenda og 2 milljörðum kr. vegna hlutdeildar þeirra í lífeyrisgreiðslum næstu 5 árin eftir að sjóðurinn tæmist, miðað við verðlag í árslok 2014.

Í þessum útreikningum er ekki gert ráð fyrir frekara aukafamlagi frá ríkissjóði, en gert er ráð fyrir að viðbótariðgjöld verði greidd áfram samhliða lögbundnum iðgjöldum um ókomna tíð.

Greiðslur til B-deildar LSR og LH vegna hlutdeildar launagreiðenda í lífeyrisgreiðslum og bakábyrgðar árin 2015–2065 (á verðlagi ársloka 2014)

Starfsfólk LSR

Stöðugildi LSR voru 45,3 á árinu 2014 og fjölgaði um eitt stöðugildi milli ára.

Fremri röð frá vinstri:

Regína Bettý Hansdóttir
 Ágústa Hrönn Gísladóttir
 Jónas Hallgrímsson
 Íris Guðmundsdóttir
 Sólveig Heimisdóttir
 Björn Hjaltested Gunnarsson
 Halla Kristjánsdóttir
 Guðný Jónsdóttir
 Ólöf Edda Eysteinsdóttir
 Vala Rebekka Þorsteinsdóttir
 Þorbjörg G. Blandon
 Baldur Þór Vilhjálmsson
 Arnfríður Einarsdóttir

Anna Huguína Jónasdóttir
 Rakel Lind Hauksdóttir
 Elsa Margrét Böðvarsdóttir
 Anna Sigríður Arnardóttir
 Esther Sigurðardóttir
 Kristín Nielsen
 Anna Björk Sigurðardóttir
 Ástey Gunnarsdóttir
 Agni Ásgeirsson
 Berglind Bjarnadóttir

Aftari röð frá vinstri:

Þorkell Sigurgeirsson
 Anna Sk. Gunnarsdóttir

Erna Guðmundsdóttir
 Kristín Kristjánsdóttir
 Brynja Gunnlaugsdóttir
 Ásgrímur Skarphéðinsson
 Elísabet Þórey Þórisdóttir
 Unnur Ósk Rúnarsdóttir
 Haukur Hafsteinsson
 Þórunn Magnúsdóttir
 Tinna Ösp Skúladóttir
 Anna María Elíasdóttir
 Kristíanna Jessen
 Ingibjörg Thorarensen
 Harpa Dögg Kristinsdóttir
 Anna G. Jóhannsdóttir

Á myndina vantar:

Anítu Guðlaugsdóttur
 (í fæðingarorlofi)
 Bryndísi Richter
 Guðrúnu G. Baldvinsdóttur
 Huldu Jakobsdóttur
 Ingunni Rögnu Arnarsdóttur
 (í fæðingarorlofi)
 Ólöfu Sigurjónsdóttur
 Signýju Gísladóttur
 Steinunni Láru Þórisdóttur
 Þorbjörgu Sigurðardóttur
 Þóru Bryndísi Árnadóttur
 Önnu Maríu Grönfeldt

LSR og LH

Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris fyrir árið 2014

	Samtals LSR og LH	
	2014	2013
Iðgjöld		
Iðgjöld sjóðfélaga	6.250.041	5.704.083
Iðgjöld launagreiðenda	16.894.095	15.707.412
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	22.100	(22.723)
Séreignariðgjöldum ráðstafað inn á fasteignalán	(78.716)	0
Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði	257.268	251.668
Lífeyrishækkanir	11.294.104	10.311.051
Uppgreiddar lífeyrisskuldbindingar	534.488	572.343
Innborganir launagreiðenda inn á skuldbindingar	1.130.904	1.143.786
Iðgjöld alls	36.304.284	33.667.620
Lífeyrir		
Lífeyrir	35.608.254	31.825.313
Annar beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	199.956	190.474
Lífeyrir alls	35.808.210	32.015.787
Fjárfestingartekjur		
Tekjur af eignarhlutum	17.188.962	15.398.737
Vaxtatekjur og gengismunur	31.847.095	32.305.038
Breytingar á niðurfærslu	3.086.074	1.168.884
Framvirkir gjaldmiðlavarnasamningar	77.324	114.750
Fjárfestingartekjur alls	52.199.456	48.987.409
Fjárfestingargjöld		
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	380.280	410.201
Rekstrarkostnaður		
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	457.618	426.498
Aðrar tekjur		
Aðrar tekjur	27.048	29.751
Hækkun á hreinni eign á árinu	51.884.681	49.832.296
Hrein eign frá fyrra ári	510.946.642	461.114.347
Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris	562.831.323	510.946.642

A-deild LSR		B-deild LSR		Séreign LSR		LH	
2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
5.106.043	4.693.914	590.304	629.947	502.086	318.857	51.609	61.365
14.680.233	13.493.435	1.651.322	1.712.386	389.028	328.419	173.512	173.172
5.504	(7.700)	(843)	(3.635)	17.449	(11.388)	(11)	0
0	0	0	0	(78.716)	0	0	0
135.397	117.954	99.016	110.850	0	0	22.854	22.865
0	0	10.228.184	9.372.505	0	0	1.065.920	938.546
0	0	530.607	569.439	0	0	3.880	2.905
0	0	984.606	1.035.220	0	0	146.299	108.565
19.927.177	18.297.604	14.083.196	13.426.712	829.848	635.888	1.464.063	1.307.417
3.344.893	2.534.952	28.988.499	26.365.729	533.924	452.579	2.740.938	2.472.053
165.966	154.031	30.653	32.962	0	0	3.338	3.480
3.510.859	2.688.984	29.019.152	26.398.691	533.924	452.579	2.744.275	2.475.533
8.024.358	8.134.881	7.954.887	6.277.895	207.981	167.969	1.001.737	817.992
14.641.561	14.348.819	15.047.111	15.490.357	504.134	644.156	1.654.290	1.821.705
428.540	462.746	2.613.379	599.325	0	(187)	44.155	107.001
19.637	32.130	43.934	68.850	2.284	4.590	11.469	9.180
23.114.096	22.978.576	25.659.311	22.436.427	714.399	816.528	2.711.650	2.755.878
184.606	188.778	165.962	188.913	2.557	2.986	27.154	29.523
143.946	115.278	267.629	270.055	6.520	5.445	39.523	35.720
12.883	13.594	12.901	14.850	0	0	1.264	1.307
39.214.744	38.296.734	10.302.665	9.020.330	1.001.246	991.406	1.366.025	1.523.826
256.743.530	218.446.796	217.024.224	208.003.894	11.185.660	10.194.253	25.993.228	24.469.402
295.958.275	256.743.530	227.326.889	217.024.224	12.186.906	11.185.660	27.359.253	25.993.228

Efnahagsreikningur 31.12.2014

Eignir

	Samtals LSR og LH	
	2014	2013
Fjárfestingar		
Húseign og lóð	450.933	457.939
Verðbréf með breytilegum tekjum	250.146.571	212.205.529
Verðbréf með föstum tekjum	224.254.386	212.362.228
Veðlán	61.866.556	63.060.563
Aðrar fjárfestingar	5.296.754	5.050.024
Fjárfestingar alls	542.015.199	493.136.284
Kröfur		
Kröfur á launagreiðendur	2.451.539	2.154.357
Ýmsar kröfur	30.132	30.434
Kröfur alls	2.481.671	2.184.791
Aðrar eignir		
Rekstrarfjármunir og aðrar efnislegar eignir	57.383	60.938
Sjóður og bankareikningar	20.738.824	22.283.753
Aðrar eignir alls	20.796.206	22.344.691
Eignir samtals	565.293.076	517.665.765
Skuldir		
Skuldbindingar		
Áfallin lífeyrisskuldbinding	160.343	145.724
Skuldbindingar alls	160.343	145.724
Viðskiptaskuldir		
Aðrar skuldir	1.586.385	1.204.874
Framvirkir gjaldmiðlavarناسamningar	715.026	5.368.526
Viðskiptaskuldir alls	2.301.410	6.573.399
Skuldir samtals	2.461.754	6.719.123
Hrein eign til greiðslu lífeyris	562.831.323	510.946.642
Eignir utan efnahagsreiknings		
Krafa á launagreiðendur skv. 33. gr. laga nr. 1/1997 og 20. gr. laga nr. 2/1997	309.671.579	291.676.823

A-deild LSR		B-deild LSR		Séreign LSR		LH	
2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
450.933	457.939	0	0	0	0	0	0
112.487.643	92.104.432	117.129.209	101.818.495	6.303.379	5.693.304	14.226.339	12.589.298
140.449.716	119.311.807	73.475.286	82.446.207	347.296	359.233	9.982.088	10.244.981
29.460.915	28.510.657	30.278.426	32.191.363	0	0	2.127.215	2.358.543
82.600	101.490	104.177	158.134	5.055.209	4.790.401	54.769	0
282.931.806	240.486.325	220.987.097	216.614.198	11.705.884	10.842.938	26.390.411	25.192.822
1.435.626	1.253.140	969.568	828.948	12.528	11.914	33.816	60.354
10.020	18.489	8.710	4.406	11.247	7.521	155	19
1.445.646	1.271.629	978.278	833.354	23.775	19.435	33.972	60.373
25.822	27.422	25.822	27.422	0	0	5.738	6.094
12.389.173	16.665.977	6.615.852	4.089.458	518.043	402.104	1.215.756	1.126.214
12.414.995	16.693.399	6.641.674	4.116.880	518.043	402.104	1.221.494	1.132.308
296.792.447	258.451.353	228.607.050	221.564.433	12.247.702	11.264.476	27.645.877	26.385.503
44.382	38.575	103.117	95.402	0	0	12.844	11.747
44.382	38.575	103.117	95.402	0	0	12.844	11.747
257.481	110.243	1.177.044	956.827	40.750	48.053	111.110	89.751
532.309	1.559.005	0	3.487.980	20.046	30.764	162.671	290.777
789.790	1.669.248	1.177.044	4.444.807	60.796	78.816	273.780	380.528
834.172	1.707.823	1.280.162	4.540.209	60.796	78.816	286.624	392.275
295.958.275	256.743.530	227.326.889	217.024.224	12.186.906	11.185.660	27.359.253	25.993.228
		270.722.108	255.252.622			38.949.471	36.424.201

Sjóðstreymi fyrir árið 2014

	Samtals LSR og LH	
	2014	2013
Inngreiðslur		
lögjöld	36.007.102	33.731.641
Fjárfestingartekjur	7.762.631	5.344.723
Afborganir verðbréfa	25.547.220	24.576.764
Seld verðbréf með breytilegum tekjum	18.321.608	19.979.841
Seld verðbréf með föstum tekjum	20.590.180	5.355.512
Seldar fullnustueignir og aðrar inngreiðslur	72.847	144.585
Inngreiðslur	108.301.587	89.133.065
Útgreiðslur		
Lífeyrir	35.497.669	31.905.480
Fjárfestingargjöld	356.515	446.005
Rekstrarkostnaður án afskrifta	438.886	401.811
Gjaldmiðlavarnasamningar	1.488.747	9.498.669
Útgreiðslur	37.781.817	42.251.965
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og annarri fjárfestingu	70.519.771	46.881.101
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting		
Kaup á verðbréfum með breytilegum tekjum	29.175.128	27.497.568
Kaup á verðbréfum með föstum tekjum	38.497.953	15.111.302
Ný veðlán og útlán	4.328.551	3.934.591
Varanlegir rekstrarfjármunir og fullnustueignir	63.069	61.070
Ráðstöfun alls	72.064.700	46.604.531
Hækkun (lækkun) á handbæru fé	(1.544.929)	276.570
Handbært fé í ársbyrjun	22.283.753	22.007.183
Handbært fé í árslok	20.738.824	22.283.753

A-deild LSR		B-deild LSR		Séreign LSR		LH	
2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
19.744.691	18.251.325	13.942.575	13.576.864	829.235	623.974	1.490.601	1.279.478
4.309.560	2.229.209	2.941.476	2.623.209	247.061	300.662	264.533	191.643
12.978.365	10.640.960	11.187.403	12.565.521	12.689	12.407	1.368.763	1.357.876
7.391.186	7.005.431	8.925.149	10.627.662	484.793	860.811	1.520.480	1.485.937
6.213.912	2.241.520	13.972.058	2.731.765	0	0	404.209	382.227
18.890	110.903	53.957	0	0	0	0	33.682
50.656.604	40.479.348	51.022.620	42.125.020	1.573.777	1.797.854	5.048.587	4.730.844
3.456.122	2.681.184	28.783.258	26.302.753	537.393	450.029	2.720.896	2.471.514
160.350	209.219	166.102	201.888	2.957	3.387	27.105	31.510
128.677	105.603	265.618	262.174	6.083	476	38.508	33.557
494.648	2.949.159	905.953	5.725.003	8.433	66.678	79.712	757.828
4.239.798	5.945.166	30.120.931	32.491.818	554.867	520.571	2.866.221	3.294.409
46.416.807	34.534.182	20.901.689	9.633.202	1.018.910	1.277.283	2.182.366	1.436.434
16.390.266	15.007.840	10.706.227	10.287.148	638.162	1.009.378	1.440.472	1.193.202
30.975.640	14.335.208	6.980.219	714.643	0	0	542.093	61.451
3.323.970	2.857.856	685.113	662.690	264.808	388.545	54.660	25.500
3.735	16.640	3.735	42.868	0	0	55.599	1.562
50.693.611	32.217.544	18.375.295	11.707.349	902.970	1.397.923	2.092.824	1.281.715
(4.276.804)	2.316.638	2.526.394	(2.074.148)	115.939	(120.640)	89.542	154.719
16.665.977	14.349.339	4.089.458	6.163.606	402.104	522.744	1.126.214	971.495
12.389.173	16.665.977	6.615.852	4.089.458	518.043	402.104	1.215.756	1.126.214

Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins

Ársreikningur 2014

Skýrsla stjórnar

Eignir og ávöxtun

Hrein eign LSR til greiðslu lífeyris nam 535,5 milljörðum kr. í árslok 2014. Eignirnar jukust um 50,5 milljarða kr. á árinu eða sem nemur 10,4%. Í árslok 2014 voru eignir A-deildar 296 milljarðar kr., eignir B-deildar 227,3 milljarðar kr. og Séreignar LSR 12,2 milljarðar kr.

Ávöxtun á árinu 2014 var mjög góð en nafnávöxtun sjóðsins var 10,1%. Hrein raunávöxtun sjóðsins, þ.e. raunávöxtun þegar rekstrarkostnaður hefur verið dreginn frá hreinum fjárfestingartekjum, var 8,9% á árinu 2014 samanborið við 6,5% árið áður. Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ár er 5,7% en 2,4% sé horft til síðustu 10 ára. Frá árinu 1991 er meðaltal hreinnar raunávöxtunar 4,1% en í tryggingafræðilegri úttekt er miðað við 3,5% ávöxtun til langs tíma.

Nafnávöxtun A-deildar var 8,7% á árinu 2014 en hrein raunávöxtun var 7,5% samanborið við 6,1% árið á undan. Nafnávöxtun B-deildar var 12,2% á árinu 2014 en hrein raunávöxtun var 10,9% samanborið við 7% árið á undan.

Fjárfestingarstefna Séreignar LSR er mismunandi eftir fjárfestingarleiðum en í þeim er vægi hlutabréfa og skuldabréfa mismunandi og sveiflast ávöxtun þeirra þar af leiðandi mismikið. Nafnávöxtun Leiðar I á árinu 2014 var 8,9% og 7,8% hjá Leið II. Leið III samanstendur af bundnum innlánsreikningum og skilaði 3,2% nafnávöxtun á árinu 2014. Hrein raunávöxtun Leiðar I á árinu 2014 var 7,7%, 6,7% hjá Leið II og 2,1% hjá Leið III.

Á árinu 2014 var raunávöxtun innlendra skuldabréfa 5%, innlendra hlutabréfa og hlutdeildarskírteina 11,3% og erlendra hlutabréfa og hlutdeildarskírteina 14,4%, umreiknað í íslenskar krónur.

Í árslok 2014 voru hlutabréf 38,7% af verðbréfaeign sjóðsins, en hlutfallið var 34,6% árið áður. Hlutabréf námu 32,8% af verðbréfaeign A-deildar í árslok en samsvarandi hlutfall hjá B-deild var 47%. Verðbréfaeign LSR skiptist þannig að 67,5% voru í íslenskum krónum og 32,5% voru í erlendum gjaldmiðlum.

Fjárfestingar

Fjárfestingar að teknu tilliti til seldra verðbréfa námu 26,4 milljörðum kr. á árinu 2014. Hjá A-deild var fjárfest fyrir 33 milljarða kr., hjá B-deild var sala umfram kaup 6,6 milljarðar kr. og hjá Séreign LSR var fjárfest fyrir 94 milljónir kr.

Fjárfestingar á árinu 2014 skiptust þannig að 15,6 milljarðar kr. fóru í innlend skuldabréf og 11,7 milljarðar kr. í innlend hlutabréf. LSR fjárfesti í erlendum hlutabréfum að fjárhæð 2,3 milljarðar kr. og endurgreiðslur úr sjóðum um sameiginlega fjárfestingu námu 3,2 milljörðum kr. Nettó útlán til sjóðfélaga námu 1,3 milljörðum kr.

Gjaldmiðlavarnasamningar

Á árinu 2009 lýsti LSR kröfu í þrotabú Glitnis vegna víkjandi skuldabréfs sem sjóðurinn hafði keypt á bankann. Krafa var ekki samþykkt sem almenn krafa í búið og höfðaði LSR í framhaldinu dómsmál á hendur Glitni með það að markmiði að fá kröfuna samþykkt sem almenna kröfu og um leið skuldajafnanlega á móti skuld vegna gjaldmiðlavarnasamninga. Vegna varúðarsjónarmiða var skuldabréfið að fullu fært á afskriftareikning í árslok 2008 og nam afskrifuð fjárhæð 3.656 milljónum kr. Sátt nádist í deilunni á árinu 2014 og var fallist á samþykkt hluta kröfunnar sem almenna kröfu og skuldajafnanlega á móti skuld vegna gjaldmiðlavarnasamninga. Viðurkenning kröfunnar fól í sér bakfærða niðurfærslu að fjárhæð 2.965 milljónir kr. í ársreikningi sjóðsins á árinu 2014.

Í árslok 2014 voru eftirstöðvar skuldar við skilanevnd Glitnis vegna gjaldmiðlavarnasamninga 552 milljónir kr. Skuldin lækkaði um 4.525 milljónir kr. á árinu 2014 vegna greiðslu skv. samkomulagi frá árinu 2012 um uppgjör samninganna auk framangreindrar skuldajöfnunar.

Iðgjöld

Lögbundin iðgjöld ársins, ásamt réttindaflutningum og endurgreiðslum, námu 22,9 milljörðum kr. og hækkuðu þau um 8,4% milli ára. Um 86% af iðgjaldagreiðslum ársins 2014 fóru til A-deildar sjóðsins eða 19,8 milljarðar kr. og hækkuðu um 8,9% milli ára. Iðgjaldagreiðslur til B-deildar námu 2,2 milljörðum kr. á síðasta ári og lækkuðu um 4,2%

milli ára. Iðgjaldagreiðslur til Séreignar LSR námu 909 milljónum kr. á síðasta ári og hækkuðu um 42,9% milli ára.

Alls greiddu 29.569 sjóðfélagar iðgjald að meðaltali í hverjum mánuði til LSR á árinu 2014 og fjölgaði þeim um 0,3% milli ára. Í heildina greiddu 34.129 sjóðfélagar iðgjald til LSR á árinu 2014 og fjölgaði þeim um 1,3% milli ára. Virkir sjóðfélagar voru 23.313 hjá A-deild og fjölgaði þeim um 1,1% milli ára. Hjá B-deild voru virkir sjóðfélagar 3.450 og fækkaði um 10,5% milli ára. Virkir sjóðfélagar hjá Séreign LSR voru 2.805 og fjölgaði um 9,2% á árinu 2014.

Í árslok 2014 áttu 57.557 sjóðfélagar skráð réttindi hjá A-deild sjóðsins og 37.047 hjá B-deild. Sjóðfélagar með inneign hjá Séreign LSR voru 5.951 í árslok.

Innborganir ríkissjóðs og uppgjör skuldbindinga gagnvart B-deild

Innborganir ríkissjóðs inn á skuldbindingar sínar við sjóðinn í formi viðbótariðgjalda námu 1.368,7 milljónum kr. á árinu 2014. Þar af voru 426,4 milljónir kr. sem hefðu að óbreyttu runnið til ríkissjóðs vegna samkomulags við fyrirtæki í velferðarþjónustu um uppgjör á skuldbindingum þeirra í milli. Innborganir annarra launagreiðenda í formi viðbótariðgjalda námu 30,9 milljónum kr. á árinu 2014 en á móti voru 415 milljónir kr. af inneign fyrri ára vegna viðbótariðgjalda nýttar upp í framangreint uppgjör á skuldbindingum.

Innborganir ríkissjóðs eru vaxtareiknaðar til samræmis við ávöxtun B-deildar og mynda inneign sem dregin er frá skuldbindingum. Með aukagreiðslum er ríkissjóður að dreifa greiðslum á skuldbindingum sínum til lengri tíma, en hann er bakábyrgur fyrir skuldbindingum B-deildar. Inneign ríkissjóðs vegna aukagreiðslna nam 211 milljörðum kr. í árslok 2014 og hækkaði hún um 24 milljarða kr. milli ára. Uppgjör launagreiðenda á lífeyrisskuldbindingum sínum gagnvart B-deild námu 530,6 milljónum kr. á árinu 2014 á móti 569 milljónum kr. árið áður.

Lífeyrir

Lífeyrisgreiðslur LSR voru 32,9 milljarðar kr. á árinu 2014 og hækkuðu um 12% milli ára. Þar af voru 29 milljarðar kr.

greiddir úr B-deild eða 88%. Lífeyrisgreiðslur A-deildar námu 3,3 milljörðum kr. í stað 2,5 milljarðar kr. á árinu 2013. Lífeyrisgreiðslur Séreignar LSR námu 534 milljónum kr. árið 2014 en þar af voru 223 milljónir kr. greiddar út vegna tímabundinnar heimildar til útgreiðslu séreignarsparnaðar. Alls fengu 18.542 einstaklingar greiddan lífeyri hjá deildum LSR á árinu og fjölgaði lífeyrisþegum um 5,4% milli ára. Úr B-deild fengu 13.713 lífeyrisþegar greiddan lífeyri, 4.251 úr A-deild og 578 úr Séreign LSR. Endurgreiðslur launagreiðenda á lífeyrisgreiðslum B-deildar námu 10,2 milljörðum kr. á árinu og hækkuðu um 9,1% milli ára.

Rekstrarkostnaður og fjárfestingargjöld

Á árinu 2014 námu rekstrarkostnaður og fjárfestingargjöld 771 milljón kr. sem er óbreytt fjárhæð milli ára. Aðrar tekjur námu 26 milljónum kr. á árinu 2014 og lækkuðu um 9,4% milli ára. Kostnaður að frátöldum öðrum tekjum var 0,15% af meðaleignum sjóðsins árið 2014. Þar af nam rekstrarkostnaður 0,8 % af meðaleignum.

Launakostnaður sjóðsins nam 438 milljónum kr. árið 2014 og skiptist þannig að heildarfjárhæð launa var 357 milljónir kr. og launatengd gjöld 81 milljón kr. Stöðugildi voru 42 á árinu 2014.

Tryggingafræðileg úttekt og hrein eign til greiðslu lífeyris

A-deild

Áfallin skuldbinding A-deildar í árslok 2014 var 295,6 milljarðar kr. Á móti nam hrein eign A-deildar til greiðslu lífeyris 296 milljörðum kr. Endurmetnar eignir A-deildar í árslok 2014 voru 300,4 milljarðar kr. eða 1,6% hærri en áfallin skuldbinding. Er þetta í fyrsta skipti frá árinu 2007 sem áfallin staða sjóðsins er jákvæð.

Heildarstaða A-deildar, þ.e. þegar reiknað er með að núverandi sjóðfélagar greiði áfram iðgjöld til ellilífeyrisaldurs og ávinni sér réttindi í samræmi við það, er neikvæð um 55,6 milljarða kr. eða sem nemur 9,6% af heildarskuldbindingum. Heildarstaða sjóðsins batnaði um 2,1% milli ára. Framlag launagreiðenda til A-deildar er nú 15,5% af

heilðarlaunum og er það breytilegt samkvæmt lögum sjóðsins en miðað er við að sjóðurinn eigi að jafnaði nægar eignir til að standa undir lífeyrisskuldbindingum sínum.

Munur milli eignaliða og lífeyrisskuldbindinga er neikvæður um 9,6% og er því innan þeirra marka sem kveðið er á um í 39. gr. laga nr. 129/1997, sbr. ákvæði til bráðabirgða nr. VI. Þrátt fyrir að staða A-deildar sé innan marka skv. gildandi lögum er mikill munur milli eigna og skuldbindinga og er nauðsynlegt að bregðast við þeim vanda sem fyrst.

B-deild

Áfallin skuldbinding B-deildar í árslok 2014 var 634,9 milljarðar kr. og hækkaði hún um 5,9% á árinu. Samkvæmt útreikningi tryggingafræðinga eiga launagreiðendur að standa undir 270,7 milljörðum kr. af skuldbindingum B-deildar með greiðslu lífeyrishækkana. Skuldbindingar sem deildin á sjálf að standa undir eru því 364,2 milljarðar kr. Samkvæmt efnahagsreikningi var hrein eign til greiðslu lífeyris 227,3 milljarðar kr. í árslok 2014 og endurmetin hrein eign hans 227,8 milljarðar kr.

Eins og fram kom í umfjöllun um iðgjöld hér að framan hefur ríkissjóður greitt aukalega inn á skuldbindingar sínar við B-deild. Í árslok 2014 námu uppfærðar greiðslur ríkissjóðs 211 milljörðum kr. og innborganir annarra launagreiðenda 1,8 milljörðum kr.

Stjórn sjóðsins hefur látið gera úttekt á framtíðargreiðsluflæði B-deildar og samkvæmt niðurstöðum hennar mun sjóðurinn tæmast á árinu 2030 ef ekki koma til frekari aukagreiðslur frá ríkissjóði.

Stjórn Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins og framkvæmdastjóri staðfesta hér með ársreikning sjóðsins og einstakra deilda hans fyrir árið 2014 með undirskrift sinni.

Reykjavík, 8. apríl 2015.

Árni Stefán Jónsson formaður stjórnar, Gunnar Björnsson varaformaður, Áslaug María Friðriksdóttir, Guðlaug Kristjánsdóttir, Guðrún Ögmundsdóttir, Viðar Helgason, Þórður Á. Hjaltested og Þórveig Þormóðsdóttir.

Haukur Hafsteinsson, framkvæmdastjóri.

Lokaorð

Stærsta óvissuatriðið sem snýr að sjóðnum er fjármögnun á skuldbindingum hans til framtíðar. Ljóst er að eignir B-deildar munu klárast mörgum árum áður en skuldbindingar hafa verið greiddar að fullu. Nauðsynlegt er að ríkissjóður sem bakábyrgðaraðili setji fram áætlun um hvernig bregðast skuli við þeirri stöðu. Þá er mikill munur á milli eigna og skuldbindinga í A-deild og er jafnframt nauðsynlegt að bregðast við þeim vanda sem fyrst.

Ytra starfsumhverfi sjóðsins einkennist af gjaldeyrishöftum og takmörkuðum fjárfestingarkostum. Meðan sjóðurinn á ekki kost á að fjárfesta í erlendum verðbréfum verður eignasafn sjóðsins einsleitara. Þó svo innlendum fjárfestingarkostum hafi fjölgað með fleiri skráningum á hlutabréfamarkaði er óheppilegt að geta ekki dreift áhættunni á fleiri hagkerfi en það íslenska. Þetta á fyrst og fremst við um A-deild sjóðsins þar sem vægi erlendra verðbréfa fer ört lækkandi. Staða B-deildar er ólík. Þar er útstreymi í formi lífeyrisgreiðslna verulega umfram innborganir til sjóðsins. Þar hefur því þurft að selja verðbréf til að fjármagna lífeyrisgreiðslur. Þetta hefur fyrst og fremst verið gert með sölu innlendra skuldabréfa. Hlutfallslegt vægi erlendra verðbréfa hefur því aukist í B-deildinni og þarf að huga að því hvenær komi að þeim tímupunkti að hefja sölu þeirra.

Ávöxtun á árinu 2014 var mjög góð og vel gekk að ávaxta alla eignaflokka. Það sem af er árinu 2015 hafa innlend og erlend hlutabréf ávaxtast vel. Þá munu fyrirhugaðar skráningar í Kauphöll Íslands á árinu auka framboð innlendra fjárfestingarkosta.

Áritun endurskoðenda

Til stjórnar og sjóðfélaga Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins fyrir árið 2014. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og skýringar nr. 1–23, kennitölur og deildaskiptingu.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga og settar reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Samkvæmt því ber þeim að skipuleggja, innleiða og viðhalda innra eftirliti sem varðar gerð og framsetningu ársreiknings þannig að hann sé í meginatriðum án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Ábyrgð endurskoðenda

Ábyrgð okkar felst í því álitum sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla og ákvæði laga um Ríkisendurskoðun. Samkvæmt þeim ber okkur að fara eftir settum siðareglum, skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fái um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðunin felur í sér aðgerðir til að staðfesta fjárhæðir og aðrar upplýsingar í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggir á faglegu mati endurskoðandans, meðal annars á þeirri áhættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka. Við áhættumatið er tekið tillit til þess innra eftirlits sem varðar gerð og framsetningu ársreiknings, til þess að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits sjóðsins. Endurskoðunin felur einnig í sér mat á þeim reikningsskila- og matsaðferðum sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins sem og mat á framsetningu hans í heild.

Við teljum okkur hafa aflað nægjanlegra og viðeigandi gagna við endurskoðunina til að undirbyggja álit okkar.

Álit

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins á árinu 2014, efnahag 31. desember 2014 og breytingu á handbæru fé á árinu 2014, í samræmi við lög um ársreikninga og settar reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Í skýrslu stjórnenda eða í skýringum koma fram þær upplýsingar sem ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og settar reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Ríkisendurskoðun, 8. apríl 2015

Sveinn Arason, ríkisendurskoðandi

Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris fyrir árið 2014

	Skýring	Samtals LSR	
		2014	2013
Iðgjöld			
Iðgjöld sjóðfélaga		6.198.433	5.642.718
Iðgjöld launagreiðenda		16.720.583	15.534.240
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		22.111	(22.723)
Séreignariðgjöldum ráðstafað inn á fasteignalán		(78.716)	0
Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði		234.414	228.804
Lífeyrishækkunar		10.228.184	9.372.505
Uppgreiddar lífeyrisskuldbindingar	8	530.607	569.439
Innborganir launagreiðenda inn á skuldbindingar	9	984.606	1.035.220
Iðgjöld alls		34.840.221	32.360.203
Lífeyrir			
Lífeyrir	10	32.867.316	29.353.260
Annar beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	10	196.619	186.994
Lífeyrir alls		33.063.935	29.540.253
Fjárfestingartekjur			
Tekjur af eignarhlutum	11	16.187.225	14.580.745
Vaxtatekjur og gengismunur	12	30.192.806	30.483.333
Breytingar á niðurfærslu	5	3.041.919	1.061.883
Framvirkir gjaldmiðlavarnasamningar	6	65.855	105.570
Fjárfestingartekjur alls		49.487.805	46.231.531
Fjárfestingargjöld			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	7	353.126	380.678
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	7	418.095	390.777
Aðrar tekjur			
Aðrar tekjur	7	25.784	28.444
Hækkun á hreinni eign á árinu			
Hrein eign frá fyrra ári		484.953.414	436.644.944
Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris		535.472.070	484.953.414

A-deild		B-deild		Séreign	
2014	2013	2014	2013	2014	2013
5.106.043	4.693.914	590.304	629.947	502.086	318.857
14.680.233	13.493.435	1.651.322	1.712.386	389.028	328.419
5.504	(7.700)	(843)	(3.635)	17.449	(11.388)
0	0	0	0	(78.716)	0
135.397	117.954	99.016	110.850	0	0
0	0	10.228.184	9.372.505	0	0
0	0	530.607	569.439	0	0
0	0	984.606	1.035.220	0	0
19.927.177	18.297.604	14.083.196	13.426.712	829.848	635.888
3.344.893	2.534.952	28.988.499	26.365.729	533.924	452.579
165.966	154.031	30.653	32.962	0	0
3.510.859	2.688.984	29.019.152	26.398.691	533.924	452.579
8.024.358	8.134.881	7.954.887	6.277.895	207.981	167.969
14.641.561	14.348.819	15.047.111	15.490.357	504.134	644.156
428.540	462.746	2.613.379	599.325	0	(187)
19.637	32.130	43.934	68.850	2.284	4.590
23.114.096	22.978.576	25.659.311	22.436.427	714.399	816.528
184.606	188.778	165.962	188.913	2.557	2.986
143.946	115.278	267.629	270.055	6.520	5.445
12.883	13.594	12.901	14.850	0	0
39.214.744	38.296.734	10.302.665	9.020.330	1.001.246	991.406
256.743.530	218.446.796	217.024.224	208.003.894	11.185.660	10.194.253
295.958.275	256.743.530	227.326.889	217.024.224	12.186.906	11.185.660

Efnahagsreikningur 31.12.2014

Eignir	Skýring	Samtals LSR	
		2014	2013
Fjárfestingar			
Húseign og lóð	4,13	450.933	457.939
Verðbréf með breytilegum tekjum	14	235.920.231	199.616.231
Verðbréf með föstum tekjum	15	214.272.298	202.117.247
Veðlán	15	59.739.341	60.702.020
Aðrar fjárfestingar		5.241.985	5.050.024
	Fjárfestingar alls	515.624.788	467.943.461
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur	16	2.417.722	2.094.003
Ýmsar kröfur		29.977	30.416
	Kröfur alls	2.447.699	2.124.418
Aðrar eignir			
Rekstrarfjármunir og aðrar efnislegar eignir	4,13	51.644	54.844
Sjóður og bankareikningar		19.523.068	21.157.539
	Aðrar eignir alls	19.574.712	21.212.383
	Eignir samtals	537.647.199	491.280.262
Skuldir			
Skuldbindingar			
Áfallin lífeyrisskuldbinding		147.500	133.977
	Skuldbindingar alls	147.500	133.977
Viðskiptaskuldir			
Aðrar skuldir	17	1.475.275	1.115.123
Framvirkir gjaldmiðlavarnasamningar	6	552.355	5.077.749
	Viðskiptaskuldir alls	2.027.630	6.192.872
	Skuldir samtals	2.175.130	6.326.848
	Hrein eign til greiðslu lífeyris	535.472.070	484.953.414
Eignir utan efnahagsreiknings			
Krafa á launagreiðendur skv. 33. gr. laga nr. 1/1997	21	270.722.108	255.252.622

A-deild		B-deild		Séreign	
2014	2013	2014	2013	2014	2013
450.933	457.939	0	0	0	0
112.487.643	92.104.432	117.129.209	101.818.495	6.303.379	5.693.304
140.449.716	119.311.807	73.475.286	82.446.207	347.296	359.233
29.460.915	28.510.657	30.278.426	32.191.363	0	0
82.600	101.490	104.177	158.134	5.055.209	4.790.401
282.931.806	240.486.325	220.987.097	216.614.198	11.705.884	10.842.938
1.435.626	1.253.140	969.568	828.948	12.528	11.914
10.020	18.489	8.710	4.406	11.247	7.521
1.445.646	1.271.629	978.278	833.354	23.775	19.435
25.822	27.422	25.822	27.422	0	0
12.389.173	16.665.977	6.615.852	4.089.458	518.043	402.104
12.414.995	16.693.399	6.641.674	4.116.880	518.043	402.104
296.792.447	258.451.353	228.607.050	221.564.433	12.247.702	11.264.476
44.382	38.575	103.117	95.402	0	0
44.382	38.575	103.117	95.402	0	0
257.481	110.243	1.177.044	956.827	40.750	48.053
532.309	1.559.005	0	3.487.980	20.046	30.764
789.790	1.669.248	1.177.044	4.444.807	60.796	78.816
834.172	1.707.823	1.280.162	4.540.209	60.796	78.816
295.958.275	256.743.530	227.326.889	217.024.224	12.186.906	11.185.660
		270.722.108	255.252.622		

Sjóðstreymi fyrir árið 2014

	Samtals LSR	
	2014	2013
Inngreiðslur		
lðgjöld	34.516.501	32.452.163
Fjárfestingartekjur	7.498.097	5.153.080
Afborganir verðbréfa	24.178.457	23.218.888
Seld verðbréf með breytilegum tekjum	16.801.128	18.493.903
Seld verðbréf með föstum tekjum	20.185.970	4.973.284
Seldar fullnustueignir og aðrar inngreiðslur	72.847	110.903
Inngreiðslur	103.253.001	84.402.222
Útgreiðslur		
Lífeyrir	32.776.773	29.433.966
Fjárfestingargjöld	329.410	414.495
Rekstrarkostnaður án afskrifta	400.378	368.254
Gjaldmiðlavarnasamningar	1.409.034	8.740.841
Útgreiðslur	34.915.595	38.957.555
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og annarri fjárfestingu	68.337.405	45.444.667
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting		
Kaup á verðbréfum með breytilegum tekjum	27.734.656	26.304.366
Kaup á verðbréfum með föstum tekjum	37.955.859	15.049.851
Ný veðlán og útlán	4.273.891	3.909.091
Varanlegir rekstrarfjármunir og fullnustueignir	7.470	59.508
Ráðstöfun alls	69.971.876	45.322.816
Hækkun (lækkun) á handbæru fé	(1.634.471)	121.851
Handbært fé í ársbyrjun	21.157.539	21.035.688
Handbært fé í árslok	19.523.068	21.157.539

A-deild		B-deild		Séreign	
2014	2013	2014	2013	2014	2013
19.744.691	18.251.325	13.942.575	13.576.864	829.235	623.974
4.309.560	2.229.209	2.941.476	2.623.209	247.061	300.662
12.978.365	10.640.960	11.187.403	12.565.521	12.689	12.407
7.391.186	7.005.431	8.925.149	10.627.662	484.793	860.811
6.213.912	2.241.520	13.972.058	2.731.765	0	0
18.890	110.903	53.957	0	0	0
50.656.604	40.479.348	51.022.620	42.125.020	1.573.777	1.797.854
3.456.122	2.681.184	28.783.258	26.302.753	537.393	450.029
160.350	209.219	166.102	201.888	2.957	3.387
128.677	105.603	265.618	262.174	6.083	476
494.648	2.949.159	905.953	5.725.003	8.433	66.678
4.239.798	5.945.166	30.120.931	32.491.818	554.867	520.571
46.416.807	34.534.182	20.901.689	9.633.202	1.018.910	1.277.283
16.390.266	15.007.840	10.706.227	10.287.148	638.162	1.009.378
30.975.640	14.335.208	6.980.219	714.643	0	0
3.323.970	2.857.856	685.113	662.690	264.808	388.545
3.735	16.640	3.735	42.868	0	0
50.693.611	32.217.544	18.375.295	11.707.349	902.970	1.397.923
(4.276.804)	2.316.638	2.526.394	(2.074.148)	115.939	(120.640)
16.665.977	14.349.339	4.089.458	6.163.606	402.104	522.744
12.389.173	16.665.977	6.615.852	4.089.458	518.043	402.104

Yfirlit um rekstur og fjárhag fjárfestingarleiða Séreignar LSR árið 2014

Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris fyrir árið 2014	Leið I	Leið II	Leið III	Samtals
Iðgjöld	362.253	125.189	403.673	891.114
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	(154.790)	(6.338)	178.577	17.449
Séreignariðgjöldum ráðstafað inn á fasteignalán	(29.014)	(15.779)	(33.922)	(78.716)
Lífeyrir	(211.438)	(46.819)	(275.666)	(533.924)
Fjárfestingartekjur	477.099	81.797	155.502	714.399
Fjárfestingargjöld	(1.614)	(326)	(617)	(2.557)
Rekstrarkostnaður	(3.090)	(607)	(2.823)	(6.520)
Hækkun á hreinni eign á árinu	439.405	137.117	424.725	1.001.246
Hrein eign frá fyrra ári	5.318.850	1.018.796	4.848.014	11.185.660
Hrein eign til greiðslu lífeyris	5.758.255	1.155.913	5.272.739	12.186.906
Efnahagsreikningur 31.12.2014				
Verðbréf með breytilegum tekjum	5.357.209	946.170	0	6.303.379
Verðbréf með föstum tekjum	263.562	83.734	0	347.296
Bundinn innlánsreikningur	0	0	5.055.209	5.055.209
Ýmsar kröfur	9.397	2.147	12.230	23.775
Sjóður og bankainnistæður	163.239	130.406	224.398	518.043
Skuldir	(35.153)	(6.544)	(19.098)	(60.796)
Hrein eign til greiðslu lífeyris	5.758.255	1.155.913	5.272.739	12.186.906
Sjóðstreymi fyrir árið 2014				
Inngreiðslur	690.335	180.922	702.519	1.573.777
Útgreiðslur	(226.297)	(52.972)	(275.598)	(554.867)
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum	464.038	127.950	426.922	1.018.910
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting	(538.622)	(99.541)	(264.808)	(902.970)
Hækkun (lækkun) á handbæru fé	(74.584)	28.409	162.114	115.939
Handbært fé í ársbyrjun	237.823	101.997	62.284	402.104
Handbært fé í árslok	163.239	130.406	224.398	518.043

Skýringar með ársreikningi 2014

Reikningsskilaaðferðir

1. Almenn

Ársreikningur Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins (LSR) er saminn í samræmi við reglur nr. 55/2000 um ársreikninga lífeyrissjóða sem settar eru af Fjármálaeftirlitinu á grundvelli laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.

LSR er starfræktur í þremur deildum og er hver deild með aðskilinn fjárhag. Deildir sjóðsins eru: A-deild, B-deild og Séreign LSR.

2. Iðgjöld og réttindi

Iðgjald til A-deildar er 15,5% af heildarlaunum, sjóðfélaginn greiðir í öllum tilfellum 4% iðgjald af þeim launum sem skylt er að greiða af. A-deild er stigastjóður þar sem sjóðfélagar fá réttindi í hlutfalli við þau iðgjöld sem greidd eru. Réttindi A-deildar eru verðtryggt með vísitölu neysluverðs og skilgreind sérstaklega í lögum sjóðsins. Réttur til töku ellilífeyris í A-deild er ekki háður starfslokum heldur er þar almenn heimild til að hefja töku lífeyris milli 60 og 70 ára aldurs. Sá sem hefur töku lífeyris við 65 ára aldur fær lífeyrisgreiðslur í samræmi við áunnin stig. Ef töku lífeyris er frestað eftir að 65 ára aldri er náð, hækkar upphæð ellilífeyris vegna réttinda sem áunnin voru fram til 65 ára aldurs um 0,75% fyrir hvern mánuð sem lífeyristöku er frestað eða um 9% fyrir hvert ár. Ef taka lífeyris hefst hins vegar fyrir 65 ára aldurinn lækkar áunninn lífeyrisréttur um 0,5% fyrir hvern mánuð sem vantar á að 65 ára aldri sé náð eða um 6% fyrir hvert ár.

Iðgjald til B-deildar er 12% af dagvinnulaunum, vaktálagi, persónuuppót og orlofsuppbót. Réttindi sjóðfélaga í B-deild miðast við þann tíma sem greitt hefur verið í sjóðinn, ásamt starfshlutfalli. Almennur réttur til töku ellilífeyris í B-deild er við 65 ára aldur. Sjóðfélaga er þó heimilt að hefja töku lífeyris fyrr ef samanlagður sjóðfélagaaldur hans og lífaldur er 95 ár eða meira (95 ára regla), en þó aldrei fyrr en hann er orðinn 60 ára. Lífeyrir reiknast sem hlutfall af launum við starfslok eða í ákveðnum tilvikum af launum vegna 10 ára í hærra launuðu starfi. Eftir það taka lífeyrisgreiðslur mið af dagvinnulaunum eftirmanns í starfi eða breytingum sem verða að meðaltali á föstum launum opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu, samkvæmt svokallaðri meðaltalsreglu. Með lagabreytingum sem tóku gildi við upphaf árs 1997 gátu lífeyrisþegar í B-deild LSR valið hvort breytingar á lífeyrisgreiðslum þeirra fylgdu launum eftirmanns í starfi eða meðalbreytingum sem verða á launum opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu.

Iðgjald til Séreignar LSR er háð ákvörðun sjóðfélagans en frádráttarbært iðgjald frá tekjuskatti er 4% af heildarlaunum. Móttframlag launagreiðanda getur numið allt að 2%.

3. Sundurliðun fjárfestinga

Til verðbréfa með breytilegum tekjum teljast innlend og erlend hlutabréf og hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða. Erlend verðbréf sjóðsins eru skráð á skipulögðum verðbréfamörkuðum og því eignfærð á markaðsverði miðað við síðasta skráða gengi þeirra í árslok. Verðbréfin eru umreiknuð í íslenskar krónur á kaupgengi skv. Seðlabanka Íslands í árslok. Innlend hlutabréf sjóðsins sem skráð eru í Kauphöll Íslands eru eignfærð á markaðsverði í árslok, en óskráð hlutabréf á kostnaðarverði eða áætluðu gangvirði ef það er lægra. Fjárfestingar í framtakssjóðum og samlagshlutafélögum eru færðar til eignar á gangverði skv. upplýsingum frá vörsluaðilum. Stjórnendur sjóðanna telja eignfærslu m.v. gangverð gefa rétta mynd af eignum sjóðsins í árslok.

Til verðbréfa með föstum tekjum teljast innlend og erlend skuldabréf og önnur verðbréf með föstum vöxtum eða með tiltekna vaxtaviðmiðun. Til veðlana teljast innlend skuldabréfalán með veði í fasteign. Verðbréf með föstum tekjum eru færð til eignar með áföllnum verðbótum og vöxtum m.v. vaxtakjör verðbréfanna að teknu tilliti til ávöxtunarkröfu þeirra á kaupdegi. Áföllin eða gengisaukinn sem myndast við kaup verðbréfanna eru færð í ársreikninginn á afborgunartíma þeirra miðað við virka vexti. Verðbréf í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð í íslenskar krónur á kaupgengi skv. Seðlabanka Íslands í árslok.

4. Varanlegir rekstrarfjármunir

Fasteign og aðrir varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum. Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundradshluti af stofnverði. Afskriftir vegna kaupa ársins 2014 reiknast hlutfallslega eftir eignarhaldstíma innan ársins. Afskriftahlutföll eru eftirfarandi: fasteign 1,5%, tölvubúnaður 33,3%, aðrir rekstrarfjármunir 10–15%.

5. Niðurfærsla verðbréfa og afskriftasjóður

Verðbréfasafn lífeyrissjóðsins hefur verið yfirfarið og mat lagt á virði þess. Sjóðurinn hefur lagt til hliðar í afskriftasjóð til að mæta mögulegum niðurfærslum skuldabréfa í framtíðinni. Að mestu leyti er um að ræða kröfur á hendur þeim verðbréfaútgefendum sem lentu í fjárhagsvanda í efnahagshruninu. Mat á lánum lífeyrissjóðanna til einstaklinga tekur mið af mati á vanskilum, veðstöðu og áhrifum þeirra úrræða sem eru í gangi til aðstoðar þeim sem lent hafa í skuldavanda.

Á árinu 2009 lýsti LSR kröfu í þrotabú Glitnis vegna víkjandi skuldabréfs sem sjóðurinn hafði keypt á bankann. Krafan var ekki samþykkt sem almenn krafa í búið og höfðaði LSR í framhaldinu dómsmál á hendur Glitni með það að markmiði að fá kröfuna samþykkt sem almenna kröfu. Vegna varúðarsjónarmiða var skuldabréfið að fullu fært á afskriftareikning í árslok 2008 og nam afskrifuð fjárhæð 3.656 milljónum kr. Sátt náðist í deilunni á árinu 2014 og var fallist á samþykkt hluta kröfunnar sem almenna kröfu og skuldajafnanlega á móti skuld vegna gjaldmiðlavarnasamninga. Viðurkenning kröfunnar fól í sér bakfærða niðurfærslu að fjárhæð 2.965 milljónir kr. í ársreikningi sjóðsins á árinu 2014.

Þróun afskriftasjóðs á árinu og gjaldfærð niðurfærsla ársins er sem hér segir:

	A-deild	B-deild	Séreign	Samtals
Afskriftasjóður í ársbyrjun	3.117.812	7.346.176	0	10.463.989
Víkjandi skuldabréf á Glitni, bakfærð niðurfærsla	(426.705)	(2.538.093)	0	(2.964.797)
Framlag í afskriftasjóð, (tekjufært) gjaldfært á árinu	(1.835)	(75.286)	0	(77.121)
Endanlega tapað	(130.777)	(674.113)	0	(804.891)
Afskriftasjóður í árslok	2.558.495	4.058.684	0	6.617.179

6. Gjaldmiðlavarnasamningar

Skuld vegna gjaldmiðlavarnasamninga við skilanefnd Glitnis og hreyfingar ársins eru sem hér segir:

	A-deild	B-deild	Séreign	Samtals
Skuld í ársbyrjun	1.559.005	3.487.980	30.764	5.077.749
Skuldajöfnun vegna vikjandi skuldabréfs á Glitni	(426.705)	(2.538.093)	0	(2.964.797)
Lækkun á samningsfjárhæð	(19.637)	(43.934)	(2.284)	(65.855)
Uppgjör samkvæmt samkomulagi	(580.355)	(905.953)	(8.433)	(1.494.741)
Skuld í árslok	532.309	0	20.046	552.355

Skuldajöfnun er vegna sáttar sem náðist milli sjóðsins og Glitnis á árinu 2014 vegna vikjandi skuldabréfs sem sjóðurinn átti á bankann. Glitnir samþykkti hluta af kröfu sjóðsins vegna bréfsins sem almenna kröfu og skuldajafnanlega á móti skuld vegna gjaldmiðlavarnasamninga.

7. Fjárfestingargjöld, rekstrarkostnaður og aðrar tekjur

Rekstrarkostnaði sjóðsins er skipt í fjárfestingargjöld og rekstrarkostnað eftir því hvort um er að ræða kostnað við eignaumsýslu eða annan rekstur sjóðsins.

Umsýslu- og viðskiptakostnaður vegna erlendra og innlendra hlutabréfa, erlendra sérgreindra hlutabréfasafna, erlendra hlutdeildarskírteina og framtaksfjárfestinga er ýmist bókfærður á móti vaxtatekjum viðkomandi verðbréfa eða innifalinn í fjárfestingartekjum viðkomandi sjóða.

Undir liðnum aðrar tekjur eru færðar tekjur af lánastarfsemi aðrar en lántökugjöld að fjárhæð 21 milljón kr. Á móti þeim tekjum eru gjaldfærðar 13,8 milljónir kr. við umsýslu lána meðal fjárfestingargjalda. Þá er jafnframt færð undir aðrar tekjur þóknun til sjóðsins fyrir að móttaka iðgjöld í VIRK starfsendurhæfingarsjóð.

Iðgjöld

8. Uppgreiddar lífeyrisskuldbindingar við B-deild LSR

Uppgjör launagreiðenda á skuldbindingum sínum við sjóðinn námu 531 milljón kr. á árinu 2014. Þar af voru 392 milljónir kr. færðar meðal krafna á launagreiðendur í árslok 2014.

Enn fremur hafa nokkrir launagreiðendur greitt inn á skuldbindingar sínar við sjóðinn án þess þó að gera þær upp með formlegum hætti. Þar er aðallega um að ræða innborganir ríkissjóðs inn á skuldbindingar sínar og viðbótariðgjöld ýmissa launagreiðenda (sjá skýringarlið 9).

	2014	2013
Áfengis- og tóbaksverslun ríkisins	9.823	10.606
Byggðastofnun	641	887
HS Orka hf.	3.376	6.476
Isavia ohf.	202.142	172.992
Íbúðalánasjóður	10.711	10.084
Íslandspóstur hf.	73.361	70.070
Íslenskar orkurannsóknir	21.640	24.301
Landsnet hf.	5.466	7.822
Orkubú Vestfjarða hf.	8.760	7.921
Rarik ohf.	18.926	20.520
Matís ohf. (Rannsóknarstofnun fiskiðnaðarins)	8.524	7.730
Ríkissjóður, vegna lögreglumanna	86.555	146.710
Ríkisútvarpið ohf.	20.518	24.347
Sementsverksmiðjan hf.	(827)	1.615
Sinfóníuhljómsveit Íslands	25.690	26.663
Síminn hf.	32.949	26.615
Slökkvilið höfuðborgarsvæðis bs.	2.016	4.081
Vigdísarholt ehf.	335	0
	530.607	569.439

9. Innborganir launagreiðenda inn á skuldbindingar við B-deild LSR

	2014	2013
Innborganir ríkissjóðs inn á bakábyrgð vegna skuldbindinga	1.368.726	997.149
Viðbótarframlög launagreiðenda, innborganir inn á skuldbindingar	30.915	38.071
Inneign vegna viðbótariðgjalda nýtt til uppgjörs skuldbindinga	(415.036)	0
	984.606	1.035.220

Á árinu 2014 gerðu nokkur hjúkrunarheimili í Samtökum fyrirtækja í velferðarþjónustu upp gagnvart ríkissjóði sinn hluta af skuldbindingu við B-deild. Við uppgjörið var inneign vegna viðbótariðgjalda eldri ára nýtt til greiðslu til ríkissjóðs, samtals 415 milljónir kr. Ríkissjóður lét þær greiðslur renna til B-deildar sem innborgun upp á skuldbindingar sínar við sjóðinn.

Lífeyrir

10. Lífeyrisgreiðslur

Sundurliðun lífeyrisgreiðslna eftir tegundum lífeyris árið 2014:

	A-deild	B-deild	Séreign	Samtals
Ellilífeyrir	1.709.568	23.378.446	293.998	25.382.013
Örorkulífeyrir	1.423.724	850.101	327	2.274.152
Makalífeyrir	105.028	4.752.485	3.913	4.861.427
Barnalífeyrir	106.572	7.467	12.897	126.936
Aðrar útgreiðslur	0	0	222.788	222.788
	3.344.893	28.988.499	533.924	32.867.316
Kostnaður vegna örorkumats	2.888	1.426	0	4.314
Gjald til VIRK starfsendurhæfingarsjóðs	163.077	29.227	0	192.305
	3.510.859	29.019.152	533.924	33.063.935

Sundurliðun lífeyrisgreiðslna eftir tegundum lífeyris árið 2013:

	A-deild	B-deild	Séreign	Samtals
Ellilífeyrir	1.255.654	21.037.006	252.498	22.545.159
Örorkulífeyrir	1.096.939	802.76	321	1.900.020
Makalífeyrir	95.016	4.518.638	5.771	4.619.425
Barnalífeyrir	87.344	7.324	7.956	102.624
Aðrar útgreiðslur	0	0	186.032	186.032
	2.534.952	26.365.729	452.579	29.353.260
Kostnaður vegna örorkumats	3.397	2.052	0	5.449
Gjald til VIRK starfsendurhæfingarsjóðs	150.635	30.910	0	181.545
	2.688.984	26.398.691	452.579	29.540.253

Fjárfestingartekjur

11. Fjárfestingartekjur af eignarhlutum sundurliðast þannig:

Fjárfestingartekjur af eignarhlutum árið 2014:

	A-deild	B-deild	Séreign	Samtals
Af innlendum hlutabréfum	3.726.928	2.096.991	82.126	5.906.045
Af erlendum hlutabréfum	4.372.904	5.946.601	126.516	10.446.020
Umsýsluþóknun skv. reikningum eða upplýsingum frá stýringaraðilum	(49.217)	(78.006)	0	(127.223)
Viðskiptakostnaður innlendra hlutabréfa	(26.257)	(10.699)	(661)	(37.616)
	8.024.358	7.954.887	207.981	16.187.225

Fjárfestingartekjur af eignarhlutum árið 2013:

	A-deild	B-deild	Séreign	Samtals
Af innlendum hlutabréfum	6.190.296	3.266.593	153.189	9.610.077
Af erlendum hlutabréfum	2.031.211	3.118.197	15.733	5.165.143
Umsýsluþóknun skv. reikningum eða upplýsingum frá stýringaraðilum	(58.848)	(94.233)	0	(153.081)
Viðskiptakostnaður innlendra hlutabréfa	(27.778)	(12.661)	(952)	(41.391)
	8.134.881	6.277.895	167.969	14.580.745

Undir tekjur af eignarhlutum fellur arður af hlutabréfum, söluhagnaður og óinnleystur gengismunur af hlutabréfum, bæði vegna breytinga á gengi bréfanna og gengi erlendra gjaldmiðla. Jafnframt er umsýsluþóknun og viðskiptakostnaður færður á móti tekjum en sýndur sérstaklega í þeim tilvikum þar sem nákvæmar upplýsingar liggja fyrir.

Hjá nokkrum vörsluáðilum verðbréfasafna liggja kostnaðarupplýsingar ekki fyrir eða fást ekki gefnar upp og er sá kostnaður því innifalinn í vaxtatekjum viðkomandi sjóða. Miðað við umsamin þóknahlutföll og meðalstöðu hvers safns fyrir sig er áætlað að umsýsluþóknun til viðbótar því sem kemur fram í töflu hér að ofan hafi numið 367 milljónum kr. á árinu 2014. Þar af hafi áætluð umsýsluþóknun numið 173 milljónum kr. hjá A-deild, 188 milljónum kr. hjá B-deild og 6,2 milljónum kr. hjá Séreign.

12. Vaxtatekjur og gengismunur sundurliðast þannig:

Vaxtatekjur og gengismunur árið 2014:	A-deild	B-deild	Séreign	Samtals
Af veðlánnum	1.453.112	1.582.180	0	3.035.292
Af öðrum skuldabréfum	6.802.692	5.993.741	92.387	12.888.820
Vörslugjöld innlendra skuldabréfa	(20.643)	(20.444)	(388)	(41.475)
Af hlutdeildarskírteinum	5.371.291	7.413.248	240.025	13.024.564
Umsýsluþóknun skv. fyrirliggjandi upplýsingum vegna hlutdeildarskírteina	(30.713)	(48.280)	(886)	(79.879)
Af bankainnistæðum og fleira	1.028.979	105.477	172.996	1.307.453
Lántökugjöld	33.236	6.848	0	40.084
Dráttarvextir	4.538	14.514	0	19.052
Söluhagnaður (sölutap)	(931)	(172)	0	(1.103)
	14.641.561	15.047.111	504.134	30.192.806

Vaxtatekjur og gengismunur árið 2013:	A-deild	B-deild	Séreign	Samtals
Af veðlánnum	2.113.895	2.498.854	0	4.612.750
Af öðrum skuldabréfum	7.525.527	7.059.069	126.897	14.711.493
Vörslugjöld innlendra skuldabréfa	(16.316)	(16.962)	(401)	(33.679)
Af hlutdeildarskírteinum	3.976.993	5.943.481	241.990	10.162.463
Umsýsluþóknun skv. fyrirleggjandi upplýsingum vegna hlutdeildarskírteina	(27.576)	(38.715)	(939)	(67.229)
Af bankainnistæðum og fleira	768.980	25.743	276.610	1.071.332
Lántökugjöld	28.298	6.611	0	34.910
Dráttarvextir	3.367	14.526	0	17.893
Söluhagnaður (sölutap)	(24.349)	(2.250)	0	(26.600)
	14.348.819	15.490.357	644.156	30.483.333

Undir vaxtatekjur og gengismun falla vaxtatekjur af verðbréfum með föstum tekjum, veðlánnum, bundnum bankainnistæðum, iðgjöldum og veltiinnlánnum auk lántökugjalda af lánastarfsemi. Þá fellur undir þennan lið gengismunur af verðbréfum með föstum tekjum í erlendum gjaldmiðlum og breyting á verði innlendra og erlendra hlutdeildarskírteina.

Hjá vörsluaðilum verðbréfasjóða (hlutdeildarskírteina) liggja kostnaðarupplýsingar ekki fyrir eða fást ekki gefnar upp og er sá kostnaður því innifalinn í vaxtatekjum viðkomandi sjóða. Miðað við umsamin þóknanahlutföll og meðalstöðu hvers safns fyrir sig er áætlað að umsýsluþóknun til viðbótar því sem kemur fram í töflu hér að ofan hafi numið 427 milljónum kr. á árinu 2014. Þar af hafi áætluð umsýsluþóknun numið 162 milljónum kr. hjá A-deild, 254 milljónum kr. hjá B-deild og 10,7 milljónum kr. hjá Séreign.

Fjárfestingar

13. Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir þeirra, sem reiknaðar eru sem fastur árlegur hundraðshluti, greinast þannig:

	Fasteign	Aðrir rekstrarfjármunir	Samtals
Heildarverð 1.1.2014	467.116	66.174	533.290
Viðbætur á árinu	0	7.470	7.470
Heildarverð 31.12.2014	467.116	73.644	540.760
Afskrifað áður	9.177	11.330	20.507
Afskrifað á árinu	7.007	10.669	17.676
Afskrifað samtals	16.184	21.999	38.183
Bókfært verð 31.12.2014	450.933	51.644	502.577
Afskriftahlutföll	1,50%	10–33%	

Bókfærð fasteign er skrifstofuhúsnæði LSR að Engjateig 11. Fasteignin er í eigu A-deildar. Bókfært verðmæti fasteignarinnar var 450,9 milljónir kr. í árslok 2014. Fasteignamat eignarinnar er 252,0 milljónir kr., lóðamat 53,3 milljónir kr. og brunabótamat 333,3 milljónir kr. samkvæmt opinberum skráum í árslok 2014.

Fjárfestingar

14. Verðbréf með breytilegum tekjum

Erlend verðbréf eftir fjárvörsluaðilum:

Hlutabréf:	A-deild	B-deild	Séreign	2014 samtals	2013 samtals
Sampo OYJ-A SHS	399.914	219.312	16.537	635.763	601.040
	399.914	219.312	16.537	635.763	601.040
Sérgreind hlutabréfasöfn:					
MFS Institutional Advisors	10.456.398	16.572.735	0	27.029.133	23.689.222
Morgan Stanley	3.688.574	5.835.045	340.082	9.863.701	7.514.670
EFG Global Equity	2.797.682	4.405.336	108.421	7.311.439	4.786.474
ETF Credit Suisse	2.094.973	3.425.423	85.757	5.606.153	4.861.594
	19.037.627	30.238.539	534.260	49.810.426	40.851.961
Hlutdeildarskírteini í hlutabréfasjóðum:					
Vanguard Global Stock Index	8.341.571	13.643.926	327.962	22.313.459	19.288.605
Schroder Global Core	5.802.112	9.137.048	205.560	15.144.721	12.065.901
JP Morgan Global Dynamic B	4.820.616	7.679.022	243.716	12.743.354	11.960.534
Schroder Global Quant Value	4.063.339	6.381.789	135.633	10.580.761	8.725.634
T. Rowe Price US Large Growth	3.343.209	5.281.743	116.841	8.741.793	6.448.843
T. Rowe Price US Small Cap Fund	1.651.859	2.632.490	81.248	4.365.597	3.885.591
Templeton Growth Fund	1.802.030	2.278.793	70.161	4.150.985	3.868.525
Seilern Stryx Fund	1.494.320	2.368.173	55.640	3.918.133	3.604.836
ACM Global Growth Trends	1.253.229	2.014.249	66.244	3.333.722	3.350.183
Jupiter European Growth	1.023.988	1.890.489	59.162	2.973.639	2.744.943
Aberdeen EM	1.099.167	1.683.826	4.905	2.787.899	2.236.744
Vanguard Global Enhanced	813.393	1.207.786	31.644	2.052.823	1.772.300
Katla Fund Global Value	652.012	1.008.986	27.563	1.688.560	1.298.374
JP Morgan Global Emerging Equity	296.037	571.981	15.939	883.956	812.567
MFS Global Equity	0	0	477.803	477.803	417.592
State Street Enhanced Fund – North America	0	0	0	0	509.285
iShares MSCI World UCITS ETF	0	0	0	0	273.821
State Street Enhanced Fund – Europe	0	0	0	0	247.229
State Street Enhanced Fund – Pacific	0	0	0	0	114.772
	36.456.882	57.780.301	1.920.021	96.157.205	83.626.278

Hlutdeildarskríteini í framtaks- og fasteignasjóðum:	A-deild	B-deild	Séreign	2014 samtals	2013 samtals
Schroder Private Equity III	914.193	1.620.870	42.064	2.577.128	3.194.146
Morgan Stanley Private Equity III	674.004	1.195.045	31.012	1.900.061	1.844.484
Morgan Stanley Emerging Private Markets	745.493	809.368	20.840	1.575.701	1.325.085
Schroder Private Equity IV	636.776	796.811	17.300	1.450.887	1.393.417
Landsbanki Private Equity II	849.117	391.900	19.595	1.260.612	1.586.846
Morgan Stanley Private Markets IV	593.199	555.350	25.526	1.174.075	957.889
SVG Diamond Private Equity III	453.617	516.913	10.549	981.079	783.088
Partners Group Private Equity	338.078	599.449	15.555	953.082	971.668
AIP Private Markets Fund VI LP	918.162	0	0	918.162	0
BlackRock Diversified Private Equity III	368.013	451.276	9.673	828.963	904.515
Schroder Private Equity II	282.606	529.886	0	812.491	1.093.663
SVG Asia Fund of Funds	520.238	240.110	12.005	772.353	622.489
BlackRock Private Opportunity Fund II	326.914	372.530	7.644	707.089	674.634
LGT Crown European Private Equity Fund	323.225	368.624	7.523	699.371	841.139
Morgan Stanley Global Sec.Op.F	668.629	0	0	668.629	419.620
International Private Equity Fund II LP	243.920	335.390	0	579.310	808.228
Morgan Stanley Private Equity II	189.411	317.855	0	507.266	583.862
Templeton Real Estate Fund	154.019	296.337	7.463	457.818	586.728
Vintage V Europe LP	359.689	0	0	359.689	360.443
Partners Group Direct	349.792	0	0	349.792	0
Brú II Venture Capital Fund	89.218	159.228	0	248.446	318.605
Landsbanki Private Equity II – B	157.101	72.508	3.625	233.234	0
New Mountain Capital IV LP	189.003	0	0	189.003	0
Alþjóða framtakssjóðurinn	33.388	116.858	0	150.246	191.641
Private Opportunity Ventures	3.090	6.179	0	9.269	10.745
DLJ Merchant Banking Partners	0	0	0	0	287.334
Uppspretta Icelandic Cap. Ventures	0	0	0	0	583
	10.380.895	9.752.487	230.374	20.363.756	19.760.852
Erlend verðbréf með breytilegum tekjum alls	66.275.318	97.990.639	2.701.192	166.967.150	144.840.131

Í sérgreindu hlutabréfasöfnunum eru eingöngu hlutabréf í markaðsskráðum stórum erlendum hlutafélögum og er eignarhluti sjóðsins í hverju félagi fyrir sig óverulegur.

Lífeyrissjóðurinn hefur skuldbundið sig til fjárfestinga í framtakssjóðum, fasteignasjóðum og samlagshlutafélögum fyrir samtals 49 milljarða kr. sem skiptast þannig að 35,6 milljarðar kr. eru vegna erlendra sjóða, 7,8 milljarðar kr. vegna samlagshlutafélaga og 5,6 milljarðar kr. vegna annarra innlendra sjóða. Samtals hefur verið fjárfest í þessum sjóðum fyrir 33,1 milljarð kr. Sjóðurinn á því eftir að fjárfesta fyrir 16,2 milljarða kr. og kemur þessi fjárhæð til greiðslu á næstu árum.

Innlend verðbréf:

Skráð innlend hlutabréf:	A-deild	B-deild	Séreign	2014 samtals	Eignarhl.	2013 samtals
Icelandair Group hf.	7.183.338	3.018.074	144.739	10.346.151	9,7%	9.995.349
Össur hf.	5.321.140	2.235.673	107.217	7.664.030	4,7%	4.848.428
Hagar hf.	4.146.530	1.742.161	83.549	5.972.240	12,6%	6.618.509
Eimskipafélag Íslands hf.	3.731.565	1.567.814	75.188	5.374.568	11,4%	5.720.813
Marel hf.	3.328.560	1.398.492	67.068	4.794.120	4,7%	4.228.802
HB Grandi hf.	2.423.122	1.018.073	48.824	3.490.019	5,7%	0
Vátryggingafélag Íslands hf.	1.455.240	611.418	29.322	2.095.980	9,3%	2.389.818
Tryggingamiðstöðin hf.	1.268.712	533.048	25.564	1.827.324	9,1%	2.155.763
N1 hf.	1.103.624	463.687	22.237	1.589.548	9,8%	0
Sjóvá Almennar tryggingar hf.	1.000.813	420.491	20.166	1.441.469	7,6%	0
Reginn hf.	894.232	375.711	18.018	1.287.961	6,7%	0
Fjarskipti hf.	773.850	325.133	15.593	1.114.575	9,3%	1.128.981
	32.630.726	13.709.775	657.485	46.997.985		37.086.463

Innlend verðbréf:

Óskráð innlend hlutabréf:	A-deild	B-deild	Séreign	2014 samtals	Eignarhl.	2013 samtals
Reitir fasteignafélag	2.030.052	999.952	40.500	3.070.504	7,5%	0
Skipti hf.	1.386.443	1.606.553	0	2.992.996	10,9%	2.992.996
ELK fasteignafélag hf.	557.710	729.872	0	1.287.582	9,7%	0
FAST-1 slhf.	782.039	456.188	0	1.238.227	18,5%	245.087
Jarðvarmi slhf.	1.177.633	0	0	1.177.633	8,3%	1.177.633
SÍA II slhf.	494.856	288.666	0	783.521	15,2%	0
SF IV slhf.	527.175	243.311	0	770.486	10,3%	0
Veðskuld II slhf.	417.845	243.743	0	661.587	19,0%	0
Akur fjárfestingar slhf.	162.230	74.876	0	237.106	13,1%	564
Frumtak slhf.	138.188	76.464	5.758	220.409	10,6%	263.222
Foss Fasteignafélag slhf.	218.461	0	0	218.461	20,0%	218.461
FÍ Fasteignafélag slhf.	121.082	70.631	0	191.713	18,9%	101.773
EDDA slhf.	95.850	55.913	0	151.763	14,2%	0
SF III slhf.	83.983	48.990	0	132.973	13,9%	133.572
Icelandic tourism fund I slhf.	71.091	0	0	71.091	9,7%	24.272
Advania hf.	13.375	48.706	0	62.081	1,4%	62.081
Stoðir hf.	24.836	20.960	0	45.796	0,5%	61.258
SÍA II GP hf.	384	224	0	608	15,2%	0
Framtakssjóður Íslands GP hf.	533	0	0	533	7,4%	533
Eignarhaldsfélag lífeyrissjóða um verðbréfaþing ehf.	206	306	0	512	6,8%	512
Jarðvarmi GP hf.	380	0	0	380	9,5%	380
SF I GP ehf.	17	10	0	28	7,9%	37
Atorka Group hf.	0	0	0	0	0,0%	154.657
Egla hf.	0	0	0	0	0,0%	9.677
SF I slhf.	0	0	0	0	0,0%	840.742
	8.304.369	4.965.365	46.258	13.315.990		6.987.455
Hlutdeildarskírteini í fagfjárfestingsjóðum:						
Framtakssjóður Íslands slhf.	2.724.410	0	0	2.724.410	7,4%	3.702.104
IEI slhf.	941.430	0	0	941.430	7,4%	0
Alþjóða fasteignasjóðurinn	330.386	351.677	14.368	696.430	8,0%	687.593
Auður I, fagfjárfestingsjóður slf.	44.802	80.968	3.374	129.144	4,5%	173.579
Veðskuldabréfasjóður ÍV	90.800	24.000	0	114.800	14,3%	0
Stefnir Íslenski Athafnasjóðurinn I	11.510	6.714	0	18.224	11,2%	148.388
	4.143.338	463.359	17.742	4.624.438		4.711.664
Hlutdeildarskírteini í skuldabréfasjóðum:						
Virðing, veðskuldabréfasjóður	40	72	3	115		2.190.717
GAMMA: Iceland Government Bond Fund	612.469	0	936.036	1.548.505		1.504.232
Íslandssjóðir, Sjóður 5 – íslensk ríkisverðbréf	0	0	673.931	673.931		636.190
GAMMA: Credit Fund	521.387	0	0	521.387		502.979
Júpiter, Ríkisskuldabréfasjóður	0	0	361.297	361.297		346.290
Landsvaki, Markaðsbréf	0	0	346.746	346.746		260.977
Íslensk verðbréf, Áskriftarsjóður ríkisverðbréfa	0	0	247.383	247.383		234.811
Stefnir, Ríkisverðbréfasjóður langur	0	0	166.673	166.673		162.265
Stefnir, Ríkisverðbréfasjóður millilangur	0	0	126.859	126.859		123.081
Íslandssjóðir, Sjóður 1 – blandaður skuldabréfasjóður	0	0	21.532	21.532		22.439
Landsvaki, Fyrirtækjabréf	0	0	244	244		1.133
Stefnir, Hávaxtasjóður	0	0	0	0		5.405
	1.133.896	72	2.880.703	4.014.671		5.990.518
Innlend verðbréf með breytilegum tekjum alls	46.212.329	19.138.571	3.602.188	68.953.084		54.776.100
Verðbréf með breytilegum tekjum alls	112.487.643	117.129.209	6.303.379	235.920.234		199.616.231

Þau hlutabréf sem skráð eru á opinberum markaði eru metin á markaðsverði í árslok 2014.

15. Verðbréf með föstum tekjum og veðlán

Verðbréf með föstum tekjum og veðlán greinast þannig:

	A-deild	B-deild	Séreign	2014 samtals	Hlutfall
Ríkistryggð bréf	111.566.698	58.153.713	204.620	169.925.031	62,0%
Veðskuldabréf	29.460.915	30.278.426	0	59.739.341	21,8%
Sveitarfélög	11.426.182	8.875.853	142.676	20.444.711	7,5%
Lánastofnanir	1.098.017	833.808	0	1.931.825	0,7%
Fyrirtæki	16.358.819	5.611.912	0	21.970.732	8,0%
	169.910.631	103.753.712	347.296	274.011.640	100,0%

	A-deild	B-deild	Séreign	2013 samtals	Hlutfall
Ríkistryggð bréf	100.504.839	68.503.630	207.680	169.216.149	64,4%
Veðskuldabréf	28.510.657	32.191.363	0	60.702.020	23,1%
Sveitarfélög	12.279.169	10.420.161	151.554	22.850.883	8,7%
Lánastofnanir	1.154.773	919.070	0	2.073.843	0,8%
Fyrirtæki	5.373.025	2.603.346	0	7.976.372	3,0%
	147.822.464	114.637.570	359.233	262.819.267	100,0%

Ofangreindar fjárhæðir eru að teknu tilliti til afskrifaðra og niðurfærðra verðbréfa. Af þingskráðum skuldabréfum, þar sem kaupverð lá fyrir í Kauphöll Íslands þann 31. desember 2014, nam markaðsvirðið 209,4 milljörðum kr. Veðskuldabréf í árslok 2014 eru lán til sjóðfélaga að frátöldum öðrum veðskuldabréfum að fjárhæð 459 milljónir kr.

Sundurliðun verðbréfa með föstum tekjum og veðlána eftir formi verðtryggingar:

	A-deild	B-deild	Séreign	2014 samtals
Verðtryggt, vísitala neysluverðs	122.817.612	102.915.593	347.296	226.080.501
Óverðtryggt	45.961.974	217.869	0	46.179.843
Gengistryggt	1.131.044	620.250	0	1.751.295
	169.910.630	103.753.712	347.296	274.011.639

	A-deild	B-deild	Séreign	2013 samtals
Verðtryggt, vísitala neysluverðs	99.609.810	106.289.303	359.233	206.258.346
Óverðtryggt	46.487.953	7.750.674	0	54.238.626
Gengistryggt	1.724.701	597.594	0	2.322.295
	147.822.464	114.637.570	359.233	262.819.267

Sundurliðun erlendra eigna eftir myntum:

	A-deild	B-deild	Séreign	2014 samtals
Bandaríkjadollar	89,4%	90,8%	91,1%	90,2%
Evra	10,6%	9,2%	8,9%	9,8%
Japanskt jen	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

	A-deild	B-deild	Séreign	2013 samtals
Bandaríkjadollar	87,7%	89,0%	89,6%	88,5%
Evra	12,2%	11,0%	10,4%	11,4%
Japanskt jen	0,1%	0,0%	0,0%	0,1%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Sundurliðun erlendra hlutdeildarskírteina og sérgreindra safna eftir heimshlutum:

	A-deild	B-deild	Séreign	2014 samtals	MSCI World Index
Norður-Ameríka	56,8%	56,7%	56,5%	56,7%	62,3%
Evrópa	28,0%	28,1%	29,5%	28,1%	24,8%
Kyrrahafslönd	8,7%	8,7%	8,4%	8,7%	12,9%
Próunarmarkaðir	6,5%	6,5%	5,6%	6,5%	0,0%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

	A-deild	B-deild	Séreign	2013 samtals	MSCI World Index
Norður-Ameríka	54,1%	54,3%	52,5%	54,2%	58,6%
Evrópa	30,4%	30,6%	30,4%	30,5%	27,7%
Kyrrahafslönd	9,2%	9,0%	10,4%	9,1%	13,7%
Próunarmarkaðir	6,3%	6,1%	6,7%	6,2%	0,0%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kröfur

16. Kröfur á launagreiðendur

Kröfur á launagreiðendur skiptast þannig:

	2014 samtals	2013 samtals
Áætluð óinnheimt iðgjöld í árslok	1.451.963	1.281.210
Ógreidd skuldbinding vegna uppgjörsfyrirtækja (sbr. skýringarlið 8)	392.275	368.319
Kröfur vegna lífeyrishækkana	172.606	172.074
Fyrirframgreiddur lífeyrir	283.015	179.389
Vangreidd iðgjöld	117.864	93.011
	2.417.722	2.094.003

Viðskiptaskuldir

17. Aðrar skuldir

Aðrar skuldir skiptast þannig:

	2014 samtals	2013 samtals
Staðgreiðsla skatta af lífeyrisgreiðslum	1.340.623	1.053.461
Aðrar skuldir	134.653	61.662
	1.475.275	1.115.123

Launakostnaður og fjöldi starfsmanna

18. Launakostnaður og fjöldi starfsmanna

Hlutdeild sjóðsins í heildarlaunakostnaði LSR og LH nam 437,6 milljónum kr. árið 2014. Hann skiptist þannig að heildarlaun voru 356,8 milljónir kr. og launatengd gjöld 80,7 milljónir kr. Stöðugildi hjá LSR og LH voru 45,3 á árinu 2014 og hlutdeild sjóðsins metin 42 stöðugildi.

19. Laun til stjórnar, endurskoðunarnefndar, framkvæmdastjóra og endurskoðenda árið 2014

Stjórnar- og nefndarstörf:

Marianna Jónasdóttir (formaður stjórnar 2014)	2.770
Árni Stefán Jónsson (varaformaður)	2.077
Guðlaug Kristjánsdóttir (stjórnarmaður)	1.385
Guðrún Ágústsdóttir (stjórnarmaður)	1.385
Gunnar Björnsson (stjórnarmaður)	1.385
Viðar Helgason (stjórnarmaður)	1.385
Pórður Á. Hjaltested (stjórnarmaður)	1.385
Pórveig K. Þormóðsdóttir (stjórnarmaður)	1.385
Eiríkur Jónsson (varamaður í stjórn)	58
Guðrún Þorleifsdóttir (varamaður í stjórn)	29
Kristín Á. Guðmundsdóttir (varamaður í stjórn)	29
Páll Halldórsson (varamaður í stjórn)	58
Stefanía Bjarnadóttir (varamaður í stjórn)	29
Sverrir Jónsson (varamaður í stjórn)	145
	13.505

Endurskoðunarnefnd:

Hallgrímur Snorrason, formaður endurskoðunarnefndar	840
Marianna Jónasdóttir	420
Trausti Hermannsson	420
	1.680

Haukur Hafsteinsson, framkvæmdastjóri LSR og LH	21.908
---	--------

Hlutdeild LSR í launakostnaði framkvæmdastjóra nam 20.284 þúsund kr. og 1.555 þúsund kr. í þóknun til endurskoðunarnefndar.

Þóknun vegna innri endurskoðunar hjá LSR og LH nam 5.363 þúsund kr. á árinu 2014, þar af var hlutdeild LSR 4.963 þúsund kr.

Ríkisendurskoðun sér um fjárhagsendurskoðun sjóðsins sbr. 9. gr. laga nr. 1/1997 án sérstakrar þóknunar. Reiknaður kostnaður vegna fjárhagsendurskoðunar hjá LSR og LH er 9.043 þúsund kr. og er sá kostnaður borinn uppi af fjárveitingu til Ríkisendurskoðunar á fjárlögum.

Tryggingafræðileg úttekt

20. Tryggingafræðileg úttekt

A-deild LSR

Stjórn LSR fól Talnakönnun hf. að gera tryggingafræðilega úttekt á stöðu A-deildar miðað við árslok 2014. Í úttektinni er miðað við að 3,5% ávöxtun náist á eignir deildarinnar umfram hækkun vísitölu neysluverðs.

Helstu niðurstöður tryggingafræðilegrar úttektar eru þessar:

Eignir:	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Hrein eign til greiðslu lífeyris	295.958.275	0	295.958.275
Endurmat verðbréfa	8.783.215	0	8.783.215
Fjárfestingargjöld	(4.330.048)	0	(4.330.048)
Núvirði framtíðariðgjalda	0	221.366.360	221.366.360
Eignir samtals	300.411.442	221.366.360	521.777.802
Skuldbindingar:			
Ellilífeyrir	263.585.505	246.569.843	510.155.348
Örorkulífeyrir	21.229.154	21.870.426	43.099.580
Makalífeyrir	9.094.417	8.928.952	18.023.369
Barnalífeyrir	440.483	2.310.628	2.751.111
Rekstrarkostnaður	1.249.472	2.126.870	3.376.342
Skuldbindingar samtals	295.599.031	281.806.720	577.405.751
Eignir umfram skuldbindingar	4.812.410	(60.440.360)	(55.627.949)
Í hlutfalli af skuldbindingum	1,6%	-21,4%	-9,6%

	2014	2013	Breyting milli ára
Hrein eign til greiðslu lífeyris	295.958.275	256.743.530	15,3%
Endurmat á verðbréfaeign	4.453.167	4.647.834	-4,2%
Áfallin skuldbinding	295.599.031	267.139.045	10,7%
Áfallin staða	1,6%	-2,2%	3,8%
Framtíðarskuldbinding	281.806.720	271.650.139	3,7%
Framtíðarstaða	-21,4%	-21,1%	-0,3%
Heildarskuldbinding	577.405.751	538.789.184	7,2%
Heildarstaða	-9,6%	-11,7%	2,1%

B-deild LSR

Stjórn LSR fól Talnakönnun hf. að gera tryggingafræðilega úttekt á stöðu B-deildar miðað við árslok 2014. Útreikningarnir miða við að launahækkunar séu 1,5% umfram vísitölu neysluverðs og að ávöxtun eigna verði 2% umfram launahækkunar.

Helstu niðurstöður tryggingafræðilegrar úttektar eru þessar:

Eignir:	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Hrein eign til greiðslu lífeyris	227.326.889	0	227.326.889
Endurmat verðbréfa	4.408.122	0	4.408.122
Fjárfestingargjöld	(3.892.741)	0	(3.892.741)
Núvirði framtíðariðgjalda	0	14.923.318	14.923.318
Eignir samtals	227.842.270	14.923.318	242.765.588

Skuldbindingar:

Ellilífeyrir	497.917.882	31.900.676	529.818.558
Örorkulífeyrir	7.077.306	639.309	7.716.614
Makalífeyrir	125.143.817	3.877.848	129.021.666
Barnalífeyrir	52.196	0	52.196
Rekstrarkostnaður	4.726.434	1.550.970	6.277.404
Skuldbindingar samtals	634.917.635	37.968.802	672.886.437

Eignir umfram skuldbindingar	(407.075.365)	(23.045.484)	(430.120.849)
------------------------------	---------------	--------------	---------------

Í hlutfalli af skuldbindingum	-64,1%	-60,7%	-63,9%
-------------------------------	--------	--------	--------

	2014	2013	Breyting milli ára
Endurmetin hrein eign til greiðslu lífeyris	227.842.270	220.138.488	3,5%
Áfallin skuldbinding	634.917.635	599.514.688	5,9%
Heildarskuldbinding	672.886.437	641.050.752	5,0%

Lífeyrisréttindi í sjóðnum eru reiknuð sem hlutfall af dagvinnulaunum sjóðfélaga og þegar launin hækka þá hækkar skuldbinding sjóðsins í sama hlutfalli og launin. Við útreikning skuldbindinga er miðað við dagvinnulaun í lok ársins.

21. Bakábyrgð ríkissjóðs á lífeyrisskuldbindingum B-deildar

Utan efnahagsreiknings B-deildar er getið um skuldbindingar launagreiðenda vegna lífeyrishækkana samkvæmt 1. mgr. 33. gr. laga um LSR nr. 1/1997. Eftirstæðar skuldbindingar umfram eignir sjóðsins og kröfu á ríkissjóð og aðra laungreiðendur vegna lífeyrishækkana eru á ábyrgð ríkissjóðs samkvæmt 32. gr. sömu laga.

	2014	2013	Breyting milli ára
Hrein eign til greiðslu lífeyris	227.326.889	217.024.224	4,7%
Endurmat á verðbréfaeign	515.381	3.114.265	-83,5%
Krafa á ríkissjóð og aðra launagreiðendur vegna lífeyrishækkana	270.722.108	255.252.622	6,1%
Áfallin skuldbinding skv. tryggingafræðilegri úttekt	(634.917.635)	(599.514.688)	5,9%
Krafa á ríkissjóð vegna bakábyrgðar	(136.353.257)	(124.123.577)	9,9%

22. Ábyrgð launagreiðenda á lífeyrisskuldbindingum A-deildar

A-deild stendur sjálf undir skuldbindingum sínum. Mótframlag launagreiðenda hefur frá stofnun deildarinnar verið 11,5% en það er hins vegar breytilegt skv. lögum um A-deild og er það endurskoðað árlega. Munur milli eignaliða og lífeyrisskuldbindinga er innan þeirra marka sem kveðið er á um í 39. gr. laga nr. 129/1997, sbr. ákvæði til bráðabirgða nr. VI. Þrátt fyrir að heildarstaða A-deildar sé innan leyfilegra marka er mikill munur milli eigna og skuldbindinga og er nauðsynlegt að bregðast við þeim vanda sem fyrst. Stjórn LSR hefur tekið til skoðunar mögulegar leiðir til að bregðast við neikvæðri tryggingafræðilegri stöðu A-deildar.

23. Uppgjör launagreiðenda á skuldbindingum

Eftirtaldir launagreiðendur hafa gert upp áfallnar lífeyrisskuldbindingar sínar gagnvart B-deild:

Skuldbinding B-deildar vegna uppgerðra réttinda í lok árs:	2014	2013
Áfengis- og tóbaksverslun ríkisins	2.973.038	2.968.218
Byggðastofnun	1.391.221	1.293.792
Framkvæmdasjóður Íslands	777.840	747.754
Hitaveita Suðurnesja hf. (skuldbindingar eftir 31.03.2001)	453.450	423.850
Isavia ohf. (ásamt Flugmálastjórn Íslands, Flugstoðum ohf. og fleiri)	16.332.178	15.268.443
Íbúðalánasjóður (ásamt Byggingasjóði og Húsnæðisstofnun ríkisins)	1.647.264	1.546.927
Íslandspóstur hf.	5.468.458	4.992.272
Íslandssild hf. (Sildarútvegsnefnd)	538.207	499.593
Íslensk endurtrygging	259.855	256.375
Íslenskar orkurannsóknir	506.047	454.059
Landsnet hf.	294.647	267.174
Lánasjóður íslenskra námsmanna	330.396	330.750
Orkubú Vestfjarða hf. (skuldbindingar eftir 30.06.2001)	304.110	273.361
Rafmagnsveitur ríkisins	4.866.792	4.757.825
Matís ohf. (Rannsóknarstofnun fiskiðnaðarins)	1.552.509	1.425.310
Ríkissjóður vegna lögreglumanna	1.118.668	874.271
Ríkisútvarpið ohf.	9.162.099	8.665.305
Samábyrgðin hf.	622.929	596.058
Sementsverksmiðjan hf.	1.037.339	1.025.034
Sinfóníuhljómsveit Íslands	3.263.700	3.124.662
Síminn hf. (ásamt Pósti og síma hf.)	38.111.373	36.894.358
Skýrr hf.	1.106.920	1.013.317
Slökkvilið höfuðborgarsvæðisins bs.	127.087	113.412
Þjóðhagsstofnun	1.195.521	1.170.451
Landsvirkjun Power ehf.	31.101	26.871
	93.472.748	89.009.444

Nokkrir launagreiðendur hafa gert upp áfallnar lífeyrisskuldbindingar sínar gagnvart B-deild og bera þeir þá ekki frekari skuldbindingu vegna þeirra réttinda sem uppgjórið tekur til. Skuldbinding sem gerð er upp með þessum hætti er byggð á tryggingafræðilegu mati miðað við uppgjörsdag. Innheimta lífeyrishækkana gagnvart viðkomandi launagreiðenda fellur niður frá og með uppgjörstegi. Skuldbindingu B-deildar vegna uppgerðra réttinda má sjá í töflu hér að framan.

Forsendur við uppgjör lífeyrisskuldbindinga eru þær sömu og við tryggingafræðilega úttekt á stöðu B-deildar. Um langtímaforsendur er að ræða þannig að ef lítið er til skamms tíma getur þróunin orðið önnur.

Stofnanir og fyrirtæki sem áður hafa gert upp skuldbindingar sínar gagnvart B-deild hafa flestar haldið áfram að greiða iðgjöld til B-deildar vegna þeirra starfsmanna sem voru í starfi þegar upphaflegt uppgjör á skuldbindingum fór fram. Í þeim tilfellum heldur áfram að myndast skuldbinding og er hún gerð upp árlega samkvæmt samkomulagi við þá launagreiðendur. Frá uppgjöri á skuldbindingu undangengins árs eru dregin iðgjöld sem greidd voru vegna ársins auk viðbótariðgjalda. Þá er launagreiðendum einnig heimilt að gera upp skuldbindingu sína frá ákveðnum tímamarki og síðan árlega eftir það.

Kennitölur LSR

	2014	2013	2012	2011	2010
Ávöxtun					
Nafnávöxtun	10,12%	10,47%	14,18%	7,19%	4,92%
Raunávöxtun	8,99%	6,57%	9,24%	1,86%	2,25%
Hrein raunávöxtun	8,91%	6,49%	9,15%	1,79%	2,19%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára	5,66%	4,46%	-2,70%	-4,55%	-2,90%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 10 ára	2,41%	2,45%	2,84%	1,80%	1,62%
Hlutfallsleg skipting verðbréfaeignar					
Skráð verðbréf með breytilegum tekjum	39,8%	37,3%	32,9%	29,2%	32,2%
Skráð verðbréf með föstum tekjum	37,7%	39,8%	43,2%	43,8%	42,4%
Óskráð verðbréf með breytilegum tekjum	6,0%	5,4%	5,6%	5,2%	4,1%
Óskráð verðbréf með föstum tekjum	3,9%	3,4%	3,3%	5,1%	4,0%
Veðlán	11,6%	13,0%	13,9%	15,7%	16,4%
Annað	1,0%	1,0%	1,0%	1,1%	1,0%
Hlutfallsleg skipting verðbréfaeignar eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum	67,5%	68,8%	68,7%	70,5%	66,0%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	32,5%	31,2%	31,3%	29,5%	34,0%
Kostnaður sem hlutfall af hreinni eign					
Rekstrarkostnaður að frádregnum öðrum tekjum	0,08%	0,08%	0,08%	0,07%	0,06%
Fjárfestingargjöld	0,07%	0,08%	0,08%	0,08%	0,08%
Fjöldatalningar					
Meðalfjöldi virkra sjóðfélaga	29.569	29.491	27.000	27.527	27.921
Meðalfjöldi lífeyrisþega	16.873	15.882	14.974	14.162	13.436
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir	77,2%	76,8%	75,6%	74,4%	74,3%
Örorkulífeyrir	6,9%	6,5%	6,5%	6,3%	6,4%
Makalífeyrir	14,8%	15,7%	16,1%	16,8%	17,4%
Barnalífeyrir	0,4%	0,3%	0,4%	0,4%	0,4%
Aðrar útgreiðslur	0,7%	0,6%	1,4%	2,0%	1,4%

Kennitölur A-deildar

	2014	2013	2012	2011	2010
Ávöxtun					
Nafnávöxtun	8,66%	10,08%	13,09%	6,67%	4,98%
Raunávöxtun	7,55%	6,19%	8,20%	1,37%	2,31%
Hrein raunávöxtun	7,50%	6,15%	8,14%	1,25%	2,27%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára	5,02%	4,02%	-2,71%	-4,46%	-2,71%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 10 ára	2,19%	2,34%	2,80%	1,64%	1,22%
Hlutfallsleg skipting verðbréfaeignar					
Skráð verðbréf með breytilegum tekjum	32,8%	32,3%	28,1%	24,9%	26,7%
Skráð verðbréf með föstum tekjum	46,1%	47,7%	51,4%	51,1%	51,1%
Óskráð verðbréf með breytilegum tekjum	7,0%	6,1%	6,3%	6,0%	4,5%
Óskráð verðbréf með föstum tekjum	3,6%	2,0%	1,4%	2,8%	1,5%
Veðlán	10,4%	11,9%	12,8%	15,2%	16,2%
Hlutfallsleg skipting verðbréfaeignar eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum	76,4%	75,9%	74,6%	74,5%	70,9%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	23,6%	24,1%	25,4%	25,5%	29,1%
Kostnaður sem hlutfall af hreinni eign					
Rekstrarkostnaður að frádregnum öðrum tekjum	0,05%	0,04%	0,05%	0,04%	0,03%
Fjárfestingargjöld	0,07%	0,08%	0,08%	0,08%	0,08%
Fjöldatalningar					
Meðalfjöldi virkra sjóðfélaga	23.313	23.066	22.685	22.730	22.703
Meðalfjöldi lífeyrisþega	3.709	3.168	2.681	2.243	1.876
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir	51,1%	49,5%	45,1%	38,0%	33,9%
Örorkulífeyrir	42,6%	43,3%	46,3%	52,0%	54,9%
Makalífeyrir	3,1%	3,7%	4,4%	4,7%	5,1%
Barnalífeyrir	3,2%	3,4%	4,2%	5,3%	6,1%
Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt					
Eignir umfram heildarskuldbindingar	-9,6%	-11,7%	-12,5%	-13,1%	-12,0%
Eignir umfram áfallnar skuldbindingar	1,6%	-2,2%	-3,3%	-5,2%	-2,5%

Kennitölur B-deildar

	2014	2013	2012	2011	2010
Ávöxtun					
Nafnávöxtun	12,17%	11,05%	15,49%	7,65%	4,64%
Raunávöxtun	11,03%	7,13%	10,49%	2,30%	1,98%
Hrein raunávöxtun	10,90%	7,00%	10,36%	2,12%	1,90%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára	6,38%	4,82%	-2,67%	-4,69%	-3,09%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 10 ára	2,70%	2,56%	2,89%	1,81%	1,66%
Hlutfallsleg skipting verðbréfaeignar					
Skráð verðbréf með breytilegum tekjum	48,1%	42,2%	36,9%	32,0%	36,4%
Skráð verðbréf með föstum tekjum	28,9%	33,0%	37,0%	39,5%	36,6%
Óskráð verðbréf með breytilegum tekjum	5,0%	4,8%	5,0%	4,6%	3,9%
Óskráð verðbréf með föstum tekjum	4,4%	5,1%	5,4%	7,2%	6,0%
Veðlán	13,7%	14,9%	15,7%	16,7%	17,1%
Hlutfallsleg skipting verðbréfaeignar eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum	55,4%	60,4%	62,5%	66,7%	61,8%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	44,6%	39,6%	37,5%	33,3%	38,2%
Kostnaður sem hlutfall af hreinni eign					
Rekstrarkostnaður að frádregnum öðrum tekjum	0,11%	0,12%	0,11%	0,10%	0,08%
Fjárfestingargjöld	0,07%	0,09%	0,09%	0,08%	0,08%
Fjöldatalningar					
Meðalfjöldi virkra sjóðfélaga	3.450	3.856	4.315	4.796	5.218
Meðalfjöldi lífeyrisþega	12.993	12.545	12.077	11.657	11.257
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir	80,6%	79,8%	79,1%	78,3%	77,8%
Örorkulífeyrir	2,9%	3,0%	3,3%	3,5%	3,5%
Makalífeyrir	16,4%	17,1%	17,6%	18,2%	18,6%
Barnalífeyrir	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt					
Eignir umfram heildarskuldbindingar	-63,9%	-63,1%	-62,9%	-63,0%	-62,1%
Eignir umfram áfallnar skuldbindingar	-64,1%	-63,3%	-63,2%	-63,4%	-62,5%

Kennitölur Séreignar LSR

Leið I

Ávöxtun

	2014	2013	2012	2011	2010
Nafnávöxtun	8,92%	9,66%	11,85%	6,74%	12,88%
Raunávöxtun	7,80%	5,79%	7,00%	1,44%	10,01%
Hrein raunávöxtun	7,74%	5,74%	6,95%	1,38%	9,96%
Meðaltal nafnávöxtunar síðustu 5 ára	9,99%	11,88%	6,11%	4,64%	6,73%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára	6,32%	6,59%	-1,23%	-2,85%	-1,24%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 10 ára	2,36%	2,63%	3,30%	1,50%	1,12%

Hlutfallsleg skipting verðbréfaeignar

Skráð verðbréf með breytilegum tekjum	92,1%	90,9%	89,2%	88,9%	54,9%
Skráð verðbréf með föstum tekjum	4,4%	4,6%	4,5%	4,6%	40,9%
Óskráð verðbréf með breytilegum tekjum	3,2%	3,8%	4,8%	4,7%	4,1%
Óskráð verðbréf með föstum tekjum	0,2%	0,7%	1,5%	1,9%	0,2%

Hlutfallsleg skipting verðbréfaeignar eftir gjaldmiðlum

Eignir í íslenskum krónum	66,8%	62,8%	62,5%	64,7%	61,1%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	33,2%	37,2%	37,5%	35,3%	38,9%

Kostnaður sem hlutfall af hreinni eign

Rekstrarkostnaður	0,06%	0,05%	0,05%	0,06%	0,05%
Fjárfestingargjöld	0,03%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%

Fjöldatalningar

Meðalfjöldi virkra sjóðfélaga	1.098	1.147	1.209	1.293	1.391
Meðalfjöldi lífeyrisþega	55	57	80	119	155

Hlutfallsleg skipting lífeyris

Ellilífeyrir	34,0%	25,7%	22,9%	11,2%	20,9%
Örorkulífeyrir	0,0%	0,1%	0,2%	0,5%	0,3%
Makalífeyrir	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,7%
Barnalífeyrir	4,7%	2,1%	0,1%	0,7%	0,5%
Aðrar útgreiðslur	61,0%	71,9%	76,4%	87,3%	77,6%

Leið II

Ávöxtun

	2014	2013	2012	2011	2010
Nafnávöxtun	7,82%	8,71%	12,56%	7,83%	14,19%
Raunávöxtun	6,72%	4,87%	7,69%	2,47%	11,28%
Hrein raunávöxtun	6,66%	4,82%	7,63%	2,42%	11,23%
Meðaltal nafnávöxtunar síðustu 5 ára	10,19%	11,49%	8,65%	7,39%	8,26%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára	6,51%	6,21%	1,14%	-0,30%	0,17%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 10 ára	2,66%	2,78%	3,18%	3,24%	3,33%

Hlutfallsleg skipting verðbréfaeignar

Skráð verðbréf með breytilegum tekjum	88,4%	86,1%	85,0%	82,7%	55,6%
Skráð verðbréf með föstum tekjum	7,5%	8,0%	7,3%	10,8%	40,6%
Óskráð verðbréf með breytilegum tekjum	3,5%	4,4%	5,0%	4,7%	3,5%
Óskráð verðbréf með föstum tekjum	0,6%	1,4%	2,7%	1,8%	0,3%

Hlutfallsleg skipting verðbréfaeignar eftir gjaldmiðlum

Eignir í íslenskum krónum	70,9%	68,0%	69,8%	70,8%	70,7%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	29,1%	32,0%	30,2%	29,2%	29,3%

Kostnaður sem hlutfall af hreinni eign

Rekstrarkostnaður	0,06%	0,05%	0,05%	0,06%	0,05%
Fjárfestingargjöld	0,03%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%

Fjöldatalningar

Meðalfjöldi virkra sjóðfélaga	415	282	280	286	281
Meðalfjöldi lífeyrisþega	17	18	26	20	26

Hlutfallsleg skipting lífeyris

Ellilífeyrir	71,2%	53,0%	56,8%	46,7%	55,5%
Örorkulífeyrir	0,1%	0,3%	0,2%	0,5%	0,3%
Makalífeyrir	0,0%	0,5%	1,9%	0,0%	0,0%
Barnalífeyrir	1,9%	1,3%	1,0%	0,0%	2,7%
Aðrar útgreiðslur	26,8%	44,9%	40,1%	52,8%	41,5%

Leið III

Ávöxtun

Nafnávöxtun	3,17%	5,80%	6,73%	8,05%	6,23%
Raunávöxtun	2,12%	2,06%	2,11%	2,69%	3,53%
Hrein raunávöxtun	2,06%	2,01%	2,05%	2,63%	3,48%
Meðaltal nafnávöxtunar síðustu 5 ára	5,98%	8,17%	11,98%	13,21%	13,97%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára	2,45%	3,05%	4,24%	5,11%	5,46%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 10 ára	3,99%	4,35%	4,85%	5,32%	5,62%

Hlutfallsleg skipting verðbréfaeignar

Bundinn innlánsreikningur	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
---------------------------	--------	--------	--------	--------	--------

Hlutfallsleg skipting verðbréfaeignar eftir gjaldmiðlum

Eignir í íslenskum krónum	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
---------------------------	--------	--------	--------	--------	--------

Kostnaður sem hlutfall af hreinni eign

Rekstrarkostnaður	0,06%	0,05%	0,05%	0,06%	0,05%
Fjárfestingargjöld	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%

Fjöldatalningar

Meðalfjöldi virkra sjóðfélaga	1.292	1.140	1.197	1.246	1.251
Meðalfjöldi lífeyrisþega	105	95	110	123	127

Hlutfallsleg skipting lífeyris

Ellilífeyrir	68,5%	77,1%	59,5%	49,6%	50,7%
Örorkulífeyrir	0,1%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%
Makalífeyrir	1,2%	2,1%	0,8%	0,8%	1,4%
Barnalífeyrir	0,8%	1,6%	1,8%	0,9%	0,3%
Aðrar útgreiðslur	29,5%	19,2%	37,8%	48,7%	47,5%

Útreikningur á ávöxtun í Séreign LSR miðar við daglegt gengi á sjóðnum.

Leið II og Leið III voru stofnaðar 2002. Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 10 ára fyrir árið 2010 er því frá stofnun.

Lífeyrissjóður hjúkrunarfræðinga

Ársreikningur 2014

Skýrsla stjórnar

Eignir og ávöxtun

Hrein eign LH til greiðslu lífeyris nam 27,4 milljörðum kr. í árslok 2014. Eignirnar jukust um 1,4 milljarða kr. á árinu eða sem nemur 5,3%.

Ávöxtun á árinu 2014 var mjög góð en nafnávöxtun sjóðsins var 10,6%. Hrein raunávöxtun sjóðsins, þ.e. raunávöxtun þegar rekstrarkostnaður hefur verið dreginn frá hreinum fjárfestingartekjum, var 9,3% á árinu 2014 samanborið við 7,3% árið áður. Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ár er 5,9%, en 2,2% sé horft til síðustu 10 ára. Frá árinu 1991 er meðaltal hreinnar raunávöxtunar 4,1% en í tryggingafræðilegri úttekt er miðað við 3,5% ávöxtun til langs tíma.

Á árinu 2014 var raunávöxtun innlendra skuldabréfa 5,1%, innlendra hlutabréfa og hlutdeildarskírteina 11,5% og erlendra hlutabréfa og hlutdeildarskírteina 14,4%, umreiknað í íslenskar krónur.

Í árslok 2014 voru hlutabréf 46,6% af verðbréfaeign sjóðsins, en hlutfallið var 41,8% árið áður. Verðbréfaeign sjóðsins í árslok 2014 skiptist þannig að 55,3% voru í íslenskum krónum og 44,7% voru í erlendum gjaldmiðlum.

Fjárfestingar

Á árinu 2014 var LH nettóseljandi verðbréfa fyrir 13,8 milljónir kr. Fjárfestingar á árinu 2014 skiptust þannig að 66,3 milljónir kr. fóru í innlend skuldabréf og 269,9 milljónir kr. í innlend hlutabréf. LH var nettóseljandi erlendra hlutabréfa að fjárhæð 1,2 milljónir kr. ásamt því að endurgreiðslur úr sjóðum um sameiginlega fjárfestingu námu 348,7 milljónum kr. Uppgreiðslur sjóðfélagalána umfram útlán námu 179,5 milljónum kr.

Gjaldmiðlavarnasamningar

Í árslok 2014 voru eftirstöðvar skuldar við skilanevnd Glitnis vegna gjaldmiðlavarnasamninga 163 milljónir kr. Skuldin lækkaði um 128 milljónir kr. á árinu 2014 vegna greiðslu skv. samkomulagi frá árinu 2012 um uppgjör samninganna auk skuldajöfnunar.

Skuldajöfnunin er vegna sáttar sem náðist milli sjóðsins og Glitnis á árinu 2014 vegna víkjandi skuldabréfs sem

sjóðurinn átti á bankann. Glitnir samþykkti hluta af kröfu sjóðsins vegna bréfsins sem almenna kröfu og skuldajafnanlega á móti skuld vegna gjaldmiðlavarnasamninga. Viðurkenning kröfunnar fól í sér bakfærða niðurfærslu að fjárhæð 37 milljónir kr. í ársreikningi sjóðsins á árinu 2014 þar sem bréfið hafði verið afskrifað að fullu.

Iðgjöld

Lögbundin iðgjöld ársins, ásamt réttindaflutningum og endurgreiðslum, námu 225 milljónum kr. og lækkuðu um 4% milli ára. Virkir sjóðfélagar voru 351 og fækkaði þeim um 8%. Alls greiddi 371 sjóðfélagi iðgjald til LH á árinu 2014 og fækkaði þeim um 8,2% milli ára. Í árslok áttu 2.984 sjóðfélagar skráð réttindi hjá sjóðnum.

Innborganir ríkissjóðs inn á skuldbindingar

Innborganir ríkissjóðs inn á skuldbindingar sínar við sjóðinn í formi viðbótariðgjalda námu 631,2 milljónum kr. á árinu 2014. Þar af voru 520 milljónir kr. sem hefðu að óbreyttu runnið til ríkissjóðs vegna samkomulags við fyrirtæki í velferðarþjónustu um uppgjör á skuldbindingum þeirra í milli. Innborganir annarra launagreiðenda í formi viðbótariðgjalda námu 8,4 milljónum kr. á árinu 2014 en á móti voru 493,3 milljónir kr. af inneign fyrri ára vegna viðbótariðgjalda nýttar upp í framangreint uppgjör á skuldbindingum.

Innborganir ríkissjóðs eru vaxtareiknaðar til samræmis við ávöxtun lífeyrissjóðsins og mynda inneign sem dregin er frá skuldbindingum. Með aukagreiðslum til sjóðsins er ríkissjóður að dreifa greiðslum á skuldbindingum sínum til lengri tíma, en ríkissjóður er bakábyrgur fyrir skuldbindingum sjóðsins ásamt öðrum launagreiðendum. Inneign ríkissjóðs vegna aukagreiðslna nam 20.851 milljón kr. í árslok 2014 og hækkaði hún um 2,5% milli ára.

Lífeyrir

Lífeyrisgreiðslur námu 2.741 milljón kr. á árinu 2014 og hækkuðu um 10,9% milli ára. Alls fengu 997 einstaklingar greiddan lífeyri úr sjóðnum á árinu en lífeyrisþegum fjölgaði um 5,6% milli ára. Endurgreiðslur launagreiðenda á lífeyrisgreiðslum námu 1.066 milljónum kr. á árinu og hækkuðu um 13,6% milli ára.

Rekstrarkostnaður og fjárfestingargjöld

LH er með þjónustusamning við Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins (LSR) sem annast rekstur sjóðsins. Hlutdeild í kostnaði miðast við umfang við rekstur sjóðsins að teknu tilliti til stærðarhagkvæmi.

Á árinu 2014 námu rekstrarkostnaður og fjárfestingargjöld 66,7 milljónum kr. en voru 65,2 milljónir kr. árið áður og hækkuðu um 2,2% milli ára. Aðrar tekjur námu 1,3 milljónum kr. á árinu 2014 og lækkuðu um 3,3% milli ára. Kostnaður að frátöldum öðrum tekjum var 0,25% af meðaleignum sjóðsins árið 2014. Þar af nam rekstrarkostnaður 0,14% af meðaleignum.

Hlutdeild í launakostnaði nam 37,6 milljónum kr. árið 2014 og skiptist þannig að heildarfjárhæð launa var 30,7 milljónir kr. og launatengd gjöld 6,9 milljónir kr. Hlutdeild í stöðugildum var 3,4 á árinu 2014.

Tryggingafræðileg úttekt og hrein eign til greiðslu lífeyris

Áfallin skuldbinding sjóðsins í árslok 2014 var 78 milljarðar kr. og hækkaði um 6,9% á árinu. Samkvæmt útreikningi tryggingafræðings eiga launagreiðendur að standa undir 38,9 milljörðum kr. af skuldbindingum sjóðsins með greiðslu lífeyrishækkana. Skuldbindingar sem sjóðurinn á sjálfur að standa undir eru því 39,1 milljarðar kr. Samkvæmt efnahagsreikningi var hrein eign sjóðsins til greiðslu lífeyris í árslok 27,4 milljarðar kr. og endurmetin hrein eign hans reyndist vera sama upphæð.

Eins og fram kom í umfjöllun hér að framan hefur ríkissjóður greitt aukalega inn á skuldbindingar sínar við sjóðinn. Í árslok 2014 námu uppfærðar greiðslur ríkissjóðs 20,9 milljörðum kr. og inneign annarra launagreiðenda nam 555 milljónum kr.

Stjórn sjóðsins hefur látið gera úttekt á framtíðargreiðsluflæði sjóðsins og samkvæmt niðurstöðum hennar mun sjóðurinn tæmast á árinu 2031 ef ekki koma til frekari aukagreiðslur frá ríkissjóði.

Lokaorð

Stærsta óvissuatriðið sem snýr að sjóðnum er fjármögnun á skuldbindingum hans til framtíðar en ljóst er að eignir hans munu verða uppnar mörögum árum áður en skuldbindingar hafa verið greiddar að fullu. Nauðsynlegt er að ríkissjóður sem bakábyrgðaraðili setji fram áætlun um hvernig bregðast skuli við þeirri stöðu.

Útstreymi í formi lífeyrisgreiðslna er verulega umfram innborganir til sjóðsins. Það hefur því þurft að selja verðbréf til að fjármagna lífeyrisgreiðslur. Þetta hefur fyrst og fremst verið gert með sölu innlendra skuldabréfa. Hlutfallslegt vægi erlendra verðbréfa hefur því aukist og þarf að huga að því hvenær komi að þeim tímamarki að hefja sölu þeirra.

Ávöxtun á árinu 2014 var mjög góð og vel gekk að ávaxta alla eignaflokka. Það sem af er árinu 2015 hafa innlend og erlend hlutabréf ávaxtast vel. Þá munu fyrirhugaðar skráningar í Kauphöll Íslands á árinu auka framboð innlendra fjárfestingarkosta.

Stjórn Lífeyrissjóðs hjúkrunarfræðinga og framkvæmdastjóri staðfesta hér með ársreikning sjóðsins fyrir árið 2014 með undirskrift sinni.

Reykjavík, 10. apríl 2015.

Oddur Gunnarsson formaður stjórnar, Ragnheiður Gunnarsdóttir varaformaður, Guðjón Hauksson og Halldóra Friðjónsdóttir.

Haukur Hafsteinsson, framkvæmdastjóri

Áritun endurskoðenda

Til stjórnar og sjóðfélaga Lífeyrissjóðs hjúkrunarfræðinga

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Lífeyrissjóðs hjúkrunarfræðinga fyrir árið 2014. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og skýringar nr. 1–23 og kennitölur.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga og settar reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Samkvæmt því ber þeim að skipuleggja, innleiða og viðhalda innra eftirliti sem varðar gerð og framsetningu ársreiknings þannig að hann sé í meginatriðum án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Ábyrgð endurskoðenda

Ábyrgð okkar felst í því álitum sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla og ákvæði laga um Ríkisendurskoðun. Samkvæmt þeim ber okkur að fara eftir settum siðareglum, skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fái um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðunin felur í sér aðgerðir til að staðfesta fjárhæðir og aðrar upplýsingar í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggir á faglegu mati endurskoðandans, meðal annars á þeirri áhættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka. Við áhættumatið er tekið tillit til þess innra eftirlits sem varðar gerð og framsetningu ársreiknings, til þess að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits sjóðsins. Endurskoðunin felur einnig í sér mat á þeim reikningskila- og matsaðferðum sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins sem og mat á framsetningu hans í heild.

Við teljum okkur hafa aflað nægjanlegra og viðeigandi gagna við endurskoðunina til að undirbyggja álit okkar.

Álit

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu Lífeyrissjóðs hjúkrunarfræðinga á árinu 2014, efnahag 31. desember 2014 og breytingu á handbæru fé á árinu 2014, í samræmi við lög um ársreikninga og settar reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Í skýrslu stjórnenda eða í skýringum koma fram þær upplýsingar sem ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og settar reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Ríkisendurskoðun, 10. apríl 2015

Sveinn Arason, ríkisendurskoðandi

Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris fyrir árið 2014

	Skýring	2014	2013
Iðgjöld			
Iðgjöld sjóðfélaga		51.609	61.365
Iðgjöld launagreiðenda		173.512	173.172
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(11)	0
Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði		22.854	22.865
Lífeyrishækkanir		1.065.920	938.546
Uppgreiddar lífeyrisskuldbindingar	8	3.880	2.905
Innborganir launagreiðenda inn á skuldbindingar	9	146.299	108.565
Iðgjöld alls		1.464.063	1.307.417
Lífeyrir			
Lífeyrir	10	2.740.938	2.472.053
Annar beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	10	3.338	3.480
Lífeyrir alls		2.744.275	2.475.533
Fjárfestingartekjur			
Tekjur af eignarhlutum	11	1.001.737	817.992
Vaxtatekjur og gengismunur	12	1.654.290	1.821.705
Breytingar á niðurfærslu	5	44.155	107.001
Framvirkir gjaldmiðlavarناسamningar	6	11.469	9.180
Fjárfestingartekjur alls		2.711.650	2.755.878
Fjárfestingargjöld			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	7	27.154	29.523
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	7	39.523	35.720
Aðrar tekjur			
Aðrar tekjur	7	1.264	1.307
Hækkun á hreinni eign á árinu		1.366.025	1.523.826
Hrein eign frá fyrra ári		25.993.228	24.469.402
Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris		27.359.253	25.993.228

Efnahagsreikningur 31.12.2014

Eignir	Skýring	2014	2013
Fjárfestingar			
Verðbréf með breytilegum tekjum	14	14.226.339	12.589.298
Verðbréf með föstum tekjum	15	9.982.088	10.244.981
Veðlán	15	2.127.215	2.358.543
Aðrar fjárfestingar		54.769	0
Fjárfestingar alls		26.390.411	25.192.822
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur	16	33.816	60.354
Ýmsar kröfur		155	19
Kröfur alls		33.972	60.373
Aðrar eignir			
Rekstrarfjármunir og aðrar efnislegar eignir	4,13	5.738	6.094
Sjóður og bankareikningar		1.215.756	1.126.214
Aðrar eignir alls		1.221.494	1.132.308
Eignir samtals		27.645.877	26.385.503
Skuldir			
Skuldbindingar			
Áfallin lífeyrisskuldbinding		12.844	11.747
Skuldbindingar alls		12.844	11.747
Viðskiptaskuldir			
Aðrar skuldir	17	111.110	89.751
Framvirkir gjaldmiðlavarnasamningar	6	162.671	290.777
Viðskiptaskuldir alls		273.780	380.528
Skuldir samtals		286.624	392.275
Hrein eign til greiðslu lífeyris		27.359.253	25.993.228
Eignir utan efnahagsreiknings			
Krafa á launagreiðendur skv. 20. gr. laga nr. 2/1997	21	38.949.471	36.424.201

Sjóðstreymi fyrir árið 2014

	2014	2013
Inngreiðslur		
Iðgjöld	1.490.601	1.279.478
Fjárfestingartekjur	264.533	191.643
Afborganir verðbréfa	1.368.763	1.357.876
Seld verðbréf með breytilegum tekjum	1.520.480	1.485.937
Seld verðbréf með föstum tekjum	404.209	382.227
Seldar fullnustueignir og aðrar inngreiðslur	0	33.682
Inngreiðslur	5.048.587	4.730.844
Útgreiðslur		
Lífeyrir	2.720.896	2.471.514
Fjárfestingargjöld	27.105	31.510
Rekstrarkostnaður án afskrifta	38.508	33.557
Gjaldmiðlavarnasamningar	79.712	757.828
Útgreiðslur	2.866.221	3.294.409
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og annarri fjárfestingu	2.182.366	1.436.434
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting		
Kauf á verðbréfum með breytilegum tekjum	1.440.472	1.193.202
Kauf á verðbréfum með föstum tekjum	542.093	61.451
Ný veðlán og útlán	54.660	25.500
Varanlegir rekstrarfjármunir og fullnustueignir	55.599	1.562
Ráðstöfun alls	2.092.824	1.281.715
Hækkun á handbæru fé	89.542	154.719
Handbært fé í ársbyrjun	1.126.214	971.495
Handbært fé í árslok	1.215.756	1.126.214

Skýringar með ársreikningi 2014

Almennt

1. Almenn

Ársreikningur Lífeyrissjóðs hjúkrunarfræðinga (LH) er saminn í samræmi við reglur nr. 55/2000 um ársreikninga lífeyrissjóða sem settar eru af Fjármálaeftirlitinu á grundvelli laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.

2. Iðgjöld og réttindi

Iðgjald til LH er 12% af dagvinnulaunum, vaktaálagi, persónuuppbót og orlofsuppbót. Réttindi sjóðfélaga miðast við þann tíma sem greitt hefur verið í sjóðinn, ásamt starfshlutfalli. Almennur réttur til töku ellilífeyris er við 65 ára aldur. Sjóðfélaga er þó heimilt að hefja töku lífeyris fyrr ef samanlagður sjóðfélagaaldur hans og lífaldur er 95 ár eða meira (95 ára regla), en þó aldrei fyrr en hann er orðinn 60 ára. Lífeyrir reiknast sem hlutfall af launum við starfslok eða í ákveðnum tilvikum af launum vegna 10 ára í hærra launuðu starfi. Eftir það taka lífeyrisgreiðslur mið af dagvinnulaunum eftirmanns í starfi eða breytingum sem verða að meðaltali á föstum launum opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu, samkvæmt svokallaðri meðaltalsreglu. Með lagabreytingum sem tóku gildi við upphaf árs 1997 gátu lífeyrisþegar LH valið hvort breytingar á lífeyrisgreiðslum þeirra fylgdu launum eftirmanns í starfi eða meðalbreytingum sem verða á launum opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu.

3. Sundurliðun fjárfestinga

Til verðbréfa með breytilegum tekjum teljast innlend og erlend hlutabréf og hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða. Erlend verðbréf sjóðsins eru skráð á skipulögðum verðbréfamörkuðum og því eignfærð á markaðsverði miðað við síðasta skráða gengi þeirra í árslok. Verðbréfin eru umreiknuð í íslenskar krónur á kaupgengi skv. Seðlabanka Íslands í árslok. Innlend hlutabréf sjóðsins sem skráð eru í Kauphöll Íslands eru eignfærð á markaðsverði í árslok, en óskráð hlutabréf á kostnaðarverði eða áætluðu gangvirði ef það er lægra. Fjárfestingar í framtakssjóðum og samlagshlutfélögum eru færðar til eignar á gangverði skv. upplýsingum frá vörsluaðilum.

Til verðbréfa með föstum tekjum teljast innlend og erlend skuldabréf og önnur verðbréf með föstum vöxtum eða með tiltekna vaxtaviðmiðun. Til veðlána teljast innlend skuldabréfalán með veði í fasteign. Verðbréf með föstum tekjum eru færð til eignar með áföllnum verðbótum og vöxtum m.v. vaxtakjör verðbréfanna að teknu tilliti til ávöxtunarkröfu þeirra á kaupdegi. Áföllin eða gengisaukinn sem myndast við kaup verðbréfanna eru færð í ársreikninginn á afborgunartíma þeirra miðað við virka vexti. Verðbréf í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð í íslenskar krónur á kaupgengi skv. Seðlabanka Íslands í árslok.

4. Varanlegir rekstrarfjármunir

Fasteign og aðrir varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum. Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundradshluti af stofnverði. Afskriftir vegna kaupa ársins 2014 reiknast hlutfallslega eftir eignarhaldstíma innan ársins. Afskriftahlutföll eru eftirfarandi: tölvubúnaður 33,3% og aðrir rekstrarfjármunir 10–15%.

5. Niðurfærsla verðbréfa og afskriftasjóður

Verðbréfasafn lífeyrissjóðsins hefur verið yfirfarið og mat lagt á virði þess. Sjóðurinn hefur lagt til hliðar í afskriftasjóð til að mæta mögulegum niðurfærslum skuldabréfa í framtíðinni. Að mestu leyti er um að ræða kröfur á hendur þeim verðbréfaútgefendum sem lentu í fjárhagsvanda í efnahagshruninu. Mat á lánum lífeyrissjóðanna til einstaklinga tekur mið af mati á vanskilum, veðstöðu og áhrifum þeirra úrræða sem eru í gangi til aðstoðar þeim sem lent hafa í skuldavanda.

Á árinu 2009 lýsti LH kröfu í þrotabú Glitnis vegna víkjandi skuldabréfs sem sjóðurinn hafði keypt á bankann. Krafan var ekki samþykkt sem almenn krafa í búið og höfðaði LH í framhaldinu dómsmál á hendur Glitni með það að markmiði að fá kröfuna samþykkt sem almenna kröfu. Vegna varúðarsjónarmiða var skuldabréfið að fullu fært á afskriftareikning í árslok 2008. Sátt náðist í deilunni á árinu 2014 og var fallist á samþykkt hluta kröfunnar sem almenna kröfu og skuldajafnanlega á móti skuld vegna gjaldmiðlavarnarsamninga. Viðurkenning kröfunnar fól í sér bakfærða niðurfærslu að fjárhæð 36,9 milljónir kr. í ársreikningi sjóðsins á árinu 2014.

Próun afskriftasjóðs og gjaldfærð niðurfærsla ársins er sem hér segir:

Afskriftasjóður í ársbyrjun	599.432
Víkjandi skuldabréf á Glitni, bakfærð niðurfærsla	(36.925)
Framlag í afskriftasjóð, gjaldfært (tekjufært) á árinu	(7.230)
Endanlega tapað	2.509
Afskriftasjóður í árslok	557.786

6. Gjaldmiðlavarnasamningar

Skuld vegna gjaldmiðlavarnasamninga við skilanevnd Glitnis og hreyfingar ársins eru sem hér segir:

Skuld í ársbyrjun	290.777
Skuldajöfnun vegna víkjandi skuldabréfs á Glitni	(36.925)
Lækkun á samningsfjárhæð	(11.469)
Uppgjör samkvæmt samkomulagi	(79.712)
Skuld í árslok	162.671

Skuldajöfnun er vegna sáttar sem náðist milli sjóðsins og Glitnis á árinu 2014 vegna víkjandi skuldabréfs sem sjóðurinn átti á bankann. Glitnir samþykkti hluta af kröfu sjóðsins vegna bréfsins sem almenna kröfu og skuldajafnanlega á móti skuld vegna gjaldmiðlavarnarsamninga.

7. Fjárfestingargjöld, rekstrarkostnaður og aðrar tekjur

Rekstrarkostnaði sjóðsins er skipt í fjárfestingargjöld og rekstrarkostnað eftir því hvort um er að ræða kostnað við eignu-umsýslu eða annan rekstur sjóðsins.

Umsýslu- og viðskiptakostnaður vegna erlendra og innlendra hlutabréfa, erlendra sérgreindra hlutabréfasafna, erlendra hlutdeildarskírteina og framtaksfjárfestinga er ýmist bókfærður á móti vaxtatekjum viðkomandi verðbréfa eða innfallinn í fjárfestingartekjum viðkomandi sjóða.

Undir liðnum *aðrar tekjur* eru færðar tekjur af lánastarfsemi aðrar en lántökugjöld. Þá er jafnframt færð undir aðrar tekjur þóknun til sjóðsins fyrir að móttaka iðgjöld í VIRK starfsendurhæfingarsjóð.

Iðgjöld

8. Uppgreiddar lífeyrisskuldbindingar

Uppgjör launagreiðenda á skuldbindingum sínum við sjóðinn námu 3.880 þúsundum kr. á árinu 2014. Um var að ræða uppgjör lífeyrisskuldbindinga vegna áunninna réttinda á árinu 2014.

9. Innborganir launagreiðenda inn á skuldbindingar

	2014	2013
Innborganir ríkissjóðs inn á bakábyrgð vegna skuldbindinga	631.206	92.318
Viðbótarframlög ýmissa launagreiðenda, innborgun inn á skuldbindingar	8.424	16.247
Inneign vegna viðbótariðgjalda nýtt til uppgjörs skuldbindinga	(493.331)	0
	146.299	108.565

Lífeyrir

10. Lífeyrisgreiðslur

Sundurliðun lífeyrisgreiðslna eftir tegundum lífeyris:

	2014	2013
Ellilífeyrir	2.450.282	2.207.335
Örorkulífeyrir	201.157	185.227
Makalífeyrir	88.903	78.896
Barnalífeyrir	596	594
	2.740.938	2.472.053
Kostnaður vegna örorkumats	253	373
Gjald til VIRK starfsendurhæfingarsjóðs	3.085	3.107
	2.744.275	2.475.533

Fjárfestingartekjur

11. Fjárfestingartekjur af eignarhlutum sundurliðast þannig:

	2014	2013
Af innlendum hlutabréfum	265.225	437.272
Af erlendum hlutabréfum	747.511	393.632
Umsýsluþóknun skv. reikningum eða upplýsingum frá stýringaraðilum	(9.479)	(11.368)
Viðskiptakostnaður innlendra hlutabréfa	(1.521)	(1.545)
	1.001.737	817.992

Undir tekjur af eignarhlutum fellur arður af hlutabréfum, söluhagnaður og óinnleystur gengismunur af hlutabréfum, bæði vegna breytinga á gengi bréfanna og gengi erlendra gjaldmiðla. Jafnframt er umsýsluþóknun og viðskiptakostnaður færður á móti tekjum en sýndur sérstaklega í þeim tilvikum þar sem nákvæmar upplýsingar liggja fyrir.

Hjá nokkrum vörsluaðilum verðbréfasafna liggja kostnaðarupplýsingar ekki fyrir eða fást ekki gefnar upp og er sá kostnaður því innfalin í vaxtatekjum viðkomandi sjóða. Miðað við umsamin þóknanahlutföll og meðalstöðu hvers safns fyrir sig er áætlað að umsýsluþóknun til viðbótar því sem kemur fram í töflu hér að ofan hafi numið 24,1 milljón kr. á árinu 2014.

12. Vaxtatekjur og gengismunur sundurliðast þannig:

	2014	2013
Af veðlánunum	115.092	185.926
Af öðrum skuldabréfum	619.587	857.918
Vörslugjöld innlendra skuldabréfa	(3.738)	(3.164)
Af hlutdeildarskírteinum	869.197	759.150
Umsýsluþóknun skv. fyrirbyggjandi upplýsingum vegna hlutdeildarskírteina	(5.754)	(3.414)
Af bankainnistæðum o.fl.	58.992	27.776
Lántökugjöld	546	255
Dráttarvextir	367	115
Söluhagnaður (sölutap)	0	(2.856)
	1.654.290	1.821.705

Undir vaxtatekjur og gengismun falla vaxtatekjur af verðbréfum með föstum tekjum, veðlánunum, bundnum bankainnistæðum, iðgjöldum og veltiinnlánunum auk lántökugjalda af lánastarfsemi. Þá fellur undir þennan lið gengismunur af verðbréfum með föstum tekjum í erlendum gjaldmiðlum og breytingar á verði innlendra og erlendra hlutdeildarskírteina.

Hjá nokkrum vörsluaðilum verðbréfasjóða (hlutdeildarskírteina) liggja kostnaðarupplýsingar ekki fyrir eða fást ekki gefnar upp og er sá kostnaður því innifalinn í vaxtatekjum viðkomandi sjóða. Miðað við umsamin þóknanahlutföll og meðalstöðu hvers safns fyrir sig er áætlað að umsýsluþóknun til viðbótar því sem kemur fram í töflu hér að ofan hafi numið 30,8 milljónum kr. á árinu 2014.

Fjárfestingar

13. Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir þeirra, sem reiknaðar eru sem fastur árlegur hundradshluti, greinast þannig:

Heildarverð 1.1.2014	7.353
Viðbætur á árinu	830
Heildarverð 31.12.2014	8.183
Afskrifað áður	1.259
Afskrifað á árinu	1.185
Afskrifað samtals	2.444
Bókfært verð 31.12.2014	5.738

Afskriftahlutföll 2014 eru eftirfarandi: 10-33%

14. Verðbréf með breytilegum tekjum

Erlend verðbréf eftir fjárvörsluaðilum:

Hlutabréf:	2014	2013
Sampo OYJ-A SHS	25.799	24.390
	25.799	24.390
Sérgreind hlutabréfasöfn:		
MFS Institutional Advisors	2.013.778	1.768.400
Morgan Stanley	708.904	550.765
EFG Global Equity	542.240	494.429
ETF Credit Suisse	305.863	382.515
	3.570.785	3.196.109

Hlutdeildarskírteini í hlutabréfasjóðum:	2014	2013
Vanguard Global Stock Index	1.371.430	1.185.516
Schroder Global Core	1.111.316	854.015
JP Morgan Global Dynamic B	933.604	924.724
Schroder Global Quant Value	752.668	357.791
T. Rowe Price US Large Growth	645.174	678.696
Templeton Growth Fund	347.506	345.885
T. Rowe Price US Small Cap Fund	323.422	372.563
Seilern Stryx Fund	287.862	283.113
ACM Global Growth Trends	245.163	259.495
Jupiter European Growth	225.418	208.881
Aberdeen EM	194.288	77.523
Vanguard Global Enhanced	153.307	132.358
Katla Fund Global Value	119.293	47.447
JP Morgan Global Emerging Equity	70.611	64.908
	6.781.062	5.792.914
<hr/>		
Hlutdeildarskírteini í framtaks- og fasteignasjóðum:		
Schroder Private Equity III	227.146	281.530
Morgan Stanley Private Equity III	167.409	162.515
Morgan Stanley Emerging Private Markets	118.601	99.738
Schroder Private Equity IV	113.568	109.070
Partners Group Private Equity	83.939	85.582
Morgan Stanley Private Markets IV	75.434	61.544
SVG Diamond Private Equity III	73.845	58.942
Schroder Private Equity II	70.651	95.101
BlackRock Diversified Private Equity III	64.033	69.869
BlackRock Private Opportunity Fund II	53.219	50.776
LGT Crown European Private Equity Fund	52.879	63.598
Landsbanki Private Equity II	45.722	57.554
Templeton Real Estate Fund	39.213	50.255
Morgan Stanley Private Equity II	38.376	44.171
International Private Equity Fund II LP	30.490	42.538
Brú II Venture Capital Fund	21.902	28.087
SVG Asia Fund of Funds	28.013	22.577
Alþjóða framtaksjóðurinn	16.694	21.294
Landsbanki Private Equity II – B	8.459	0
Private Opportunity Ventures	1.030	1.194
DLJ Merchant Banking Partners	0	25.165
	1.330.623	1.431.100
Erlend verðbréf með breytilegum tekjum alls	11.708.269	10.444.513

Í sérgreindu hlutabréfasöfnunum eru eingöngu hlutabréf í markaðsskráðum stórum erlendum hlutafélögum og er eignarhluti sjóðsins í hverju félagi fyrir sig óverulegur.

Lífeyrissjóðurinn hefur skuldbundið sig til fjárfestinga í framtaksjóðum, fasteignasjóðum og samlagshlutafélögum fyrir samtals 2,6 milljarða kr. sem skiptast þannig að 2,1 milljarðar kr. eru vegna erlendra sjóða, 396 milljónir kr. vegna samlagshlutafélaga og 86,2 milljónir kr. vegna annarra innlendra sjóða. Samtals hefur verið fjárfest í þessum sjóðum fyrir 2 milljarða kr. Sjóðurinn á því eftir að fjárfesta fyrir 586 milljónir kr. og kemur þessi fjárhæð til greiðslu á næstu árum.

Innlend verðbréf:

Skráð innlend hlutabréf:	Eignarhl.	2014	2013
Icelandair Group hf.	0,4%	375.249	378.651
Össur hf.	0,2%	277.970	238.504
Hagar hf.	0,5%	216.610	255.091
Eimskipafélag Íslands hf.	0,4%	194.933	219.949
Marel hf.	0,2%	173.880	200.099
HB Grandi hf.	0,2%	126.581	0
Vátryggingafélag Íslands hf.	0,3%	76.020	97.277
Tryggingamiðstöðin hf.	0,3%	66.276	87.737
N1 hf.	0,0%	57.652	0
Sjóvá Almennar tryggingar hf.	0,0%	52.281	0
Reginn hf.	0,0%	46.714	0
Fjarskipti hf.	0,0%	40.425	42.769
		1.704.591	1.520.076
Óskráð innlend hlutabréf:			
Skipti hf.	1,1%	298.119	298.119
Reitir fasteignafélag	0,3%	117.588	0
EIK fasteignafélag hf.	0,7%	98.566	60.873
FAST-1 slhf.	1,0%	65.162	12.899
SÍA II slhf.	0,8%	41.238	0
SF IV slhf.	0,5%	40.552	0
Veðskuld II slhf.	1,0%	34.820	0
Akur fjárfestingar slhf.	0,7%	12.479	30
FÍ Fasteignafélag slhf.	1,0%	10.090	5.357
Frumtak slhf.	0,5%	9.903	11.827
EDDA slhf.	0,7%	7.988	0
SF III slhf.	0,7%	6.999	7.030
Advania hf.	0,1%	5.080	5.080
Stoðir hf.	0,0%	3.902	5.220
Eignarhaldsfélag lífeyrissjóða um verðbréfaþing ehf.	0,0%	35	35
SÍA II GP hf.	0,0%	32	0
SF I GP ehf.	0,0%	1	2
Atorka Group hf.	0,0%	0	11.594
SF I slhf.	0,0%	0	44.250
Egla hf.	0,0%	0	806
		752.554	463.123
Hlutdeildarskírteini í fagfjárfestastjóðum:			
Alþjóða fasteignastjóðurinn		48.156	47.544
Veðskuldabréfastjóður ÍV		6.000	0
Auður I, fagfjárfestastjóður slf.		5.803	7.799
Stefnir Íslenski Athafnasjóðurinn I		959	7.810
		60.918	63.153
Hlutdeildarskírteini í skuldabréfastjóðum:			
Virðing, Veðskuldabréfastjóður		5	98.433
		5	98.433
Innlend verðbréf með breytilegum tekjum alls		2.518.068	2.144.785
Verðbréf með breytilegum tekjum alls		14.226.339	12.589.298

Þau hlutabréf sem skráð eru á opinberum markaði eru metin á markaðsverði í árslok 2014.

15. Verðbréf með föstum tekjum og veðlán

Verðbréf með föstum tekjum og veðlán greinast þannig:

	2014	Hlutfall	2013	Hlutfall
Ríkistryggð bréf	8.058.892	66,5%	8.480.441	65,4%
Veðskuldabréf	2.127.215	17,6%	2.358.543	18,4%
Sveitarfélög	1.074.892	8,9%	1.321.835	8,2%
Fyrirtæki	116.471	1,0%	130.363	4,6%
Lánastofnanir	731.832	6,0%	312.342	3,4%
	12.109.303	100,0%	12.603.524	100,0%

Ofangreindar fjárhæðir eru að teknu tilliti til afskrifaðra og niðurfærðra verðbréfa. Af þingskráðum skuldabréfum, þar sem kaupverð lá fyrir í Kauphöll Íslands þann 31. desember 2014, nam markaðsvirðið 10,3 milljörðum kr. Veðskuldabréf í árslok 2014 eru lán til sjóðfélaga.

Sundurliðun verðbréfa með föstum tekjum og veðlána eftir formi verðtryggingar:

	2014	2013
Verðtryggt, vísitala neysluverðs	10.928.444	11.019.212
Óverðtryggt	1.107.889	1.514.007
Gengistryggt	72.971	70.305
	12.109.303	12.603.524

Sundurliðun erlendra eigna eftir myntum:

	2014	2013
Bandaríkjadollar	90,0%	88,7%
Evra	10,0%	11,3%
	100,0%	100,0%

Sundurliðun erlendra hlutdeildarskrteina og sérgreindra safna eftir heimshlutum:

	MSCI World Index	2014	2013
Norður-Ameríka	62,3%	56,7%	56,3%
Evrópa	24,8%	28,3%	29,9%
Kyrrahafslönd	12,9%	8,5%	8,2%
Próunarmarkaðir	0,0%	6,5%	5,4%
	100,0%	100,0%	100,0%

Kröfur

16. Kröfur á launagreiðendur

Kröfur á launagreiðendur skiptast þannig:

	2014	2013
Áætluð óinnheimt iðgjöld í árslok	10.301	11.471
Ógreidd skuldbinding vegna uppgjörs fyrirtækja á skuldbindingum	3.880	2.905
Kröfur vegna lífeyrishækkana	18.731	44.974
Vangreidd iðgjöld	904	1.004
	33.816	60.354

Viðskiptaskuldir

17. Aðrar skuldir

Aðrar skuldir skiptast þannig:

	2014	2013
Staðgreiðsla skatta af lífeyrisgreiðslum í desember	109.912	86.533
Aðrar skuldir	1.197	3.219
	111.110	89.751

Launakostnaður og fjöldi starfsmanna

18. Launakostnaður og fjöldi starfsmanna

LH er með þjónustusamning við Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins (LSR) sem annast rekstur sjóðsins. Hlutdeild í kostnaði miðast við umfangs við rekstur sjóðsins að teknu tilliti til stærðarhagkvæmi.

Hlutdeild sjóðsins í heildarlaunakostnaði LSR og LH nam 37,6 milljónum kr. árið 2014. Hann skiptist þannig að heildarlaun voru 30,7 milljónir kr. og launatengd gjöld 6,9 milljónir kr. Stöðugildi hjá Lífeyrissjóðum LSR og LH voru 45,3 á árinu 2014 og er hlutdeild sjóðsins metin 3,4 stöðugildi.

19. Laun til stjórnar, endurskoðunarnefndar, framkvæmdastjóra og endurskoðenda árið 2014

Stjórnar- og nefndarstörf:

Ragnheiður Gunnarsdóttir (stjórnarformaður 2014)	1.214
Ásta Lára Leósdóttir (varaformaður)	911
Guðjón Hauksson (stjórnarmaður)	607
Oddur Gunnarsson (stjórnarmaður)	607
Einar Mar Þórðarsson (varamaður í stjórn)	29
	<hr/> 3.368

Endurskoðunarnefnd:

Hallgrímur Snorrason, formaður endurskoðunarnefndar	840
Marianna Jónasdóttir	420
Trausti Hermannsson	420
	<hr/> 1.680

Haukur Hafsteinsson, framkvæmdastjóri LSR og LH	21.908
---	--------

Hlutdeild LH í launakostnaði framkvæmdastjóra nam 1.624 þúsund kr. og 125 þúsund kr. í þóknun til endurskoðunarnefndar.

Þóknun vegna innri endurskoðunar hjá LSR og LH nam 5.363 þúsund kr. á árinu 2014, þar af var hlutdeild LH 400 þúsund kr.

Ríkisendurskoðun sér um fjárhagsendurskoðun sjóðsins sbr. 6. gr. laga nr. 2/1997 án sérstakrar þóknunar. Reiknaður kostnaður vegna fjárhagsendurskoðunar hjá LSR og LH er 9.043 þúsund kr. og er sá kostnaður borinn uppi af fjárveitingu til Ríkisendurskoðunar á fjárlögum.

Tryggingafræðileg úttekt

20. Tryggingafræðileg úttekt

Stjórn sjóðsins fól Talnakönnun hf. að gera tryggingafræðilega úttekt á stöðu sjóðsins miðað við árslok 2014. Útreikningarnir miða við að launahækkunar séu 1,5% umfram vísitölu neysluverðs og að ávöxtun eigna verði 2% umfram launahækkunar.

Helstu niðurstöður tryggingafræðilegrar úttektar eru þessar:

Eignir:	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Hrein eign til greiðslu lífeyris	27.359.253	0	27.359.253
Núvirði verðbréfa	639.286	0	639.286
Fjárfestingargjöld	(636.914)	0	(636.914)
Núvirði framtíðariðgjalda	0	1.082.403	1.082.403
Eignir samtals	27.361.625	1.082.403	28.444.028
Skuldbindingar:			
Ellilífeyrir	70.164.920	2.774.244	72.939.164
Örorkulífeyrir	1.344.954	29.272	1.374.226
Makalífeyrir	5.914.147	154.113	6.068.259
Barnalífeyrir	3.265	0	3.265
Rekstrarkostnaður	580.705	346.332	927.036
Skuldbindingar samtals	78.007.990	3.303.960	81.311.951
Eignir umfram skuldbindingar	(50.646.365)	(2.221.557)	(52.867.922)
Í hlutfalli af skuldbindingum	-64,9%	-67,2%	-65,0%

	2014	2013	Breyting milli ára
Endurmetin hrein eign til greiðslu lífeyris	27.361.625	26.172.687	4,5%
Áfallin skuldbinding	78.007.990	72.943.873	6,9%
Heildarskuldbinding	81.311.951	76.665.709	6,1%

Lífeyrisréttindi í sjóðnum eru reiknuð sem hlutfall af dagvinnulaunum sjóðfélaga og þegar launin hækka þá hækkar skuldbinding sjóðsins í sama hlutfalli og launin. Við útreikning skuldbindinga er miðað við dagvinnulaun í lok ársins.

21. Ábyrgð launagreiðenda og ríkissjóðs á lífeyrisskuldbindingum:

Utan efnahagsreiknings er getið um skuldbindingar launagreiðenda vegna lífeyrishækkana samkvæmt 1. mgr. 20. gr. laga um lífeyrissjóðinn nr. 2/1997. Eftirstæðar skuldbindingar eru á ábyrgð ríkissjóðs samkvæmt 18. gr. sömu laga.

	2014	2013	Breyting milli ára
Hrein eign til greiðslu lífeyris	27.359.253	25.993.227	5,3%
Endurmat á verðbréfaeign	2.372	179.460	-98,7%
Krafa á ríkissjóð og aðra launagreiðendur vegna lífeyrishækkana	38.949.471	36.424.201	6,9%
Áfallin skuldbinding skv. tryggingafræðilegri úttekt	(78.007.990)	(72.943.873)	6,9%
Krafa á ríkissjóð vegna bakábyrgðar	(11.696.894)	(10.346.985)	13,0%

Kennitölur

	2014	2013	2012	2011	2010
Ávöxtun					
Nafnávöxtun	10,60%	11,42%	14,76%	7,09%	4,60%
Raunávöxtun	9,47%	7,49%	9,79%	1,77%	1,94%
Hrein raunávöxtun	9,31%	7,34%	9,64%	1,56%	1,84%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára	5,88%	4,53%	-3,16%	-5,20%	-3,49%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 10 ára	2,20%	2,21%	2,63%	1,43%	1,20%
Hlutfallsleg skipting verðbréfaeignar					
Skráð verðbréf með breytilegum tekjum	48,1%	44,5%	39,3%	34,4%	39,2%
Skráð verðbréf með föstum tekjum	35,5%	37,8%	43,0%	44,1%	41,4%
Óskráð verðbréf með breytilegum tekjum	5,9%	5,5%	5,5%	5,1%	4,4%
Óskráð verðbréf með föstum tekjum	2,4%	2,9%	2,0%	4,8%	3,0%
Veðlán	8,1%	9,4%	10,2%	11,6%	12,0%
Hlutfallsleg skipting verðbréfaeignar eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum	55,3%	58,3%	60,0%	64,2%	58,3%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	44,7%	41,7%	40,0%	35,8%	41,7%
Kostnaður sem hlutfall af hreinni eign					
Rekstrarkostnaður að frádregnum öðrum tekjum	0,14%	0,14%	0,14%	0,12%	0,10%
Fjárfestingargjöld	0,10%	0,12%	0,11%	0,10%	0,10%
Fjöldatalningar					
Meðalfjöldi virkra sjóðfélaga	351	382	426	479	522
Meðalfjöldi lífeyrisþega	946	908	852	792	748
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir	89,4%	89,3%	88,7%	88,3%	88,2%
Örorkulífeyrir	7,3%	7,5%	8,3%	8,8%	9,1%
Makalífeyrir	3,2%	3,2%	3,0%	2,8%	2,7%
Barnalífeyrir	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt					
Eignir umfram heildarskuldbindingar	-65,0%	-64,2%	-63,7%	-64,3%	-64,0%
Eignir umfram áfallnar skuldbindingar	-64,9%	-64,1%	-63,6%	-64,3%	-63,5%

Overview 2014

The Pension Fund for State Employees (LSR)
The Pension Fund for Nurses (LH)

Statement of changes in net assets available for benefits 2014

	LSR 2014	LH 2014	Total LSR & LH	
			2014	2013
Premiums				
Members	6,198,433	51,609	6,250,041	5,704,083
Employers	16,720,583	173,512	16,894,095	15,707,412
Transfer of rights and repayments	22,111	(11)	22,100	(22,723)
Voluntary pension premiums allocated to mortgage loans	(78,716)	0	(78,716)	0
State contribution to equalize disability pension burden	234,414	22,854	257,268	251,668
Increase in pension payments	10,228,184	1,065,920	11,294,104	10,311,051
Liquidated pension commitments	530,607	3,880	534,488	572,343
Employers commitment deposits	984,606	146,299	1,130,904	1,143,786
Premiums	34,840,221	1,464,063	36,304,284	33,667,620
Pensions				
Pensions	32,867,316	2,740,938	35,608,254	31,825,313
Direct expenses due to disability pension	196,619	3,338	199,956	190,474
Pensions	33,063,935	2,744,275	35,808,210	32,015,787
Investment income				
Dividends and revenue on shares	16,187,225	1,001,737	17,188,962	15,398,737
Interest income and exchange-rate difference	30,192,806	1,654,290	31,847,095	32,305,038
Provision for securities	3,041,919	44,155	3,086,074	1,168,884
Forward agreements	65,855	11,469	77,324	114,750
Investment income	49,487,805	2,711,650	52,199,456	48,987,409
Investment expenses				
Office and management expenses	353,126	27,154	380,280	410,201
Operating expenses				
Office and management expenses	418,095	39,523	457,618	426,498
Other income				
Other income	25,784	1,264	27,048	29,751
Increase in net assets during the year	50,518,655	1,366,025	51,884,681	49,832,296
Net assets from previous year	484,953,414	25,993,228	510,946,642	461,114,347
Net assets for pension payments at year-end	535,472,070	27,359,253	562,831,323	510,946,642

Balance sheet 31.12.2014

Assets	LSR	LH	Total LSR & LH	
	2014	2014	2014	2013
Investments				
Real estate	450,933	0	450,933	457,939
Variable-income securities	235,920,231	14,226,339	250,146,571	212,205,529
Fixed-income securities	214,272,298	9,982,088	224,254,386	212,362,228
Mortgage loans	59,739,341	2,127,215	61,866,556	63,060,563
Other investments	5,241,985	54,769	5,296,754	5,050,024
Investments	515,624,788	26,390,411	542,015,199	493,136,284
Claims				
Claims on employers	2,417,722	33,816	2,451,539	2,154,357
Other claims	29,977	155	30,132	30,434
Claims	2,447,699	33,972	2,481,671	2,184,791
Other assets				
Operating assets and other tangible assets	51,644	5,738	57,383	60,938
Cash and deposits	19,523,068	1,215,756	20,738,824	22,283,753
Other assets	19,574,712	1,221,494	20,796,206	22,344,691
Assets	537,647,199	27,645,877	565,293,076	517,665,765
Liabilities				
Commitments				
Accrued pension commitments	147,500	12,844	160,343	145,724
Commitments	147,500	12,844	160,343	145,724
Liabilities				
Other liabilities	1,475,275	111,110	1,586,385	1,204,874
Forward agreements	552,355	162,671	715,026	5,368,526
Liabilities	2,027,630	273,780	2,301,410	6,573,399
Liabilities	2,175,130	286,624	2,461,754	6,719,123
Net assets for pension payments at year-end	535,472,070	27,359,253	562,831,323	510,946,642
Assets excluded in the Balance sheet				
Claim on employers, art. 33/20	270,722,108	38,949,471	309,671,579	291,676,823

Cash flow statement 2014

	LSR	LH	Total LSR & LH	
	2014	2014	2014	2013
Inflow				
Premium payments	34,516,501	1,490,601	36,007,102	33,731,641
Investment income	7,498,097	264,533	7,762,631	5,344,723
Bond payments	24,178,457	1,368,763	25,547,220	24,576,764
Sale of variable-income securities	16,801,128	1,520,480	18,321,608	19,979,841
Sale of fixed-income securities	20,185,970	404,209	20,590,180	5,355,512
Other inflow	72,847	0	72,847	144,585
Inflow	103,253,001	5,048,587	108,301,587	89,133,065
Outflow				
Pension payments	32,776,773	2,720,896	35,497,669	31,905,480
Investment expenses	329,410	27,105	356,515	446,005
Operating costs excluding depreciation	400,378	38,508	438,886	401,811
Forward agreements	1,409,034	79,712	1,488,747	9,498,669
Outflow	34,915,595	2,866,221	37,781,817	42,251,965
Disposable resources to purchase securities and other investments	68,337,405	2,182,366	70,519,771	46,881,101
Purchase of securities and other investments				
Purchase of variable-income securities	27,734,656	1,440,472	29,175,128	27,497,568
Purchase of fixed-income securities	37,955,859	542,093	38,497,953	15,111,302
New mortgage loans	4,273,891	54,660	4,328,551	3,934,591
Other investments	7,470	55,599	63,069	61,070
Total investment	69,971,876	2,092,824	72,064,700	46,604,531
Increase in cash and bank deposits	(1,634,471)	89,542	(1,544,929)	276,570
Cash and bank deposits at beginning of year	21,157,539	1,126,214	22,283,753	22,007,183
Cash and bank deposits at year-end	19,523,068	1,215,756	20,738,824	22,283,753

Financial indicators – LSR

	2014	2013	2012	2011	2010
Yield					
Nominal yield	10.12%	10.47%	14.18%	7.19%	4.92%
Real yield	8.99%	6.57%	9.24%	1.86%	2.25%
Net real yield	8.91%	6.49%	9.15%	1.79%	2.19%
Average net real yield over the last 5 years	5.66%	4.46%	-2.70%	-4.55%	-2.90%
Average net real yield over the last 10 years	2.41%	2.45%	2.84%	1.80%	1.62%
Investment securities					
Listed variable yield securities	39.8%	37.3%	32.9%	29.2%	32.2%
Listed fixed rate securities	37.7%	39.8%	43.2%	43.8%	42.4%
Unlisted variable yield securities	6.0%	5.4%	5.6%	5.2%	4.1%
Unlisted fixed rate securities	3.9%	3.4%	3.3%	5.1%	4.0%
Mortgage loans	11.6%	13.0%	13.9%	15.7%	16.4%
Other investments	1.0%	1.0%	1.0%	1.1%	1.0%
Investment securities by currencies					
Securities in Icelandic krona	67.5%	68.8%	68.7%	70.5%	66.0%
Securities in foreign currencies	32.5%	31.2%	31.3%	29.5%	34.0%
Expenses as percentage of assets					
Net operating expenses of other income	0.08%	0.08%	0.08%	0.07%	0.06%
Investment expenses	0.07%	0.08%	0.08%	0.08%	0.08%
Members and pensioners					
Average number of active members	29,569	29,491	27,000	27,527	27,921
Average number of pensioners	16,873	15,882	14,974	14,162	13,436
Breakdown of pension payments by type					
Old-age pensions	77.2%	76.8%	75.6%	74.4%	74.3%
Disability pension	6.9%	6.5%	6.5%	6.3%	6.4%
Spouse's pension	14.8%	15.7%	16.1%	16.8%	17.4%
Children's allowance	0.4%	0.3%	0.4%	0.4%	0.4%
Other payments	0.7%	0.6%	1.4%	2.0%	1.4%

Financial indicators – LH

	2014	2013	2012	2011	2010
Yield					
Nominal yield	10.60%	11.42%	14.76%	7.09%	4.60%
Real yield	9.47%	7.49%	9.79%	1.77%	1.94%
Net real yield	9.31%	7.34%	9.64%	1.56%	1.84%
Average net real yield over the last 5 years	5.88%	4.53%	-3.16%	-5.20%	-3.49%
Average net real yield over the last 10 years	2.20%	2.21%	2.63%	1.43%	1.20%
Investment securities					
Listed variable yield securities	48.1%	44.5%	39.3%	34.4%	39.2%
Listed fixed rate securities	35.5%	37.8%	43.0%	44.1%	41.4%
Unlisted variable yield securities	5.9%	5.5%	5.5%	5.1%	4.4%
Unlisted fixed rate securities	2.4%	2.9%	2.0%	4.8%	3.0%
Mortgage loans	8.1%	9.4%	10.2%	11.6%	12.0%
Investment securities by currencies					
Securities in Icelandic krona	55.3%	58.3%	60.0%	64.2%	58.3%
Securities in foreign currencies	44.7%	41.7%	40.0%	35.8%	41.7%
Expenses as percentage of assets					
Net operating expenses of other income	0.14%	0.14%	0.14%	0.12%	0.10%
Investment expenses	0.10%	0.12%	0.11%	0.10%	0.10%
Members and pensioners					
Average number of active members	351	382	426	479	522
Average number of pensioners	946	908	852	792	748
Breakdown of pension payments by type					
Old-age pensions	89.4%	89.3%	88.7%	88.3%	88.2%
Disability pension	7.3%	7.5%	8.3%	8.8%	9.1%
Spouse's pension	3.2%	3.2%	3.0%	2.8%	2.7%
Children's allowance	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.1%

Appendix – LSR & LH

Role of the funds

The principal role of the Pension Fund for State Employees (LSR) and the Pension Fund for Nurses (LH) is to pay pensions to its members upon retirement and throughout their lives and to ensure their families with a pension following a loss of income due to an impaired ability to work or due to death. The Funds receive contributions and invest them in order to meet their liability regarding old-age pension, disability pension, spouse's pension and children's allowance. Furthermore, the Funds grant loans against a mortgage to Fund members and accept and invest voluntary pension savings. In 2014, LSR and LH had a total of 29,920 active members and 17,819 members received pensions and other benefits. The Funds pay over one-third of all pensions and benefits paid by Icelandic pension funds. LSR operates in three divisions, divisions A and B, and a division for voluntary pension savings. All divisions have the same Board but are financially separated from each other. LSR and LH operate in close cooperation and share facilities and staff members.

Investment policy for LSR & LH

The investment policy is as shown below. It is reviewed at least once a year considering changes in market situations, laws and regulations. LSR and LH follow a strategic asset allocation policy that targets the percentage to be invested in each asset class.

	Division A			Division B & LH		
	Policy	Variation		Policy	Variation	
Cash	1%	0%	15%	1%	0%	10%
Bonds	61%	40%	80%	47%	30%	65%
Government bonds	40%	20%	60%	25%	15%	50%
Municipal bonds	2%	0%	10%	2%	0%	10%
Financial Institution bonds	2%	0%	10%	2%	0%	10%
Mortgage bonds	12%	5%	20%	14%	5%	25%
Other bonds	5%	0%	10%	4%	0%	10%
Equities	32%	10%	60%	47%	10%	60%
Domestic equities	14%	5%	20%	7%	5%	15%
Foreign equities	18%	10%	50%	40%	20%	50%
Other investments	6%	0%	10%	5%	0%	10%
Purchase and management of residential property	0%	0%	3%	0%	0%	3%
Total foreign investments	23%	10%	50%	45%	20%	50%

Investments

Total net investments in the year 2014 were 27.5 billion ISK. The funds invested 16.8 billion ISK in bonds, 12 billion ISK in domestic equities and 2.3 billion ISK in foreign equities. Last year, net distributions from private equity and real estate funds were 3.6 billion ISK.

Net investments 2014

(m. ISK)

	LSR	LH	Total
Government bonds	2,709	(312)	2,397
Municipal bonds	302	0	302
Mortgage bonds	(2,257)	(101)	(2,359)
Member loans	1,194	(112)	1,082
Domestic bond funds	94	0	94
Other bonds	14,758	480	15,238
Bonds	16,800	(45)	16,754
Domestic equities	11,737	270	12,007
Foreign equities	2,312	(1)	2,311
Equities	14,049	269	14,318
Private equity	(3,042)	(334)	(3,376)
Real estate	(167)	(14)	(182)
Other investments	(3,209)	(349)	(3,558)
Total	27,640	(126)	27,514

Total assets

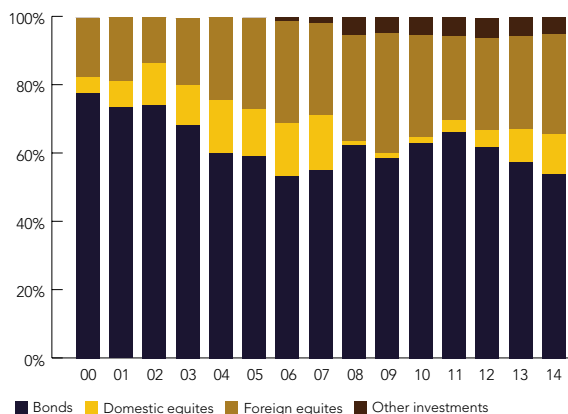
In the year-end 2014 total assets in securities amounted to 562 billion ISK. Assets in bonds amounted to 290.1 billion ISK or 51.6% compared to 54.6% in the year-end 2013. Assets in domestic equities were 62.8 billion ISK or 11.2% of total assets compared to 8.9% in 2013. Total assets in foreign equities were 157 billion ISK or 27.9% compared to 26% in 2013. Total assets in private equity and real estate funds were 26.4 billion ISK or 4.7% compared to 5% last year. Cash and deposits amounted to 25.8 billion ISK in the year-end or 4.6% of total assets.

Total assets 2014

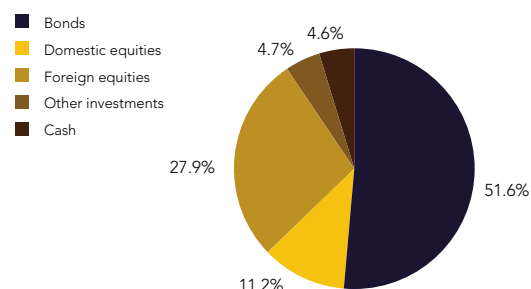
(m. ISK)

	LSR	LH	Total	Proportion		
				LSR	LH	Total
Government bonds	173,581	8,059	181,640	32.5%	29.3%	32.3%
Municipal bonds	20,543	1,075	21,618	3.8%	3.9%	3.8%
Financial Institution bonds	1,840	100	1,940	0.3%	0.4%	0.3%
Mortgage bonds	59,739	2,127	61,866	11.2%	7.7%	11.0%
Other bonds	22,250	748	22,998	4.2%	2.7%	4.1%
Bonds	277,953	12,109	290,062	52.0%	44.0%	51.6%
Domestic equities	60,314	2,457	62,771	11.3%	8.9%	11.2%
Foreign equities	146,603	10,378	156,981	27.4%	37.7%	27.9%
Equities	206,917	12,835	219,752	38.7%	46.6%	39.1%
Private equity	23,834	1,304	25,138	4.5%	4.7%	4.5%
Real estate	1,154	87	1,242	0.2%	0.3%	0.2%
Other investments	24,988	1,392	26,380	4.7%	5.1%	4.7%
Cash	24,628	1,216	25,844	4.6%	4.4%	4.6%
Total	534,487	27,551	562,038	100%	100%	100%

Changes in asset allocation 2000–2014

Total assets 2014

Return

The table below shows nominal and net real return for LSR and LH in 2014 and 2013 along with allocation of assets.

Return and asset allocation 2014

	LSR		LH	
	2014	2013	2014	2013
Return				
Nominal return	10.1%	10.5%	10.6%	11.4%
Net real return	8.9%	6.5%	9.3%	7.3%
Average 5 year net real return	5.7%	4.5%	5.9%	4.5%
Asset Allocation				
Cash	4.6%	5.4%	4.4%	4.3%
Bonds	52.0%	55.0%	44.0%	48.3%
Domestic equities	11.3%	9.0%	8.9%	7.5%
Foreign equities	27.4%	25.6%	37.7%	34.2%
Other investments	4.7%	5.0%	5.1%	5.7%

Foreign equities

LSR and LH cooperate with external managers for investments and custody of foreign equities. For risk diversification purposes, investments are diversified between several managers with different investment styles and strategies. The external managers are listed in a table on this page.

Funds / segregated portfolios (LSR & LH) 2014

Segregated portfolios	m. ISK	%
MFS Institutional Advisors	29,043	16.3%
Morgan Stanley	10,573	5.9%
EFG Global Equity	7,854	4.4%
ETF Credit Suisse	5,912	3.3%
Total	53,381	29.9%

Foreign equities

Sampo OYJ-A SHS	662	0.4%
-----------------	-----	------

Foreign equities – Funds

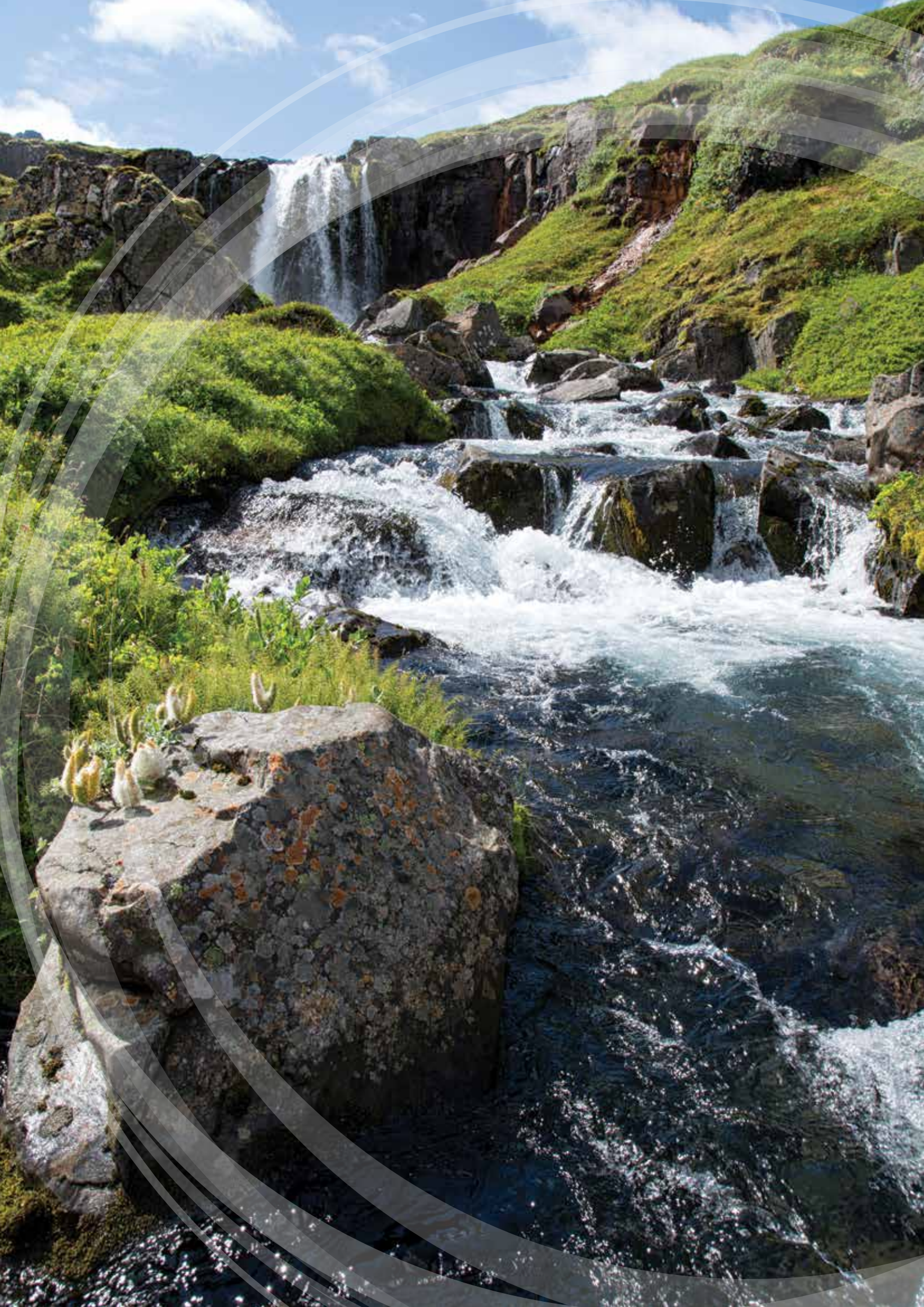
Vanguard Global Stock Index	23,685	13.3%
Schroder Global Core	16,256	9.1%
JP Morgan Global Dynamic B	13,677	7.7%
Schroder Global Quant Value	11,333	6.3%
T. Rowe Price US Large Growth	9,387	5.3%
Other funds	28,600	16.0%
Total	102,938	57.6%

Private equity

Schroder Private Equity III	2,804	1.6%
Morgan Stanley Private Equity III	2,067	1.2%
Morgan Stanley Emerging Private Markets	1,694	0.9%
Schroder Private Equity IV	1,564	0.9%
Landsbanki Private Equity II	1,306	0.7%
Morgan Stanley Private Markets IV	1,250	0.7%
Other funds	11,008	6.2%
Total	21,694	12.1%

Total	178,675	100.0%
--------------	----------------	---------------

Umsjón:

Rakel Lind Hauksdóttir
Þorkell Sigurgeirsson

Hönnun og umbrot:

Tómas Tómasson

Ljósmyndir:

Myndir af starfsmönnum og stjórnarmönnum
– Kristján Maack
Myndir af landslagi – Halldór Ingi
Mynd á kápu – Sólsetur á Hvaleyri
Bls. 1 – Laufblöð í Elliðaárdal
Bls. 6 – Blóm í Landmannalaugum
Bls. 7 – Sólsetur í Hvalfirði
Bls. 8 – Gullfoss
Bls. 12 – Glymur í Hvalfirði
Bls. 15 – Dyrhólaey
Bls. 17 – Öxará á Þingvöllum
Bls. 21 – Krækiber í Veiðivötnum
Bls. 21 – Dyrhólaey
Bls. 24 – Skógafoss
Bls. 27 – Biðukollur við Kleifarvatn
Bls. 28 – Hvaleyrí
Bls. 30 – Hildardrangur við Dyrhólaey
Bls. 34 – Sólsetur við Dyrhólaey
Bls. 40 – Við Ásbrandsá
Bls. 41 – Hunangsfluga í Mýrdal
Bls. 46 – Sólsetur á Hvaleyri
Bls. 54 – Norðurljós við Þingvallavatn
Bls. 82 – Vatnsvík í Þingvallavatni
Bls. 90 – Hafursárgil í Mýrdal
Bls. 91 – Ber í Elliðaárdal
Bls. 94 – Sólsetur á Hvaleyri
Bls. 95 – Laufblöð í Elliðarárdal
Bls. 109 – Veiðivötn
Bls. 111 – Við rætur Helgafells
Bls. 112 – Hafursárgil í Mýrdal
Bls. 113 – Héluð laufblöð við Þingborg í Flóa
Bls. 122 – Hvítserkur í Húnafirði
Bls. 124 – Hengifoss í Norðfirði

